CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

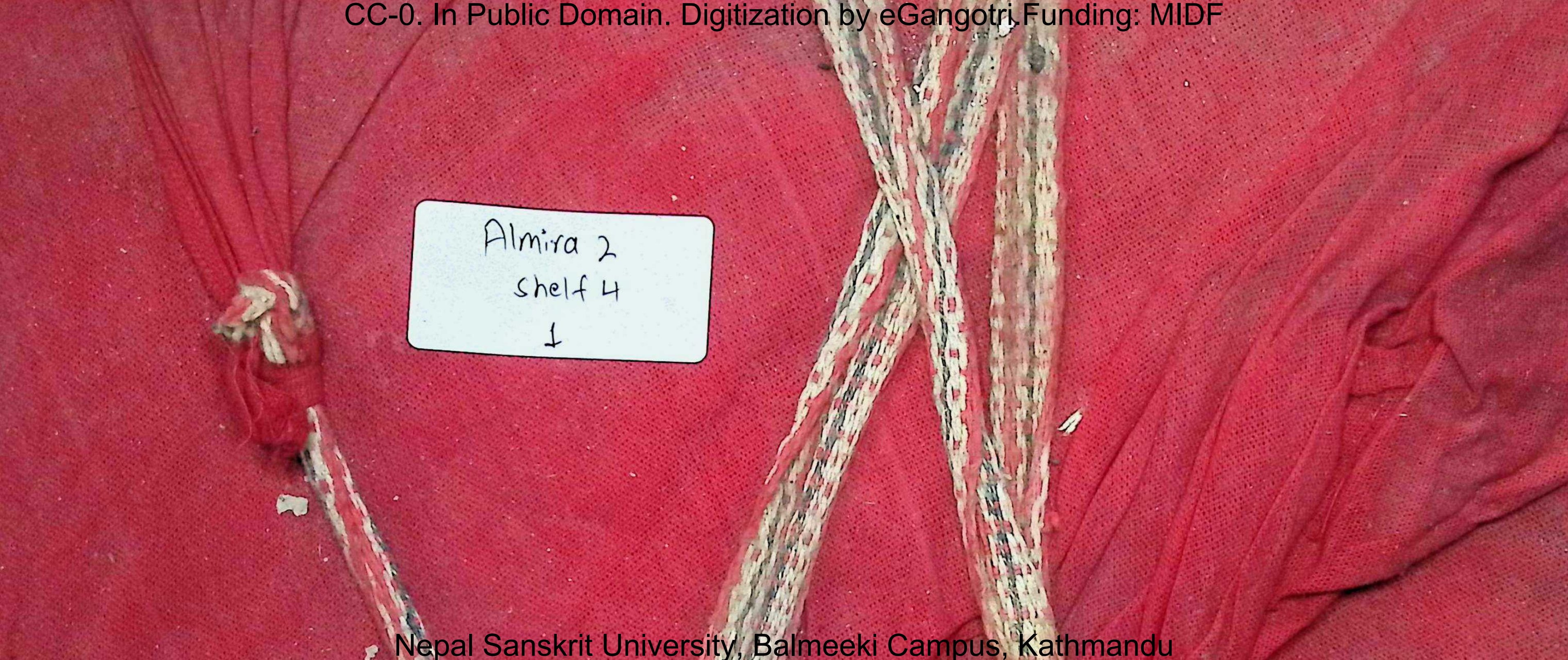

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द. नं. १६८६

[illegible]

पृ. ४८।—

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

जनकराज १६६९१

ए. वी. १ श्रीगणेशायनमः॥ ॥वरदयाशरदंकुशविस्फुरत्करठमास्यसरोरुहभास्करः॥दिशतुनःश्रियमम्बुरुहा
शनःशशिकलांकितमौलिरिभाननः॥१॥यत्पादपंकजयुगप्रणतिप्रसादात्सद्यस्तिरस्कृतबृहस्पतिवाग्विलासः
॥मूकाननेपिचतुराविकसंतिवाचोवंदेगिरीशदयितांजगदंबिकांताम्॥२॥बालंकुमारंपरिहृत्ययेनभानुंशुवानंव
विलोक्यसद्यः॥त्रयीपुरामेकशरेणभिन्नावंदेगुहंसत्यरमीप्सितंतम्॥३॥आसीत्समस्तनृपमौलिकिरीटकोटिरत्नप्र
भानिकरंजितपादपद्मः॥अत्यर्थिभूपमहणीकहरणापयोधिश्रीहिमांशुरिहसिंहनदेवभूपः॥४॥तस्यसूनुरभू
द्वीरोहमीरःसद्गुणाकरः॥प्रतिभूपसमस्तेभकुंभदारणकेसरी॥५॥जयत्युदारक्षितिपावतंसस्तन्नंदनश्रीमदनःक्षि
तीशः॥वर्णाश्रमस्थापरणैकहेतुःप्रतीपभूपालकुलैकहेतुः॥६॥येनासकृत्कनकरत्नदुकूलवाजिश्वेतातपत्रछवि
रभरणैकहेतुः॥सम्मानितःस्वरविदुर्मदराजदुर्गकेतुःक्षितौविजयतेरणहस्तिनामा॥७॥ब्रह्मेशविष्णुसविता·मलयाम
लेभ्यःसारंविविच्यगिरिजादिमतानुसारं॥विरच्यतेस्वरविदामखिलार्थसिद्ध्यैतेनेहराजविजयेरणहस्तिसंज्ञा॥८॥स्वा राम: १
सतांनृपधनाहरणेनचेज्या·धर्मस्त्वयंनइतिदिग्विजयोद्यतस्य॥भूवल्लभस्यहरितांद्विषतोनिहन्तुर्न्यस्यंस्वरोघिविपश्चि

धिनोदितेन ॥९॥ उत्साहप्रभुमंत्रशक्तिसहितः श्रीमान्विनीतेन्द्रियो नित्यायव्ययवित्क्रमिसमबलः प्राज्ञः प्रजारंजकः ॥ धीरः स
च्चरितः स्वैरैस्तु हितं विज्ञातलोकस्थितिर्नित्यो योगपराङ्गितो ज्ञातिलेकः स्यात्संपदामास्पदं ॥१०॥ शूरः शुचिर्म्मधुरवाक्स्म
तिमान्कृतज्ञो देवद्विजातिगुरुवृद्धजनोपसेवी ॥ यस्यास्वरोदयविदामनुकूलहृत्या जित्वारिपूंश्च समरे नृपचक्रवर्त्ती ॥११॥
वह्नौ यथा सत्यपि मंदिरांगेर्विना न दीप्तं तमसि प्रकाशः ॥ तथा बले सत्यपि भूपतीनां विना स्वरज्ञेन रणे जयश्रीः ॥१२॥ नत्वा
सुरानभिमुखं शकुनं च विलोक्य सम्प्रस्थितो नरपतिः पुनरेति हृष्टः ॥ एकोपि हि स्वरबलेन पुरो रिबलेन कुसैरिव गोनिर्जितस्य पार्थिव
इवारिसुसैन्यमुग्रं ॥१३॥ यो वांछति प्रतिभटान्प्रसभं विजेतुं भूवल्लभः स्वरविदामव[म]त्य बाधां स द्यो निमज्जति सभग्नबलस्त्वगाधे शो
कार्णवे वणिगिव प्रविशीर्णपोतः ॥१४॥ स्वरोदयविदेकोपि यस्यास्ते धरणीधो विदुः ॥ राज्यं तस्यावनीशस्य कदलीदलसंनिभं ॥
१५ ॥ विना स्वरोदयाभिज्ञं विज्ञेयो भूभृतां जयम् ॥ [णाव] घूर्णोपमः संख्येप्यसंख्येपि बलेसति ॥१६॥ यस्योक्तं परमेश्वरेण बहुधा शास्त्रं
स्वराणां द्विजस्तत्राभ्यासरतो जितेन्द्रियचयं सत्याभिभाषी चयः ॥ मध्याह्नेषु सदा यदस्ति गणितं तं न द्वेत्ति नत्वार्थतस्तस्यादेशविध
धायिनो क्षितिपतेः स्थैर्यो जयश्रीर्भवेत् ॥१७॥ धीराः समरं ते वहिताव देते ह्योभ्यां बलेनाहवदुस्तराब्धिं ॥ यावत्स्वरास्ते वदंत्यानला

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·चि·
२

ख्येपतंतिनोचक्रवरेनरेशाः॥१८॥स्वरशकुनमंत्रप्रश्नोनाडिर्यत्रयोमृतः॥तस्येहराज्यमचिरात्सर्वनाशंसमायाति॥१९॥
गोदेवताद्विजातीनांनग्राह्यंभूभृतांधनं॥दीक्षाकोशबलापत्यकीर्त्यायुर्देशमिच्छता॥२०॥गृहित्वाब्रह्मस्वंयोदृढमभिकांक्षि
ते॥सविषंमधुरंमत्वास्वनाशायातिबालिशः॥२१॥न्यायमार्गरतंभूपंदैवज्ञोयःसमाश्रयेत्॥सश्रियंकीर्तिमाप्नोतिधर्मलो
कान्समाश्रिताम्॥२२॥इतिग्रंथमुखम्॥ ॥आदौग्रंथमुखंतत्रचक्रमरिगकांवसेस्यात्क्रमम्·स्वध्यायेप्रथमेपरीक्षातप्रश्ने
योथचक्रक्रमः॥कूर्म्मःपंचविधःसरोजभुजगौचक्रेसमिंहासनंछत्रंस्यात्त्रिविधंसचामरमथोस्यात्सर्वतोभद्रकं॥१॥अंशा
ख्यंखलुवर्गतुंबुरमथोअक्षारपूर्वंतमोव्येधाख्यंचततोदेववर्गशकुनेचक्रंविरिञ्च्याह्वयं॥२॥चक्रंचाहकुलाकुलंसकलशंव·
ज्ञेखलाख्यंततःचक्राख्यकेशांकघोरपदपूर्वार्णिकमेराज्ञत्॥संघट्टाभिधःस्थूपूर्वशशास्त्र्यारव्याथकालानलंत्वथा
येखिलचक्रखंडरचनाख्येद्वितीयेयतः॥३॥ज्ञेयःपंचांगराहुस्वरदशावर्ग्गसंग्रहसत्रभागेष्वकंपश्चात्पथाख्यंस्तद
नुपथपौरस्त्याख्यपाचा॥अध्यायेन्नृतीयेस्वरविरभिमतंचक्रवर्गत्रिकोणंतेनाथ्यांशाद्याकारतदनुसुरचितेलोहविज्ञान
चक्रम्॥४॥नदसुताराचक्रलदनुगतनिदुःशाशिरतःप्रसुप्राख्यवक्रःक्रमिकस्तःप्रसुप्ताख्यचक्रस्तदनुवहिराद्दिनुशयनं

2

राम:
२

० नोविजयः॥ उद्देश्यानुक्रमशिपंचमकेभूबलाध्याये॥ स्वामि बेकीरशं गद्दीसासं कटकाग्नितिलकः समंद्भुत॥ ज्ञेयानद्द्येगदिकापरस्ताक्रपर्दिकाशस्त्रपरिक्रियाव॥२५॥
शस्त्रक्षाणधिमोटनलेपात्रयंवकं त्रिपुरमंत्रविधानम्॥ काहलार्थनाविधिं वस्त्रजक्रं चचक्षेरुजसाजनंच॥२६॥ नत्वरंविरथयामिपत्ताकांपिडिकांतदत्तु यंत्रविधानं॥ शांतिकं च
रतो रणभूआध्यायकेपिहविशेषतुषद्॥२७॥ एनसिंरणहस्तिराज ग्रंथेकमोयं चधैर्गोद्यो रणहस्तिना विरचितः सोऽजन्यपाथोधिना॥ नाभिषेकजितमंत्रपाकमभिनत्सं की
र्णाके सप्तमेत्वध्यायेप्रकटिकृते गुरूणीनांनेवप्रयोज्यकाचित्॥२८॥ मतंसपदायेः स्वरज्ञैर्गरूपदेशांतश्चालितोयं॥ रणेरिपून्यदिश रवीकरोति हस्तिवन स्मादृणहस्तिसंज्ञा॥२९॥ ०

॥ वक्ष्ये मोहाहं पंचमथ चवेदाख्यकुमतः पर्याभाख्यस्यान्तद्रनुकं तत्र पुरमतः॥५॥ तस्यैव कालस्त्वयभावपूर्वस्वकं ततः
स्याङ्गतुरंगसंज्ञः॥ वक्षेततश्चक्रवरं वसेनाहूयंततोरवङ्गशरश्चनादि॥६॥ शस्त्रध्वजं भूहनुवीरवाद्यं चक्राणि वक्ष्येत्र सल
क्षणानि॥ पंचांगकं द्वंद्वमतः समाश्रो मूलस्वरोध्यायचरेयतुर्थे॥७॥ भूनामान्यथ आर्याहृतेन पंचमाध्याये॥ निजनामस
दृशाफलदा भूज्ञेया महामारी॥८॥ स्याक्षेत्रपालिकाभूरौद्रा परतस्तु कालकाख्याः॥ तत्परतः शार्दूलितदन्तु त्रैलोक्यविजया
२६ वा॥९॥ वक्ष्येथ कालपाशांविज्ञेयावर्गलदन्तु॥ राहुकालानलाख्या स्वरभूर्यामाईरा हुतरख्या॥१०॥ परतो मुहूर्त्ताराहो मूर्वि
ज्ञेया कुलिकराहोश्च॥ दिनराश्चिदिनकरभूमिपरतस्तु योगिनीविधा॥११॥ तिथिषड्विंशाहारतकालाख्या वाशुभूपरतः॥ वि
ज्ञेयाऽऽशश्री परतोतस्यापियायिं इति यथानुक्रमशिका॥ राज्ञां परः प्रकृतिपालनमेव धर्मस्तद्दुष्टनिग्रहमृते न विनाशमेसं
वस्त्रीतिरजविजयेविवरं स्वराणां॥१॥ अतो नैसर्गिकान्वक्ष्ये स्वरानष्टौ समासतः॥ यैस्तु विज्ञायते सर्वकालो यत्र शुभा
शुभं॥२॥ अकाराद्याः स्वरा ह्रस्वाः सदीर्घास्तथैकारस्तु पूर्वाश्च षट्षोडशैते॥ स्वरमातृकायां पुरा शंभुनोक्ताः प्रमाणांपि वि
ज्ञेयाहमीयांश्चवक्ष्ये॥३॥ तन्मध्यगं स्वरचतुष्कमथान्त्ययुग्मान्त्यक्षा स्वराद्दशभवंति विशुद्धसंज्ञाः॥ तेभ्योपि पंचलघवः स्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ए.वि कोष्ठस्थत्वात्तोप्यष्टधा स्वरवर्ग्गेषु नियोजनीयाः॥४॥ मात्रा वर्णाः स्वरो जीवसंज्ञो राशिर्धिष्ण्याः पिण्डको योगपष्ठ्याः अ
३ ष्टावेते नामकाभेदकाः स्युः पूर्वोक्तानामेव सिद्धीश्वराणां॥५॥ येनाकृतयः शीघ्रमायाति दूरात्सु मोनाम्नायेनआगन्तमि
ष्टैः आद्यवर्णो या भवेत्तत्र मात्रामात्रासंज्ञाः सत्स्वरस्तस्य पुंसां॥६॥ रेखाः सप्त षड्दृग्गा वसुमिता स्तिर्यक्स्थिता स्थापयेद्दा
द्येपंचसु कोष्ठकेषु विलिखेदाद्येषु पंचस्वरः॥ वर्णा वर्ग्गक्रमशस्ततो विड·णा न्तांता का राद्दिकानेवं च क वर्ग्ग व मन्त्रति
करं वर्ण्ण स्वराख्यं भवेत्॥७॥ यस्मिं कोष्ठे योध नामाक्षराख्यमाद्यवर्ण्णस्तस्य वर्ण्ण स्वरेशो॥ सोपि वर्ग्गैः संयुता दृष्टिसं
स्थस्तस्मात्कोष्ठात्पंचवा चिंतनीयः॥८॥ आदौ कोष्ठके पंचकेष्विति ज यि ईषे न्यथकार्के जानि नित्यस्थाथ दिने शाशित्तिक
रणेभूयोथ कोष्ठाद्द्ये॥ तद्राशिश्च यथाक्रमेणभवनध्योकोईकोष्ठ स्थितो विज्ञेयः स्वचरस्त्वयास भविता श्रीशंतु
शास्त्रोदिताः॥९॥ आद्यो वर्ग्गः षोडशवर्ण्णप्रतिष्ठाकवर्ग्गाः पंच पंचाक्षराः स्युः॥ येचत्वारः येच वर्ण्णक्रमो यं प्रो·
क्ताः पूर्वैः सूरिभिर्य्यम संज्ञे॥१०॥ नृनामवर्ण्णे संमितिविधायपंचभिर्भवेत्॥ तदेकशेषतो वदेदमुं स्वरोदयं बुधः॥ राम:
११॥ राशिश्च रोजिनमिताः प्रथमेनवांशाः शेषेषु शीतकरलोचनसंख्यकास्युः॥ एवं नृनामनवभागविभागतो ३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

मीपंचस्वरोत्थयगतोथभवोभवंति॥२॥रेवतीप्रभृतिसप्ततारकाः पंचपंच(व)पुनर्वसोःक्रमात्॥अकारादिषुलिखेत्तव
भधिपः कीर्त्तितोमुनिवरैरुडुस्वरः॥३॥प्रारोभर्क्षेवर्णमात्रास्वराणांयोगेस्वराणांपिंडसंज्ञास्वरःस्यात्॥एवंयोगः
सर्वसिद्धिस्वराणांयोगान्तेयुक्तितःसंप्रसाध्यम्॥४॥मात्राद्याःक्रमशःस्वरानिगदितानैसर्गिकाःप्रस्फुटाःएतेषांपुनरत्रसं
श्रयपदंवक्षेरहस्यंपरं॥संयोगेप्रथमाक्षरात्स्वरबलंसंसाधयेद्योगिनांविज्ञाःस्फुर्गजडाःक्रमादितिभवेत्कुत्रापिदेशांतरे॥५॥
इतिनैसर्गिकस्वरानयनं॥ ॥रंजनायमनुजनस्यभूपतेर्यत्नथभाग्भफलप्रकाशकं॥प्रीतयेसुकृतिनांतदप्यधाकालमानम
भिधास्यतेधुना॥६॥मध्यमत्वमधिगम्यवाप्यतेर्वर्षमासदिननाडिकात्मकम्॥तेनवत्सरमितिप्रसादयेत्प्रस्फुटोपकरणोरुस
रधीः॥७॥शाकेःशशांकशररामकुभि१३५१र्विहीनेऽधोवाङ्कनेत्रशरनिहन्नविरसाब्धिरहरेयुक्तः॥वार्णाद्रिनागविधुभिः१८७५
विहृतोफलाब्धोनंदाब्धि४९युक्खरसहृत्प्रभवादयोब्दाः॥८॥योगोद्वादशवर्षपःप्रभवतःपिंडस्वरोवर्षपोनाक्षत्रोयनपाद
तुस्वरपतीराशीश्वरोमासपः॥वर्णःपक्षपतिर्ग्रहोदिनपतिर्वर्णास्तुमात्रास्वरोनाडीशःक्रमशःस्त्वमीनिगदिताःकालेस्वराःसू
रिभिः॥९॥कृत्वाषष्टिंपंचधावत्सराणांतत्राद्यास्तुःपंचयोगेस्वदेशाः॥तद्वर्षैःपंचभिःपिंडनाथस्यशब्दोयंभाषितःकालविद्भिः

ए॰वि॰ ॥२०॥स्यातामाद्यौयाम्यसौम्यायनेद्वौह्रावप्येवंसंप्रदायावशेषाः॥विज्ञातव्याह्लस्तथाक्राधिपत्यंपक्षस्थानेप्येवमेवपक
४ त्यम्॥२१॥मधोःशितादेःक्रमशोभवन्त्यमीलघुस्वराःपंचमभागभोगतः॥अतुस्वरेशाअजभांसनायकाःद्वादंशाकेप्य
त्रयमाद्विसम्मिताः॥मार्गभाद्रपमाघवाहूयाश्चस्वराधिपतयोयमासकाःश्रावणोवमुंचयो योप्यमीकीर्त्तितामुनिव
रैर्नायकाः॥२३॥उकारनाथोमधुपैषसंज्ञावेकारमुख्यावपिचोजेथक्रो॥नपस्तपेशाविहपंचमेशाव्यतिक्रमान्मासपतिः
स्वरेस्यात्॥२४॥आद्यास्वराश्चभवंतिनाथानंदादिकानांक्रमशास्तिथीनांसदासराख्याःकथितोमुनिन्द्रैःशस्तिथीनामुद
यंविधत्ते॥२५॥रविसमितनाडिकाभिरेकमशःपंचभवंत्यकारमुख्याः॥उभयोघटिकास्वरोयमस्मिन्दिवसःसावनएवमात्रके
श्रो॥२६॥नाडिकाभिरपिपंचभिःक्रमात्पंचपान्तुदयमाद्यःस्वराः॥यत्रभास्वदुदयात्सुरान्तनैःकीर्तितःसघटिकास्वरोबुधैः॥
२७॥एवमेषप्रवृत्तिपूर्वकाःस्वराःस्युःस्वकर्मफलवृद्धिहानिदाः॥कीर्तितंनरपतेर्मतंमयाह्यतदेवसकलंनचेतरा॥२८॥इतिप्रवृ
त्तिर्निजकालयातांयोवेत्तिसम्यग्गणितेनधीमान्॥शुभान्तकालेपिनतस्यवाणीमृषाभवेन्नीतिविवोत्तमानाम्॥२९॥पंचस्वरा एमः
णामुदिताःस्वरादेर्नामान्यमीषांक्रमशोभवंति॥वालःकुमारस्तरुणोथवृद्धोमृत्युस्वरश्चेतिवदंतिसंत॥३०॥मृत्युस्वरःस्यादुदि ४
CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ताद्वितीयो वृद्धस्तृतीयस्तरुणश्चतुर्थः कुमारकः पंचमसंज्ञको मीचिस्तोमगत्यागणाके निरूक्ता ॥३१॥ पादार्थरूपफलदाः क
मशः स्वराः स्युर्बालाद्योधनविनाशमिति प्रदेशोस्तः ॥ द्वावत्रिमौ च नीजकर्मफलप्रसिद्धौ यद्रूप्यमा(गा)मिह कर्म्मधनंतदेव ॥
३२॥ मृत्युस्वराद्दलीवालो बालद्वृद्धस्वरोवली ॥ वृद्धात्कुमारो बलवान्कुमारात्तरुणो बली ॥३३॥ एतत्त्वोठस्वरहीनभोव
लं प्राहुं रणातुरे ॥ मृतहृद्भाववालाद्वे नेष्मा द्यं युरेः संधौ भौरेः ॥३४॥ तस्मान्निजवर्गनायको हि प्रतोस्तं समुपागतेन्र
पे ॥ विमलोपि जयत्यरीन्नृणो भुजगास्ता सर्ईयात्रपोह्नपः ॥३५॥ शशिभे शशिसंयुते लघावपि हीनेव रणे पराजयः ॥ वि
जयस्तरुणे कुमारके स्थिरे प्यत्र भयेच्छुभः क्वचित् ॥३६॥ अर्धाग्न्यूर्ध्वो द्वितीयो द्विस्तु विलिखेच्चतुरः स्वरान् ॥ मध्यमस्योर्ध्वतिर्य
ग्निजास्तस्वराद्विकल्पिते ॥३७॥ योगादीनां द्वादशा द्वादिकानां नाडीनानामीष्वराणां क्रमेण ॥ कालेकालेप्यत्र नैसर्गि
कानामीशांशस्य मध्यभोगे स्वभुक्तेः ॥३८॥ यात्रायुद्धे क्रूरकर्म्मे च निष्टे वालः सर्वेष्वेव सौम्येषु भोष्टः ॥ स्यात्कौमारे शोभ
ने विवाहे दानाधन्नोसिद्धिं स दत्ते युद्धभूमौ ॥३९॥ प्रोढः क्रूरे क्रूरकर्म्मे पुरास्ता यात्रायुद्धे चाशुसिद्धिं विधत्ते ॥ वृद्धे यात्रायुद्ध
काले च निष्टं यात्रादीनां साधने तत्फलं स्यात् ॥४०॥ अस्तेशुभाशुभं कर्म्म न कुर्यात्किंचिदीप्सितं ॥ यत्र तत्र मृतिं प्राप्नुया

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ए·वि· वार्याः स्वरवेदिनः ॥४१॥ योगे योगं साधयेद्दृ संस्थं पश्चात् पद्मानं शांभवं च ॥ पिंडे देशं यात्रां दुर्गादिरोधः सेनाध्यक्षं चापि निर्वि
५ घ्नसिद्धौ ॥४२॥ नासत्रेन्नृपसेवनं च वनिता कर्मप्रवाहादिकं यानं शांतिकपौष्टिकं नवगृहे ग्रामे प्रवेशं शुभः ॥ एकोद्दैवतस्
जनं सुमनसां संस्थापनं सिद्धिदं दीक्षा एमन्त्रपाभिषेकनिलयप्रासादकर्माणि च ॥४३॥ शुभं भूषणोद्वाहवस्त्राद्यभीष्टंक
लानां समारंभनं चापि जीवे ॥ अहो विग्रहं स्तंभमोहानिघाताः प्रसिद्धान्निवश्यादिकर्मारापयलात् ॥४४॥ घर्मस्वरोदये स 5
र्वकर्मकार्यं तु भाशुभं ॥ यात्रायुद्धे विशेषेण प्राहमत्त्वयमीश्वरः ॥४५॥ यंमंत्र यंत्राद्यानि साधनार्थं प्रोक्तं पुराणोग्रश्रधोत्
रवच्च ॥ यल्लौकिकाचारभवं तदोग्रं मात्रास्वरेतत्सकलं प्रकुर्यात् ॥४६॥ तिथौ वारे धीक्षेत्रगणितं दिनयोगे चकरणमुहूर्तेस्
स्मेर्सभवनसमये वाप्यशुभे हो भयेदिष्टे पुंसां फलमविकलं वर्णसमये यतो तौ हं वस्रैयाविविधविधिना वर्णसमयं ॥४७॥
॥ मानं पूर्वं तिथेः स्फुटोपकरणोत्थात्वा फलं तत्यजेत्वष्टेशेषश्रभीष्टया सरतिथौ संयोऽस्यहृद्भर्भजेत् ॥१॥ एवं लब्धघटीफलैः
पलगणं कृत्वागते इत्ति ये श्मानेनतेन भजेत्स्फुटीकृतफलेलब्धागताः स्युः स्वराः ॥४८॥ तकेपंचस्वरैर्भजेत्फलमतो नाड्यादिकं य एमः
द्भवेद्भुक्तं तत्र विशोधयेन्निजहरान्न भोग्यं पुनर्जायते ॥ कृत्वैवं निजयानगम्यसमयं पूर्वोक्तवत्साधयेत्प्रोक्तवर्णबलेन जेतृभरीकिंकिं ५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

चिन्त्रसाध्यं भवेत् ॥४९॥ आद्याः सिद्धाः पंचह्रस्वस्वरा एकाद्यैर्दीर्घैः स्वरैः संयुताः स्युः शुक्ले पक्षे वीर्यवंतो दिवाः स्युः शेषाः कृष्णेरा
त्रिभागे बलाढ्याः ॥५०॥ यस्याभिधानविहितप्रथमाक्षरः स्यात् नक्षत्रवारतिथिसाधितयोगयुक्तं ॥ यस्मिन्दिने भवति तस्य वि
नाशकालो हरविलग्ननवभागयुतैर्विशेषात् ॥५१॥ स्वदैवतायामिह गौरक्षसौख्ये च कृष्णे बलिनौ भवेताम् ॥ तदैकतायाम
पिशुक्लकृष्णौ हरिवदीर्ग्घे बजयप्रदौ स्तः ॥५२॥ बालत्वरादिकावस्था भानुसंख्या भवंति च ॥ उदयात्क्रमेणैव स्वस्वभोग
प्रमाणतः ॥५३॥ घटिका स्युर्दिने पक्षे मासे च अयने तथा ॥ वर्षे द्वादशसंख्याके अवस्था जायते स्वराः ॥५४॥ सपलानि घटीपं
चसपलार्द्धं दिने द्वयम् ॥ षड्ह्रपक्षमासं च वर्षैकं भुज्यते क्रमात् ॥५५॥ भुक्तस्वरप्रमाणाश्चापि तउस्यं से भोगभाजितम् ॥ गतावस्थागतं
केनशेषं त्यक्त्वा स्वमासतः ॥५६॥ भूत्वा बाला शिशुर्हास्या कुमारी जीवती नृपा ॥ क्रेशा मोहा ज्वरा यात्रा मृताचस्यात्तु बालके ॥५७
स्वस्था शुभा मोदिता च क्रूरा वृद्धिर्महोद्या श्रान्तिर्दैव्या मदा श्राम्या कुमारेशांति मंगले ॥५८॥ उक्ता हर्षे व्योग्रजयी बलाव सङ्कल्प
युक्ता च सकामपुष्टिः ॥ सुखा च सिद्धिः स्वधनेश्वरी च श्रान्ताभिधा द्वादशमी युवाख्या ॥५९॥ येकल्पशेषा वतस्या च मध्या श्रुतेन्द्रि
याद्युः स्वितरात्रिनिद्रा ॥ वृद्धिप्रभंगा च नता च क्रोधा ज्वरा मृता द्वादश आद्यद्यात्तु ॥६०॥ छिन्ना च वद्धा च रिपुघातिनी च शेषा महा

स्व॰ वि॰ ज्वालनकुष्टदाव॥ व्रणांकितो लोदकरी च दाहामृत्युस्तथी क्षद्दनमृत्यवस्था॥६१॥ षष्ठ्यावस्था भवत्येवमवस्था पंचके स्वरे॥
६ तासु सर्वासु विज्ञेयं स्वनामसदृशं फलं॥६२॥ जन्मर्क्षे जन्मवाटो यस्य दृश्यो यो स्वरः स्वरः॥ नेन नाडी स्वरो ज्ञेयाः स्वमायः धा×
णिनामिह॥६३॥ चपलः कातरो मूर्खो विरूपो वाग्यजितेन्द्रियः॥ असत्यो चकुभार्यो च जातो बालस्वरो ह्ययो॥६४॥ व्यवसायी क×
लाभिज्ञा स्त्रीरतः शुभगः सदा॥ दीर्घांशुर्विग्रही स्वरो कुमारे ह्यसंभवः॥६५॥ सर्वलक्षणसंपूर्णो राजा भवति विश्रुतः॥ सर्व
कालजयी युद्धे जातो यूनो ह्ययेश्रियः॥६६॥ स्त्रीजीतो धार्मिकः कामी विवेकी स्थिरसाहसः॥ सत्यवादी सदा चारः पुमानृद्धे भ 6
वेत्किल॥६७॥ क्लेशी समत्सरः क्रूरो निःकामो विकलेन्द्रियः॥ सर्वकार्यालसो दुःखे जन्मयस्य मृद्धे यो॥६८॥ यदुक्तं यामले
तंत्रे स्वानंतु रक्षसास्तः॥ स्वरोदिनफलं च क्षेपुं सां कर्म प्रकाशकः॥६९॥ योगादिकं स्वराख्यताः जीवखेचरस्वरस्वरान्॥ तत्वा
धना मतस्वाष्टो मंत्री तौं स्थापयेद्बुधात्॥७०॥ तस्याधस्तालिखेद्बाष्टौ द्वादशराशिकपान्॥ (काल) स्वभोगेन समायुक्ता [illegible]
[illegible] भोगस्थैका द्वांका॥७१॥ यथोक्त स्वरतो योगादेव नामस्वरस्तथा॥ कलो दयः स्वरश्चापि ज्ञातव्यां स्वरवेदि स्व॰ मः
भिः॥७२॥ अकारादि स्वराधस्था संख्या वेदश्च मारणकाः॥ विन्यस्य क्रमयोगेन ततेचविंशो पकामताः॥७३॥ चेद्द्वेदाक्रने ६

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्राणिये देसंख्याप्रमाणकाः॥ अकारादिस्वरज्ञेयाया लाद्दिर्गणयते पुनः॥७४॥ द्वादशाह्निक कालोयं यात्राकारहि-
कः स्वरे॥ स्थितस्तत्र शुभे वास्य पंचावस्थां शुभे पि च॥७५॥ स्वरैर्देहांतिमो दुष्टो वा लपूर्वे दलेतया॥ शेषे सार्द्धद्वयं भव्यामिति
ज्ञेयं शुभाशुभं॥७६॥ द्वादशवार्षिका घायेस्यांतरे दश संगिताः॥ तेषु भाएकतः स्यापा अशुभास्त्वन्यतः पृथक्॥७७॥ शुभाशु-
भस्वरूपस्य राशिरूम्यस्य मध्यतः॥ एकस्मान्त्यातितेशेषे ज्ञेयं तद्दिनजं फलं॥७८॥ विंशत्याताडिते शेषे चतुःषष्ठी विभाजिते॥ ल-
ब्धे विंशोपकास्तत्र शुभाशुभकाशकं॥७९॥ योगे षः कर्मतः पिंडे शरीरादेषु हृज्जनात्॥८॥ शोस्य कुलजे जीवे स्वचित्तात्पहतो रि-
पोः॥८०॥ वर्णे स्वस्वामितो ज्ञेयो मात्रायां स्त्रीजनात्फलं॥ एवं ज्ञात्वा वदेद्विद्वान् दिनस्यैकं शुभाशुभं॥ यथैते फलदाः प्रोक्ताः स्वराः
[illegible]ः पंचाक्षरस्वरात्॥ तथैवेषां फलं शुभाशुभकालेन जायते॥८२॥ व्याप्तं चक्रं स्वरैः सकलं विषमं तिः पश्चाद्धिनिजवर्णेषु तु-
भिः॥ यावंत भेदैरंचियास्तथेदं वर्णव्याप्तं स्वरजालं विभाति॥८३॥ इत्युक्तं बहुधा विविधं मतिदं चक्रं स्वराणां मया नानाशास्त्रमतैः सु-
निश्चितमिदं यद्दीर्घलेसाहृता॥ भूपालाप्रनरंतिगोपदद्युं अमृधागोतिथिं प्रत्यर्थिप्रकरे यनक्रविषमं वीरादहासावरम्॥८४॥ इ-
तिस्वरचक्रं॥ ॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि शरीरस्थं स्वरोदयं॥ हंसाचारस्वरूपेण येन ज्ञानं त्रिकालजं॥८५॥ नाभिस्थिता कुंडलिनी क्रि-
शं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ए॰वि॰ भुजंगरूपिणी ॥ कुंडगाद्दशनाड्यस्तु दश चाधःस्थितास्तितः ॥८६॥ द्वे द्वे तीर्यग्गता नाड्यः चतुर्विंशं मुखाः इति ॥ कुंडलीन्या महाशक्तो मूल
७ मार्गी भवंत्यमी ॥८७॥ ताभ्यः सूक्ष्ममुखा नाड्यः शरीरस्थादिपोषि..काः ॥ संख्यया वसुमुद्दिष्टसप्तसप्तशतानि च ॥८८॥ प्रधानाद्द
शनाड्यस्तु दश वायुप्रवाहकाः ॥ नामानि नाडिकानां च वातानां च वदाम्यहं ॥८९॥ इडा च पिङ्गला सूक्ष्मा गांधारी हस्तिजिह्विका ॥ पूषा यः
शावला पूषा कुहुः शंखिनि कास्तथा ॥९०॥ ताभ्यः सूक्ष्ममुखा नाड्यो हि सप्त च सहस्रकं ॥ प्राणापानसमानश्चोदानव्यान एव च ॥ ना
॥ नागः कूर्मः कृकरश्चैव देवदत्तो धनंजयः ॥ प्रकटो वायुसंचारे लक्ष्यते देहमध्यतः ॥९२॥ इडा च पिंगला चैव सुषुम्ना च त्रीयका ॥ इडाना
डिस्थितश्चन्द्रः पिङ्गला भानुवाहिनी ॥९३॥ सुषुम्ना हंसरूपेण हंसः शंभुस्वरूपकः ॥ हकारो निर्गमः शंभुः सशक्तिः स्यात्प्रवेशने ॥९४
॥ शक्तिरूपस्थितश्चन्द्रो वामनाडीप्रवाहकः ॥ दक्षिणस्यां प्रवाहे तु शंभुरूपी दिवाकरः ॥९५॥ एकैकस्य कलाः पञ्चक्रमेणोदयंति च ॥ पृ
थिवी शलिलं तेजो वायुराकाशमेव च ॥९६॥ मध्ये पृथ्वी अधश्चापो वह्निरूर्ध्वं गतं वदेत् ॥ तीर्यग्वायुप्रवाहश्च नभो वहति संक्रमं ॥९७॥ पृथ्वी
षेषकेन तेस्याद्वैकैकघटीकोदयः ॥ अहोरात्रस्य मध्ये स्युस्तेन द्वादशसंक्रमाः ॥९८॥ वायोर्वह्नेरपः पृथ्व्या व्योमतत्त्वं वहेत्क्रमात् ॥ भुंजना ए॰कु॰
स्यङ्गमध्यं भीमदुर्गमसीरणात् ॥९९॥ अष्टाङ्गुलं वहेद्वह्निरनिलश्च तु स्तङ्गुलः ॥ दिवाकराङ्गुला पृथ्वी शलिलं षोडशाङ्गुलम् ॥१००॥ ७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

वापाकोरे भवेद्यत्र दक्षिणो वह्निरुच्यते॥ चतुरस्रस्तु माहेयो वह्निर्लो वरुणः स्मृतः॥१०३॥ कटुस्वादे भवेद्वायुस्तीक्ष्णास्वादे
न लो भवेत्॥ कषाये चैव माहेयो मधुरो वरुणो मतः॥ अङ्गुल्यो दश दण्डको मध्यं अङ्गुल्यो नामा वृद्धये॥ तत्को रोगो अंगुल्यको पात्यांगु
ली शोषेदिगंतयोः॥ नाक्रान्तमपयोः ह्वादितत्वज्ञानेक्रमाद्भवेत्॥ पीतश्वेतारुणश्यामो विन्दुभिर्निरुपाधिकं॥१०४॥ उत्क्षिप्ति
पदो वायुश्चंद्रे षोर्केऽग्निरहं अहं॥ पसर सलोन यात्तस्य विपर्यासतुःखदः॥ आशिने वारयेत्प्राज्ञो वारयेत्संहृह्निभास्करः॥ ईत्यभ्यास
तो नित्यं स योगी नात्र संशयः॥१०६॥ यात्रा दाने विवाहे च वस्त्रालंकारभूषणे॥ शुभे कर्मणि संधौ च प्रवेशे च वशी शुभः॥१०७
॥विवादद्यूतयुद्धेषु स्नानभोजनमैथुने॥ व्यवहारे भये भंगे सूर्यनाडी प्रशस्यते॥१०८॥ इडस्तु इडजयो चन्द्रः समासन्ने दिवाकरः॥ व
हन्त्रोः स्थाया हिन सर्वसिद्धिप्रजायते॥१०९॥ योद्धद्वय कृते प्रश्ने पूर्णस्याग्रे यमो जयी॥ रिक्तप्रश्नास्थिते द्वितीये विजयी भवेत्॥११०
॥युद्धकाले भवेच्चंद्रस्थायी भवति निश्चितं॥ यदा सूर्यप्रवाहस्तु यायी विजयते तदा॥१११॥ पृथ्वी तत्वे समं युद्धं संधिर्भवति वारुणे॥ वि
जयो वह्नितत्वेन यायी भंगे स्थिरे मृतिः॥११२॥ पूर्णनाडिकृते पृष्टे शून्यमंगं तद्रयतः॥ शून्यस्थानगतः शत्रुर्म्रियते रिते स्वासयः॥११३॥ व्य
वहारे खलोवादौ द्विषः शयाहवे च काः॥ कुपितस्वामि चौराद्याः पूर्णस्थाः स्युर्भयंकराः॥११४॥ पूर्वोत्तराहशास्वन्द्रे भानुः पश्चिमयाः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ए॰वि॰ दर्वंचकाः॥ कुपितस्वामिचौराद्याः पूर्णास्याः स्युर्भयंकराः॥२१४॥ पूर्वोत्तरस्थिताश्चंद्रे भानुः पश्चिमयाम्ययोः॥ स्थितस्तत्र जयी युद्धे
८ स्थायी यायी क्रमेणव॥२१५॥ उर्द्धं वामाग्रतो दूतो ज्ञेयो वामपयस्थितः॥ पृष्ठे दक्षेन याधस्तात्सूर्यवाहागतो मतः॥ अग्रस्थो वा·
मगश्चापि विज्ञेयः सौम्यदिक्स्थितः॥ पृष्ठस्थो दक्षिणस्थायापि विज्ञेयः सूर्यभागकः॥२१६॥ प्रश्ने प्रारंभेन चापि कार्यो नौवामना
ड़िकाः॥ पूर्णो वा योः प्रवेशश्चेत्तदा सिद्धिर्न संशयः॥२१७॥ यो ह्रासमाचरेत् हस्व दूतो वामवहस्थितः॥ तदा जयी विपर्यासे व्यक्तयं
मतिमान्भवेत्॥२१८॥ नामाग्रहं इयो प्रश्नो भयाजयोयिधौ वदेत्॥ पूर्वोक्तस्याजयी पूर्णोपसौ रिक्ते परस्य च॥२१९॥ रोगी प्रश्ने 8
वेश्म लिपाच्छूर्वज्ञानाभिधां यदि॥ पश्चाद्व्याधिमतो नामकतो जीवति नान्यथा॥२२०॥ शयने यात्रसंगे वा युवत्यालिङ्गनेपि वा॥ यः
सूर्येनपिबेद्द्वंद्वं स भवेन्मकरध्वजः॥२२१॥ जीवेन गृह्यते जीवो जीवं स्यस्थापयेत्॥ जीवस्थानगतो जीवे बालाजीवांतगा वसा॥२२२॥ ए·
·अंतयामवेलायां प्रसुप्ता कामिनीजने॥ ब्रह्मजीवं पिबेद्यस्तु बालाजीवहरो नरः॥ शिवमालिंग्य यः शक्त्याप्रसंगे वीसरागतया॥ दक्षि
णा द्रायते चंद्रं मोहमायाति कामिनी॥२२४॥ चन्द्रवाधिविषं हंति सूर्येबालावसंनयेत्॥ सुषुम्नायां भवेन्मोक्ष एकोदेवस्त्रिधास्थि· एम:
तः॥२२५॥ भुक्तमात्रेव मंदाग्नौ स्त्रीणां वश्यार्थकर्मणि॥ शयनं सूर्यवाहेन कर्तव्यं सर्वदा बुधैः॥२२६॥ शांते शौचविधाने च ज्वरितेम् ८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्षिते पिवा॥ सज्ञानस्यावबोधार्थं विकृत्वा संप्रवाहयेत्॥२७॥ गर्भप्रश्ने यदा दूतः पूर्णे पुत्रप्रजातये॥ अन्येकन्या सुगे युग्मं
गर्भपातश्च संक्रमे॥२८॥ भास्करे विषमावर्णाः समवर्णो निशाकरे॥ वाहस्थो भाषये दूतस्तदा लाभोन्यथा नहि॥२९॥॥
मारणे मोहने स्तम्भे विद्वेषोच्चाटने वशे॥ प्रेरणाकर्षणे क्षोभं भानुनाभ्युदयं कुरु॥३०॥ शांतिकं पौष्टिकं प्रीतिं दिव्यौषधि
रसायनं॥ योगभ्यासादिकार्याणि कर्तव्यानि निशाकरे॥३१॥ उदये चास्तमने चन्द्रः सूर्यो सौख्यकृत्तदा॥ उदये केश
शीवास्ते शुभदः कोन शोभनः॥३२॥ इति देहस्वरः॥ ॥पञ्चस्वराणां मजकालज्ञानि भेदेन बालादिस्वांतरेव॥स्व
क्ष्माश्चभेदाश्च गुरूपदेशात् ज्ञास्यो वेदनस्यात्र किमस्त्यसाध्यम्॥३३॥ इत्यत्र राजविजये रणाहस्तिसंज्ञेयं ये सततामणिमते रण
हस्तिनोक्तं॥ अध्याय एष हि विरः प्रथमः स्वराख्यो मात्रास्वरप्रभृति [illegible] भेदविचाररत्या॥१॥ अथ विस्तारतो वक्ष्ये वक्रेशपद्य
हृयं॥१॥ कुर्द्दस्तीयं करुद्रसंख्याः शलाकाविन्यस्यादौ कोष्टके षिशाकोणात्॥ वर्णादेयाः पञ्च पञ्च स्वरा घोर्ध्वकास्तस्मिन्व
क्ष्माराणक्रमेण॥२॥ आद्यं वह्निभतोधके [illegible]वक[illegible]हदेयं तारकासप्तकमाधेयं [illegible]पितृभान्यथा दपरतैः पंचस्वरालिगितैः॥ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

स्व·वि·
९
७

अ	ई	उ	ए	ओ
क	की	कु	के	को
ख	खि	खु	खे	खो
ग	गि	गु	गे	गो
घ	घि	घु	घे	घो
च	चि	चु	चे	चो
छ	छि	छु	छे	छो
१	२	३	४	५

मात्रास्वरचक्रं

अ	ई	उ	ए	ओ
क	ख	ग	घ	च
छ	ज	झ	ट	ठ
ड	ढ	त	थ	द
ध	न	प	फ	ब
भ	म	य	र	ल
श	श	ष	स	ह
१	२	३	४	५

वर्णस्वरचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ
मं	बु	घृ	शु	श
र	चं	०	०	०
१	२	९	२	१०
८	६	१२	७	११
५	४	०	०	०
०	०	०	०	०
१	२	३	४	५

ग्रहस्वरचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
र	चं	०	०	०
१	२	९	२	१०
८	६	११	७	११
५	४	०	०	०
०	०	०	०	०
१	२	३	४	५

जीवस्वरचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ
१६	१६	१६	१६	१६
क	चे	ट	त	प
य	श	०	०	०
४	४	०	०	०
०	०	०	०	०
१	२	३	४	५
१	२	३	४	५

नक्षत्रस्वरचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ
२५	२१	२१	२१	२१
अ	इ	उ	ए	ओ
०	०	०	०	०
२	प्र	उ	अ	थ
७	५	५	५	५
०	०	०	०	०
१	२	३	४	५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नाद्येर्मित्रभतो भवेद्यभजं खेः पूर्वक्रमेणाह्निते गोद्येयद्दृष्टदेवतास्तस्य वलेस्तंभस्तस्य वर्णान्विते ॥३॥ कचो भृद्रो ष्यदेवणान्द्
ढ ञणा धणादास्तथा ॥ धफढा थरु ज्ञाद्येवत्री णि त्रिणि समालिखेत् ॥४॥ एवं भवेत्स्तंभचतुष्कमेन द्दर्णैः पुनद्वादशाभि
श्च सिद्दं ॥ भसद्म केयत्खलु मध्यसंस्थं तत्कं भधिष्ण्यं कथितं मुनिंद्रैः ॥५॥ कृत्स्वादीर्घसमाज्ञेया स्तंभानां तत्पथक्खराः ॥६
कंभानांक मादत्तवर्णानांक मशाम्थितिः ॥ धिष्ण्यानि कृत्तिकादीनि प्रत्येकं चतुरस्तरे ॥ साभिजित्यं शकले यां शतेकं द्वाद
शाधिकं ॥७॥ यदृक्ष्यांशकको ऽष्म्याः कूरसौम्योपग्रयाहः ॥ ततस्तद्वेधयेन्तीर्यक्पुंसानामाद्यमक्षरं ॥८॥ सौम्यवेधे शुभ
ज्ञेयं अशुभं पापखेचरैः ॥ मिश्रे फलं ज्ञेयं निर्वेधेन शुभाशुभं ॥९॥ यदृक्षं सर्वतोभद्रे ग्रहो पश्यद्वेधतः ॥ शुभाशुभफलं ज्ञेयं
सर्वतद्दीवापि विचिंतयेत् ॥१०॥ इति शतपदचक्रं ॥ ॥ कूर्म्मचक्रं प्रवक्ष्यामि यदुक्तं कोशलागमे ॥ येन विज्ञानमात्रेण ज्ञा
यते देशविप्लवं ॥१॥ यस्य यद्गोक देशस्या देवाश्विनादस्तु कोष्ठगः ॥ सुमेरुः पृथिवीमध्ये श्रयते द्दश्यते न तु ॥२॥ तादृशाः पर्वता
श्चाष्टौ सागराद्वीपदिग्गजाः ॥ सर्वैर्ते विधृता भूम्यासौ धृता येन तं शृणु ॥३॥ द्दष्ट्वा यांसा चरा देवा सा विल्ला साधराधरा ॥ सु ×
स्ता वनन्तो यश्च शेषो भने म्नतिका यथा ॥४॥ इद्द शोपि महाकायो वराहश्चोष मस्तके ॥ तस्य चूडामरो रुद्देसंस्थितो मस्तको

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ए॰ वि॰

१०

पमः ॥५॥ एवंविधः सर्वोयोपिकुंडलीभूतसंस्थितः ॥ कूर्मपृष्ठकभागेन स्वच्छंतु विस्थितं ॥६॥ वपुस्कंधः शिरः पुच्छनखा

अ	ह्री	रे	म्ह	आ	व	ति	अ	आ
म	उ	अ	र्व	क	ह	उ	डु	म
अ	ल	लृ	ष	षी	क	लृ	म	उ
रे	व	मे	ओ	ष्टीं	औ	ति	८	उ
उ	द	मी	४	५	२	कं	प	ह
पू	वा	कं	अ	३	अं	उे	र	वि
सा	ग	थे	म	ध	ए	ए	त	ष्पा
ध	आ	ख	अ	भ	य	न	न्नु	वि
इ	अ	ध	उ	पू	मू	जे	अ	इ

अग्निशतपदचक्रम

ग्रिप्रभृतिनिच ॥ प्रमाणेतस्यकूर्मस्यकथयामिप्रयत्नतः ॥७॥ वांरवंशतमहस्राणियोजना
निर्यूस्थितं ॥ तदर्द्धेनभवेत्तस्यकुंडार्द्धनाडिकुक्षिको ॥ दशकोटिमितंस्कंधंमस्तकंशतकोटिभि
॥ नेत्रयोरंतरंतस्यकोटिरेकाप्रमाणतः ॥९॥ मुखंकोटिद्वयंतस्यछिद्राणेनतुपादयोः ॥ अंगु
लीनांनखाग्रेषुयोजनायुतसंख्यया ॥१०॥ एवंकूर्मप्रमाणंतुकथितंचाद्दियामले ॥ तस्यो
परिस्थिताचेयंसप्तद्वीपायुतामही ॥११॥ कूर्माकारंलिखेच्चक्रंसर्वावयवसंयुतं ॥ पूर्वभा
गेमुखंतस्यपुच्छंपश्चिममंडले ॥१२॥ पूर्वापरंलिखेद्देधवेधंचोत्तरदक्षिणे ॥ ईशानेराक्षसेवेध
वेधमाग्नेयमारुते ॥१३॥ नाभिःशीर्षचतुःपादेकुक्षिपुच्छेषुसंस्थिते ॥ नारात्रयात्मकेवेधेसो
ऽयंयत्नेनचिंतयेत् ॥१४॥ कृत्तिकारोहिणीसौम्यंकूर्मनाभिगतत्रयं ॥ अयोध्यामिथीलाचंपा
कौशाम्बीकौशिकीतथा ॥१६॥ अहिच्छत्रंगयाविध्यंअंतर्वेदिश्चमेखला ॥ कान्यकुब्जंप्रयागंच

एमः

१०

देशोविनश्यति· आश्लेषाचमघापूर्वापादे आग्नेयगोचरे· अङ्गवङ्गोकलिङ्ग·श्चपूर्व·२

पंच च·
मध्यदेशोविनश्यति॥१७॥रौद्रेपुनर्वसुपुष्ये कूर्मस्याशिरसिस्थितं॥सगौडहास्तिवंधंवृगाठंमह्लवती:॥१८॥वरेन्द्रितथाङ्गेयाम
गधस्यंतथैवच॥रेवातटंचनेवासंपूर्वजोत्तरकोशला॥२०॥डाहलावज्रयेत्राचतथायैवतुलङ्गिका॥उड्डियानंवराटंवअग्निदेशो
विनश्यति॥२१॥उत्तरहस्तचित्रावइहिणोकुक्षिमाश्रिताः॥दर्दुरंचमहेन्द्रंचनंयेवासंवसिंहलं॥२२॥तापीभीमरथालंकात्रिकु:
न्य
टंमलयंतथा॥श्रीपर्वतश्चकिस्किंधाइतिनश्यतिदक्षिणो॥२३॥स्वातिविशाखामैत्रंचकूर्मनैऋतगोचरे॥नासिकंचसुराष्ट्रंच
घूतमालवकन्तथा॥२४॥वल्मीतथाप्रकाशंचभृगुकच्छंचकोंकणं॥खेटपुरंवदेशोनश्यतिवेदेशाः॥२५॥ज्येष्ठामूलंतथा
तौ
षाढापुच्छेकूर्मस्यसंस्थिताः॥पर्णायत्तंमहक्कच्छंमवर्त्तीपूर्वमालवं॥२६॥पारासवर्वरंद्वीपंराष्ट्रराशसैंधवं॥जलस्थाचविनश्यं
तिस्त्रीराज्यपुच्छपीडनं॥२७॥उत्तरादीश्रवणापादेवायव्यगोचरे॥गुर्ज्जात्तेयामुनंचमरुदेशांसरस्वती॥२८॥जालंधरंवरासंचवा
लुकोदधिसंयुतं॥मेरुश्टंगंविनश्यंतियेचान्येकोणसंस्थिताः॥२९॥शतभिषापूर्वभाद्रेचैवउत्तरकुक्षिमाश्रिताः॥नेपालाचीन
काश्मीरउज्जैरपुहूणानकंबोमधुराग्नेच्छदेशाचखसकेदारमंडले॥हिमाद्यपर्वश्चनश्यंतिदेशायेचतुराश्रयाः॥३०॥रेवतीअश्वि
नीयाम्यपादेस्वीशानगोचरे॥गङ्गाद्वारंकुरुक्षेत्रंश्रीकंठंहस्तिनापुरी॥३१॥अश्ववक्त्रैकपादश्चगजकर्णास्तथैवच॥विनश्य*

नीझा १

ए॰ वि॰ तिने सर्वे देशा न गोचरो ॥३३॥ सौरिः स्वदेशो यत्रास्ति तत्र यत्नेन रक्षयेत् ॥ परदेशास्थितः कुर्याद्विग्रहं पृथिवीपतेः ॥३४॥ यत्र
११ स्थः पीडयेत्तत्र वेधस्थाने तथैव च ॥ देशनामर्क्षगो सौरिर्भंगदातानृपस्य यः ॥३५॥ पृथ्वीकूर्मे समाख्यातं क्षेत्रकादियमांतिकं
॥ देशास्वस्वनक्षत्राद्विषये कूर्मचतुष्टयं ॥३६॥ कूर्मचक्रं समालिख्य देशनामर्क्षपूर्वकं ॥ देशकूर्मं भवेत्तत्र यत्र सौरिः क्षयं ततं ॥३७
॥ नगरे नागरं ऋक्षं कृत्वादौ पूर्ववत्स्थितं ॥ सौरिःस्थाने भवेद्दुःखं वेधस्थाने तथैव च ॥३८॥ क्षेत्रे क्षेत्रभान्यादौ कृत्वा पूर्वं यथास्थि
तं ॥ सौरिस्थाने विनाशः स्याज्जायते च महद्भयं ॥३९॥ गृहकूर्मं समालिख्य गृहद्वारे तु संस्थितं ॥ गृहस्थानर्क्षपूर्वे तु गा
त्वादीनंश्च भावश्च ॥४०॥ गृहमध्ये स्थितः सौरिः शोकसंतापकारकः ॥ द्वारेपि प्रवशे ज्ञेयः पावके वह्निदाहदः ॥४१॥ ने
ऋत्यामृत्युप्रदो याम्ये राक्षसे राक्षसाद्भयं ॥४२॥ वारुणे शुभदो ज्ञेयो वायव्ये पुत्रनाशदः ॥४२॥ अर्थलाभःप्रदः सौम्ये शं
करे सर्वसिद्धिदः ॥ सौरिर्वेलाधिको दुष्टः स्वल्पवीर्यं शुभावहः ॥४३॥ स्वकलं पीडयेत्तत्र भानुजः कूर्मपंचकं ॥ तत्रस्था
ने महाविघ्नं जायते नात्र संशयः ॥४४॥ दुष्टस्थाने ग्रामे कर्तव्यं तत्र शांतिकं ॥ यदुक्तं यामले तंत्रे सर्वविघ्नविनाशनं ॥४ रामः
५॥ कूर्मचक्रं महाचक्रं कथितं आद्ययामले त्रिकालविषयज्ञानं पाणिग्रस्थं तस्य जायते ॥४६॥ इति कूर्मचक्रं ॥ ॥पद्माका ११

ंलिखेच्चक्रमष्टपत्रं सुशोभनं ॥ कोष्ठकं नवकं मध्ये पद्मचक्रं प्रजायते ॥१॥ कृत्तिकादीनि
भान्यत्र त्रिशिराक्रमेणच ॥ मध्यकोष्ठादिहृद्रांतं सप्तविंशति विन्यसेत् ॥२॥ नवखंडधरासा
यनवभागेत्र संस्थिता ॥ यत्र खंडे स्थितः सौरिः खंडं तस्य विनश्यति ॥३॥ इति पद्मचक्रं ॥ ॥ कृत्ति
काद्यं लिखेच्चक्रं सर्पाकारं पुरोत्तरं ॥ सप्तनाडीसमायुक्तं तत्र वेधं विलोकयेत् ॥४॥ जम्बूद्वी
पं तथा शार्कं कुशं च क्रौंच शाल्मलं ॥ गोमेदं पुष्करं द्वीपं पीड्यते सौरिपीडया ॥५॥ इति फणिच
क्रं ॥ ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चक्रं सिंहासनत्रयं ॥ येन विज्ञानमात्रेण ज्ञायते राज्यनिर्णयः ॥१॥
सप्तविंशति रिक्षेषु एकैकस्य नवात्मकं ॥ अश्विनी मघ मूलाद्यं पञ्चनाडी विभेदितम् ॥२॥ अ
श्विन्याद्यं स्यात् पुरे मघाद्यं पूर्वतः स्थितं ॥ मूलादि दक्षिणे भागे ज्ञातव्यं नृपतित्रयं ॥३॥ इतरेषु च रा
ज्येषु नृपनामर्क्षतो वदेत् ॥ शुभाशुभमिदं सर्वं यत्र यत्र यस्य स्थानि स्थितं ॥४॥ नाडीकायं च भेदेन एकैकस्यासने भवेत् ॥ आ
धारं चासनं पदं सिंहं सिंहासनं तथा ॥५॥ आधारादि फलं सर्वमेकैकस्य वदाम्यहं ॥ ग्रहवेधवशाद्ज्ञेया सौम्याः क्रूरैः शुभाशु

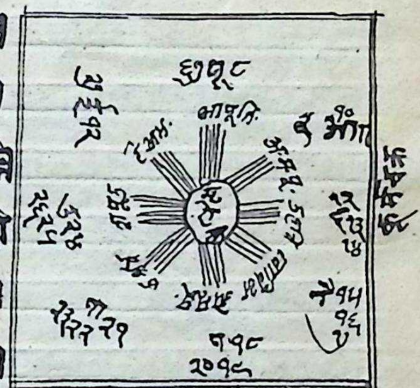

	३	३	३	
	३	३	३	
	३	३	३	

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्रन्तुसंधानं सकलञ्च शंकरोतिव· क्रूरग्रह ग· ५

रा·वि म्॥६॥ नृप आधारमाद्यर्क्षे पदृयोरिभिषोस्थितः॥ पराधीनगतो राज्यं कुरुते नात्र संशयः॥७॥ आसनस्य स्यऋक्षेन निर्तिशुक्तोभ
१२ वेन्नृपः॥ प्रधानपुरुषो देशीप्रजाशांतिकरो भवेत्॥८॥ पट्टऋक्षे यदा राजा चोपविष्टो यदासने॥ पूर्वराज्यस्थितं तुल्यं चिरं पालय
ते महीं॥९॥ सिंहरूपी यदा राजा सिंहऋक्षासने स्थितः॥ संग्रामस्पर्द्धी योनित्यमसाध्यो मंत्रीणां सदा॥१॥ सिंहासनगते ऋक्षे तेज
स्वी भीषणाकृतिः॥ चलचित्तो महाक्रोधी प्रजापीडाकरो नृपः॥१०॥ तत्कालेंदुगते ऋक्षे क्रूरमिर्वेधनाडिके॥ शुभावस्था शुभेल×
ग्ने स्थाप्यो नृप आसने॥११॥ ईदृशो वसमायोगे उपविष्टो यदासने॥ छत्रघंटानाद्य उपविष्टो यदासने॥ वंधनं भूमिनाशश्च तथा मृ
त्युश्च जायते॥१३॥ आधारऋक्षगसौरिःनो हर्षं करोतिव॥ दुर्भिक्षं रौरवं घोरं प्रजामृत्युश्च जायते॥१४॥ आसने यदा सौरिर्वुद्धे भंग·
प्रदो भवेत्॥ अथवा व्याधिपीडा वधातं दुःखं च जायते॥१५॥ पट्टऋक्षे यदा सौरिः पट्टराज्ञी विनश्यति॥ प्रियो वाथ कुमारो वा मंत्री
वर्गस्तथोपि वा॥१६॥ सिंहे सिंहासने ऋक्षे यदा तिष्ठति सूर्यजः॥ तदा मृत्युर्न संदेहो यदि शक्रसमो नृपः॥१७॥ शनिराहू केमा हेयाय
दा यां प्रसंयुता॥ यस्याग्रे नगरे तेन दाता तस्य क्षयं करः॥१८॥ क्रूरयुक्तोति च ऋक्षस्थः क्रूरनाडिगतोपि वा॥ आसने चन्द्रयो· रामः
गेन कालरूपी वा नेश्वरः॥१९॥ एवं शुभफलं दद्याद्देवं मंत्री न संशयः॥ करोति विपुलं राज्यं यस्यासनगतो गुरुः॥२०॥ इति सिंहास १२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नचक्रं॥ आदौ चक्रं समालिख्य छत्रत्रयसुशोभनं॥ अश्विन्यादिन्यसेन्नत्रसप्ताविंशतिभानिच॥१॥ अश्विन्याद्याद्यं च मूलाद्यं चक्रमे

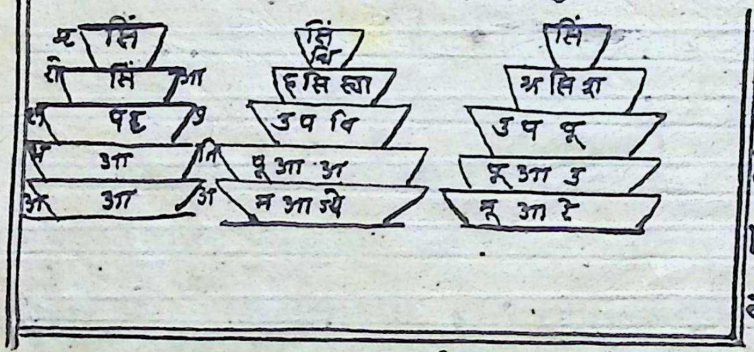

राच॥ उत्तरे पूर्वदक्षे च तच्छत्रत्रयं मतं॥२॥ अश्विनी मघ मूलाद्यं नवना
डीचभेदितं॥ चामरादिफलं चात्र एकैकस्य च साम्यहं॥३॥ प्रतीची मघ
रेवाया मीशानांतं हयाधिपं॥ आग्नेयांतं नराधीशं तन्मध्ये च गजाधिपः
॥४॥ अश्वाध्यक्षं नराध्यक्षं गजाध्यक्षं क्रमेण च॥ एवं छत्रविभागेन ज्ञात
व्यं च शुभाशुभं॥५॥ अन्येषां भूभृतामृक्षं यत्र छत्रे व्यवस्थितं॥ तच्छत्रं
तस्य भूपस्य शुभाशुभफलप्रदं॥६॥ चामरं कलशं वीराच्छत्रं दंड परिग्रहं॥ आसनं कीलकं रज्जु नवभेदाः प्रकीर्त्तिताः॥७॥ य
त्र छत्रे स्थितः सोपि भङ्गं तस्य विनिर्दिशेत्॥ फलं च चामरादीनां प्रत्येकं च वदाम्यहं॥८॥ चामरे चंद्रता वायुर्नोहष्टिश्च जायते
॥ दुर्भिक्षं च भवेद्घोरं प्रजापीडा न संशयः॥९॥ कलशे क्षोभ भवेद्युद्धं रोगो भंगो महाभयं॥ घातपातादिकं सर्वं जायते नात्र संश
यः॥१०॥ वीरास्थे नार्किनं चैव पट्टराज्ञी विनश्यति॥ बलविनाशो भवे राजाभयभीता च मेदिनी॥ यदा ऋक्षत्रयेसौ रिक्षे त्रे दंडे
परिग्रहे नृपातस्य भवेद्भंगं छत्रस्यापि न संशयः॥१२॥ आसनस्थे भवेन्नाशो आसनस्थ स्थाने स्वरो राजहार्यं कीलेवंधनं रज्जु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ए॰ वि॰ संस्थिते॥३॥सौम्ययुक्तोतिचारस्थः शनिरुक्तफलेनहि॥वक्रगः क्रूरयुक्तश्च सर्वं क्रूरं करोतिच॥४॥शनिराहुकुजादित्याः
१३ यदाजीवेन्दुसंस्थिताः॥उत्तराधीशराशिस्थनिश्चितं छत्रभंगदं॥५॥क्रूरास्तु दृश्यये चेव बुधचन्द्रेण संयुतं॥ पूर्वं छत्रविनाशाय क
थितं पूर्वसूरिभिः॥६॥एवं पापचतुष्कं तु यदा शुक्रेन्दुसंयुतं॥ [illegible] विनाशो भाषितो बुधैः॥७॥एवमन्येषु राज्ये
षु यत्र यत्र स्य च संभवः॥उक्तग्रहसमायोगो छत्रभंगं विनिर्दिशेत्॥८॥यथा दुष्टफलः सौरिस्तथा सौम्यफलो गुरुः॥भौमज्ञौ
भृगुराहू च रविचन्द्रौ बलेसमौ॥९॥क्रूरास्तथा सौम्याः शुभंकराः॥क्रूरयुक्तो भवेत्क्रूरः शुद्धः सौम्ययुतः शुभः॥१०॥सौम्याः क्रूरा
यदा छत्रे अष्टावेकत्र संस्थिताः॥छत्रभंगो भवेत्तत्र परचक्रागमेन वा॥११॥नृपनामर्क्षगो राहुः केतुर्वा यस्य संस्थितः॥छत्रभंगो
भवेत्तस्य विषदानेन भूपतिः॥१२॥मृगया साहसं यात्रा दुष्टाश्वगजरोहणं॥विग्रहं वर्जयेद्राजा छत्रस्थैः क्रूरखेचरैः॥१३॥एवं
ज्ञात्वा यदा राजा करोति ग्रहशान्तिकं॥यदुक्तं यामले तंत्रे पि [illegible]तिर्भवेन्नृपः॥१४॥इति छत्रचक्रं॥ ॥नेपथ्यं मृदुरत्नवैश्चाद्यं सो
ज्ञ्यं सुवक्रुवालता॥स्वल्पास्थिबंधनं त्वंवः चामरस्य गुणाः स्मृताः॥अर्धपक्षहस्तो वा दंडो रत्निश्चमो पि वा॥हेमरौप्यमयाकार्य
स्त्वचितो मणिभिः शुभैः॥२॥यदिकुंतध्वजछत्रवेत्रचामरवर्त्मनां॥श्वेताः रक्तापीतकृष्णा दंडा वर्णक्रमाच्छुभाः॥३॥एतेषां स एमः
मपर्वाणां निंद्यादंडाशुभाः परे॥कर्तव्या राजा पृथ्व्यर्थं वंशतालकयोरपि॥४॥नराकारं लिखेच्चक्रं हस्तविन्यस्तचामरं॥वाह १३

स्वा

कस्यतुजन्मर्क्षं हृदिद्वेशिरसित्रयम्॥५॥स्कंधेयाहोकरेद्वेद्वेइंडेद्वेद्वेतद्यनः॥वालाग्रेवेदसंख्यानिपादयोक्तुद्वयंद्वयं॥६

एकंगुह्येत्रीणिनाभौराहुग्रोहंडग॰श्रालिः॥हृदिस्थावाहकंहंनियालाग्रेस्तत्रभंगदा॥७॥

वालाग्रस्थेजीवभूगुशुभसौख्यप्रदोभवेत्॥८॥इतिचामरचक्रम्॥ ॥ताराचक्राधारसं

स्थेनभोगैर्वक्रावक्रादृष्यवाराजुहृपैः॥ज्ञानंयस्माद्दिव्यमुत्पद्यतेनलद्वक्ष्येहंसर्वतोभद्र

कं॥१॥श्रीहेतस्मिंचिन्त्य[illegible]सेद्दिकप्रमाणारेखाचक्रेतिर्यग्गूर्द्ध्वस्थिताच॥तद्विस्तारया

मयोरतरालेसैकाशीतिर्ज्ञायतेकोष्टकानां॥२॥कोणेकोणेषीज्ञाकोणाद्दवर्गोदेयस्त

स्मिन्योड्शीसर्वगत्या॥नक्षत्राणामश्विभादिक्रतुस्केपूर्वासाद्यंसप्तकंसप्तकंच॥३॥

श्रावौकहोडश्चमटेपरोतोनयोभजोसूत्खगशोदचौलः॥श्राषंडलाशाशिदिसंक्रमेणावर्णा

नदेयाखलुपञ्चपञ्च॥४॥त्रयंत्रयंयदृषभादिकानांदेयंतदत्रापिदिपूर्वगत्या॥नन्दादिकानांचततस्तिथीनामथांत

श्रीयेषपिकोष्टकेषु॥५॥क्रमेणातिथिपञ्चकेद्विविवरस्यैकान्वग्रहाँह्निरेखेत्रशिवभंततः॥घतुंयहिः॥कोष्टके॥समसहख

किरणायणाठंसयुतोतोयभंतथैवधफठाञ्चितेयरुत्रयुक्तमंत्यादिमम्॥६॥ततोभवकंस्फुटस्नरेवेदक्रत्वावदेद्वेधव॰

अ	वाभरं	[illegible]	म	वाभरं	[illegible]	मू॰	वाभ	[illegible]
भ	कलस		पू	कलसं		पू॰	कल	
कृ	वीराग		उ	वीराग		उ॰	वीराग	
रो	क्षत्रं		ह	क्षत्रं		श्र॰	क्षत्र	
मृ	दंडं		चि	दंडं		ध॰	दंडं	
आ	परिग्र		स्वा	परिग्र		शं	परि	
पु	आस॰		वि	आस		पू	आस	
पि	[illegible]		अ	कील		उ	कील	
अ	रत्न		ज्ये	रत्न		रे	रत्न	
अ	श्वपति		नर	पति		गज	पति	

ग·पि साफलानि॥ पापानि पापैः शुभदैः शुभानि वेधो वदेच्चारवशाद्ग्रहाणाम्॥७॥ यक्रो यस्ते हस्ति रां भागमस्मिंश्चौ ग्रोधाम
पाप:
१४ तुल्यवारः शुरलान्॥ क्रूरा वक्रिणास्तु मध्यं हंतः सौम्याः सौम्यावक्री गणस्तह्व केचा॥८॥ यक्रो राहुः सर्वदा केतुयुक्तः श्रौ ग्रोभा
तुर्याभिनीवहस्तभश्व॥ भौमादीनां तुल्यता वक्रता वा शीघ्रत्वं वा जायते स्वस्वभुक्तेः॥९॥ सूर्ये पश्चाद्धनास्थितेति गमनं हद्दे
नले मध्यता मंदलं ... दृश्यमेभखेतनयणे वक्रः शुभेमार्गता॥१०॥ स्तम्भसंस्थैः खेचरैः सर्ववारैः श्रौ ज्ञा वर्णास व्यधाः स्यु
14
स्तदीयाः॥ इष्टानिष्टं यत्फलं वेधजं तत्सर्वं वाच्यं वीर्ययः खेचराणां॥११॥ भरण्यकारूपभाद्रं द्रामद्रा तुल्ला श्चतं॥ विशाखा
हरिभं पापो विद्ध्यात्रये यत्र संस्थितः॥१२॥ वंश्युग्मं च तथा श्रोव कन्यां रत्याति सुकारकं॥ अश्विनी रोहिणी संस्थो भिजितं हं
ति याचकः॥१३॥ केकुली रुहिणं च चित्रां श्रवणां च रेवतीं॥ सौम्यास्थो हंति पापात्मा येश्वं चैव पुरस्थितं॥१४॥ हल्लकारं टहस्तोभ
वल्लकारे च सत्तरं॥ हंति पापस्थितारौ दृपूर्वाषाढा तथाश्रतः॥१५॥ एवं क्रमेण सर्वेषां वर्णादीनां व्यधो भवेत्॥ एकुकेत्वक
चन्द्राणां सदा दृष्टिष्टयं भवेत्॥१६॥ राहुकां स्मासुताः क्रूराः सौम्या स्तघुतः क्रूर एव च॥ सौम्या स्तहूद्रो हिणी जीचितेघ्राः शेषाः
सौम्याः किलिताः वेदषिद्वाः॥१७॥ ईशानकोणाश्रितताराकाणां मत्स्यादिपाद स्थित खेचराणां॥ वेधो भवेदादिवनुवस्यपूर्वा राम:
तिथीनां चततो व्यधस्ततं॥१८॥ एकादिक्रूरवेधेन फलं प्रसांप्रजायते॥ उद्वेगो हानियोगश्च मृत्युस्तस्य क्रमेण च॥१९॥ धमोक्ष दो १४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

१ स्वरे हानिः स्वरे व्याधिभयं तिथौ ॥ राशिवेधे महाविघ्नं पंचविद्धो न जीवति ॥२०॥ एकवेधे भयं युद्धे युग्मवेधे धनक्षयं ॥ त्रिवेधेन भवेद्भं
गो मृत्युः स्याच्चतुर्वेधे ॥२१॥ अर्कवेधे मनस्तापं द्रव्यहानिश्च भूसुते ॥ रोगपीडाकरः सौरिः राहुकेत्वेव विघ्नदो ॥२२॥ चंद्रे मिश्रफलं पुंसां
रतिलाभश्च भार्गवे ॥ बुधवेधे भवेत्प्रज्ञा जीवः सर्वफलप्रदः ॥२३॥ तिथिराश्यंशनक्षत्रैर्विद्धं क्रूरग्रहैस्तथा ॥ सर्वे शुभकार्येषु वर्ज्जयेत्तस्
यत्नतः ॥२४॥ रोगकाले यदा वेधः क्रूरखेचरसंभवं ॥ वक्रगत्या भवेन्मृत्युः शीघ्रे ज्ञाप्यो गुरुर्द्भवः ॥२५॥ न नक्षत्रविवाहेन यात्रायां नानिवे
न्नैतेः ॥ न रोगान्मुच्यते रोगी वेधवेलाकृतो यमः ॥२६॥ वेधस्थाने रणो भंगो दुर्गे खंडिप जायते ॥ कवीप वेश्मनं तत्र योधघातावृतत्रवे ॥२७॥
नक्षत्रराशिस्वरवर्णराशयस्तिथयो हि याः ॥ ते सर्वे स्तुगतं ज्ञेया यत्र भानुस्त्रिमासिकः ॥२८॥ ईशानस्यास्य पूर्वांशं ज्ञेया [illegible] माग्ने
यगोयमी ॥ नैरृत्यास्यावरुणं वायव्यां सौम्यगा मता ॥२९॥ नक्षत्रे स्त्रह्ञावर्णे हानिः शोकस्वरे स्तगे ॥ राशौ विघ्नं तयो भीतिः पं
चास्ते मरणं ध्रुवम् ॥३०॥ यात्रा युद्धं विवादश्च द्वारं धामसुहृन्मयोः ॥ न कर्त्तव्यं शुभं किंचिद् स्तासाभिस्तु रवेर्न हि ॥३१॥ न दीक्षा यास्थितं य
स्य नाशः स्यात्प्रथमासरं ॥ तत्काले सर्वकार्येषु ज्ञेयो दैवहतो नरः ॥३२॥ कवीको द्विती तथा द्वंद्वे यातुरंगे महाहवे ॥ वर्ज्जयेत्तानु भयस्सर्वा
न् यदीच्छेद्विजयं रणे ॥३३॥ प्रश्नकाले यदा युद्धं लग्नेहिक्रूरखेचरैः ॥ अशुभं शोभनं सौम्ये मिश्रे मिश्रफलं मतं ॥३४॥ प्रश्ने निर्वेधलग्ने
न लग्नं स्वभावतः ॥ ज्ञातव्यं सैशिके दुर्गाय दुक्तं वच राहिकं ॥३५॥ मंडलं नगरं ग्रामो दुर्गं देवालयं पुरं ॥ क्रूरो भयास्थिते वेधो विनश्यंति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ए.वि. नर्वांशसयः॥३६॥ क्रूरैरुभयतो विद्धं यस्य नामस्वराक्षरं॥ तिथिराशिश्च नक्षत्रं तस्य मृत्युर्न संशयः॥३७॥ नीलं वंभांडं रक्तो धर्म्यगजा॥
२५ श्वादि चतुष्टयं॥ सर्वं महर्घतां याति यावत्केरव्यधस्थितं॥ क्रूरवेधे समायोगो यस्योपग्रहसंभवः॥ तस्य मृत्युर्न संदेहो रोगे वाथ रणेपि
वा॥३९॥ सूर्यभात्पंचमं ऋक्षं विज्ञेयो यस्योपग्रहसंभवः॥ तस्य मृत्युर्न संदेहो रोगे वाथ रणेपि वा॥ विद्युतो मुखं॥ शूलं चक्रक्षमंडो
कं संनिपातं चतुर्दशं॥४०॥ केतुरष्टादशो यो स्यादुल्का स्यादेकविंशतो॥ द्वाविंशतितमं कंप स्त्रिविंशो वज्रउच्यते॥४१॥ निर्घातश्चच
तुर्विंशोष्टकाश्वाष्टाउपग्रहाः॥ स्वस्थाने विग्रहा ज्ञेयाः सर्वकार्येषु सर्वदा॥४२॥ मंडलं नगरग्रामं दुर्गं देवालयं पुरं॥ क्रूरोभयस्थितो वे
धो विनश्यति न संशयः॥ जन्मभं कर्मभं आधानं विनाशं सामुदायिकं॥ संघातिकं तथा षष्ठं ज्ञातव्यं सर्वदा बुधैः॥ जातिदेशाभिषेकेश्च न
व धिष्ण्यानि भूपतेः॥ वेधं ज्ञात्वा फलं ब्रूहि सौम्यक्रूरैः शुभाशुभं॥४५॥ अष्टादशं च नक्षत्रं सामुदायिकसंज्ञकं॥ सांघातिकं च विज्ञेयं
ऋक्षं षोडशं स्मृता॥४६॥ पूर्वसंराश्यजातिभं प्रोक्तं द्विजातिभं॥ देशभं देशनामर्क्षं राज्यर्क्षमभिषेकभं॥४७॥ मृत्युः स्याज्जन्मभे वेधे कर्म
भे क्लेश एव च॥ आधाने स्वप्रवासं च विनाशे बंधुविग्रहः॥४८॥ सामुदायिकभे विद्धे हानिः सांघातिके तथा॥ जातिभे कुलनाशश्च बंधनं
वाभिषेकभे॥४९॥ देशर्क्षे देशभंगश्च क्रूरैर्वेधं शुभाशुभं॥ उपग्रहसमायोगे मृत्युर्भवति नान्यथा॥५०॥ दीपो यथा गृहस्यांतरुद्योतयति स ए.म:
र्वतः॥ तथैव सर्वतोभद्रं सत्यं सत्यं न संशयः॥५१॥ यद्दलमासाधरो जयति स्वल्पोपि वीरभद्राणि॥ तद्गुदितमत्र मयायं चक्रवरं सर्वतो २५

जातिमा ४

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

तो
भद्रं॥ पर॥ इतिसर्वभद्रचक्रं॥ ॥ अंशाचक्रंप्रवक्ष्यामियदुक्तं रुद्रयामले॥ न्यसेद्देवाअंशाचक्रे विंशतिर्श्चहसंयुता॥२॥ पूर्वापरा
वसुसंख्याश्चतोदक्षिणोत्तराः॥ रेखालेखन्यसेद्देवि दिक्षुभाग्यादिप्रक्रमात्॥३॥ पूर्वोक्तानामेववर्णाः पश्चात्तत्पदेस्थितान्
चतुरंगांचचतुरंगांतानुपरिन्यसेत्॥३॥ कृत्तिकादिनिष्क्रम्यानित्रातेकं द्वादशाधिकं॥ तत्रचिंत्यमिदंदेविदृग्धालिंगितधूमितं॥४॥ वे
धितेग्रहसंस्थित्याश्चायानामभिदंशृणु॥ कृत्तिकाप्रथमेपादेयोकारेसव्यवस्थितः॥५॥ पापात्मातेनतेवर्णापरिपक्कवर्धूमितं॥ इका
रंपश्चिमेभागेस्थंलेकारमग्रतः॥ सोकारंसन्मुखंविद्धंसर्वत्रैषविधिस्मृतः॥ आलिंगितेभवेद्रोगःकुलनाशश्चसंन्मुखे॥७॥ दृष्टेस्थं
चपंचत्वंभंगंभूमिपतेस्तथा॥ यस्यनामाक्षरंविद्धंअंशाचक्रेग्रहेणतु॥८॥ क्रूरैरिष्टंशुभे
हानिर्हीयैर्मृत्युर्नसंशयः॥ क्रूरेभयस्थितेवेधेमृत्युविघ्नंशुभाशुभे॥९॥ शुभोभयगते
विद्धेव्याधिपीडाचबंधनं॥ वेधत्र्यंचविवाहेतुयात्राकालेमहाभयं॥१०॥ रोगेमृत्युरणे
भंगंक्रूरवेधंनसंशयः॥ अद्वयःसागरानद्योदेवग्रामपुराणिच॥११॥ क्रूरवेधेविनश्यंति
नात्रकार्यविचारणा॥ चंद्रसूर्याशकेविद्धोभवेद्यदिपरग्रहैः॥१२॥ तन्मासंतद्दिनंवर्ज्यं
सर्वदाशुभकर्मणि॥ लग्नाद्यात्रफलंचात्रयांसितेचिरंवंदितेमहः॥ आग्नेयेप्रथमेपादे

अ	कृ	रो	मृ	आ	पु	ति	अ	आ	
भ	उ	श्र	ध	क	ह	ड	डु	म	
भ	ल	क्ष	२	३	४	लृ	भ	पू	ॠ
रे	४	१	औ	९	ओ	५	८	ड	फ
उ	इ	१२	३	५	२	६	प	ह	ऐ
पू	वा	११	श्र	इ	अ	७	६	चि	[illegible]
श	ग	ए	१०	ऌ	८	ऐ	ल	स्वा	[illegible]
ध	स	च	ज	म	य	न	म	वि	[illegible]
रू	श्र	ध	उ	पू	मू	ज	अ	ई	[illegible]

मु.ग.

रा.वि. अर्वर्णः संस्थितो रविः ॥ लत्तां करोति किं स्यान्नैवरोत्रह स्त्रगग्रतः ॥२४॥ त्रीणि तिमे पादे चन्द्रश्चात्रैव संस्थितः ॥ पश्चाद्भागे प्यसोल

२६ ता द्यविंशो भेकरोतिवा ॥२५॥ एकार्गलाहरणस्यांते पादे च वर्वर्गोनि ॥ एवं सर्वग्रहैर्वेध्या लत्ताघातपरिस्सरम् ॥२६॥ सूर्य्याद्द्वादशी

क्षि

श्ताशनिः तिपुत्रौ न्तिपके ॥ सुरमंत्री तथा षष्ठे विधुन्तु तथाष्टमे ॥२७॥ पुरःस्थिते वल्लत्ता स्यात् वक्रे चाश्व विलोमतः ॥ द्वाविंशभेपा

16 शी कुर्यान्नवमे सिंहिकासुता ॥२८॥ सप्तमे सोमपुत्रस्तु पंचमभेन या ॥ सूर्य्येण विन्नानाशस्यात्कुजेण कुशानैश्वर्ये ॥२९॥ मरणा

जीवलत्तायां वंधुनाशश्च भार्गवे ॥ एकेणाकायविभ्रंशस्त्वनर्थंवाविसत्तनाः ॥३०॥ चंद्रेणान्नु महानाशो लत्ता

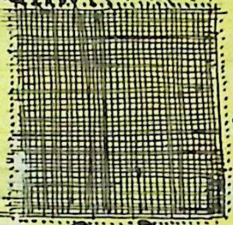

घातफलं स्मृतं ॥ इति लत्ताचक्रम् ॥ ॥ त्रयोदशोर्ध्वगा रेखा स्त्वारेखा तिर्यगाः ॥ भवेयुः कोष्ठकास्तत्र संख्याश्च लो

नेत्रशातं ॥१॥ कवर्गं नवधा लिख्य कोष्ठके प्रथमे ष्टके ॥ द्वितीये सप्तमे वा घाष्टाघोन्यस्य त्रिषट्के ॥२॥

यो सौ वर्गौ चतुर्थेन्तु अवर्गं पंचमे तथा ॥ नव द्वादशकेता घं शेषेपाद्यं द्विकोष्ठके ॥३॥ चतुरक्षरसंयोगो अश्विन्यादिक्रमेण च

॥ ज्ञेया न यां शके वर्णामेषादौ राशिमंडले ॥४॥ भौमं च केतुधं चंद्रं भानुं सौम्यं सितं कुजं ॥ गुरुं सौरिं स्वानिजीवं विद्ध्यात्कोष्ठको

परि ॥५॥ कोष्ठकासरतो ज्ञेयो चंद्रस्ता काल संभवः ॥ तद्वधिन फलं सर्वं लाभालाभं जयादिकं ॥६॥ इष्टनाड्यो हताधिष्ण्यैः वाहि- रा.म:

भागा शेषके ॥ अश्विन्यादिं दु भुक्तेन युक्तं स्त्काल चंद्रमाः ॥७॥ क्रूरस्तथा स्वरे चंद्रेन्त्य भं सर्वकर्म च ॥ अभेसत्रे अभं सर्वं प्रस्तारे च २६

स

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नृनिर्णयः॥८॥नाडीफलौयद्योवर्गौअवर्गोदिनफलौह्ययः॥कपक्षेणचमासेनऋतुनानयनाद्ययोः॥९॥प्रश्नकाले
विवाहेचजन्मनिसंगरोगशान्तिकस्यफलंश्रेष्ठंसर्वशास्त्रेषुगोपितं॥१०॥इतिवर्गतुल्यचक्रम्॥ ॥ग्रहास्तारेह्यदशारेचक्र
स्पष्टक्रमेणच॥नवांशराशिमार्गेणचक्रंभवतिनुस्फुटं॥११॥यत्रमेषादिराशिस्थःतत्कालेदुःप्रजायते॥अहदृष्टिवशात्सर्वंज्ञेयं
तस्यशुभाशुभं॥२॥त्रिदशेपंचमेधर्मेचतुर्थाष्टमसप्तमे॥पादवृद्ध्यानिरीक्ष्यंतेप्रयच्छंतिफलंतथा॥३॥ऊर्द्धदृष्टीचभौमार्कौकेरौबुध कौर्
भार्गवौ॥समदृष्टीचजीवेन्दूशनिराहूअधोमुखौ॥४॥मेषोवृषोमृगःकन्याकर्किमीनतुलास्तथा॥आदित्यादिग्रहेपूर्वानीचंयत्र
ति· स्यसप्तमः॥५॥परमोच्चादिदशेनमासाष्टाविंशतिस्तिथीन्द्रियः॥सप्तविंशस्तथाविंशात्सूर्यादीनांनथांशकाः॥६॥परमोच्चस्यनीचंअर्द्धचक्रा
त्यसंख्यया॥नीचस्थानात्क्रमेणोच्चंउच्चनीचोयत्रखेचरः॥७॥उच्चानीचंचयत्तुर्येसमस्थानंतदुच्यते॥उच्चेनीचेसमस्थानेचक्रंज्ञात्वाफ
लंवदेत्॥८॥उच्चस्थानेस्थितेचन्द्रेभौमादित्यौप्रपश्यतः॥समस्थानेचगुरुर्विदूनीचस्थोराहुसूर्यजौ॥९॥बुधशुक्रौत्रिकोणेचचंद्रस्तत्का
लसंभवं॥नन्यत्रस्थंनपश्यंतिजात्यंधाइवखेचराः॥१०॥सौम्यदृष्टिःस्थितेचंद्रेसर्वंसौम्यंप्रजायते॥क्रूरैर्दृष्टिगतेपुंसांमृत्युहानिमह
द्भयं॥११॥एवंशुभयुतेचंद्रेसर्वंसौम्यंप्रजायते॥क्रूरैःफलंतत्रमिश्रैर्मिश्रंनसंशयः॥१२॥रक्तंपीतंशीतंकृष्णंचंद्रेवर्णचतुष्टयम्॥ ॥
ज्ञातव्यंतुप्रयत्नेनप्रश्नकालेसदाबुधैः॥१३॥रविर्भौमःशितःसौम्यःगुरुःसौरिःशशीतमः॥वर्गेशाअकचवर्गादेग्रहाज्ञेयाविचक्षणैः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

२७॥ स्यात्तां रविकुजौ रक्तौ पीतौ जीवबुधौ ग्रहौ॥ शशिशुक्रौ सितौ प्रोक्तौ कृष्णं स्वं राहुमंदयोः॥२८॥ यद्वर्गवर्णीग्रवंद्वः स्तस्य स्वामी च यो ग्रहः॥ तस्य वर्णेन वर्णो स्य स्यात्रां कस्य प्रजायते॥२६॥ रक्ते चंद्रे भवेद्दुःखं कृष्णे मृत्युर्न संशयः॥ पीते धर्मं विजानीयात् सिते शुभतरं फलं॥३०॥
इति तु स्वरचक्रम्॥ ॥ईशार्कंलिखेच्चक्रं नाडीकैकात्रिधा पुनः॥ पंचमे पंचमे स्थाने तिर्यग्वेधं तथा कुरु॥१॥ अष्टोत्तरं शतं चैव नाडी संख्या प्रजायते॥ अंशाक्षराणि चक्रस्य नाडीकाग्रे तु विन्यसेत्॥२॥ क्रूरवेधात्सर्वं चंद्रे पतनं कालसंभवः॥ तद्दिनस्य फलं वक्ष्ये

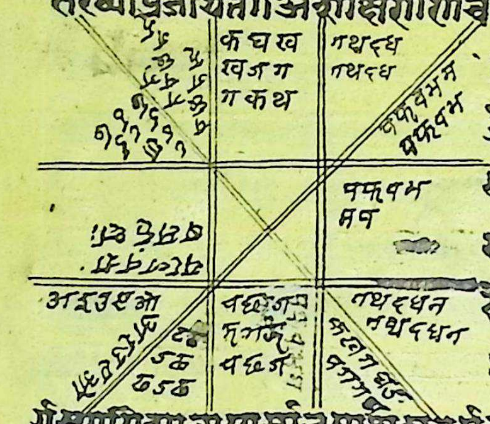

विवाहादिषु भाग्यभम्॥३॥ क्रूरवेधेन चैव वधसौम्यवेधे विशीलतां याता॥ यां वद्दानि मृत्युं च दुर्भंगो महाहवे॥७॥ सर्वहानिकराः क्रूरग्रहाः सौम्यफलादिदाः॥ द्वाविंशधा भवेधस्य मृत्युः सूत्रस्य न संशयः॥८॥ तत्काले तु फलं सर्वं यदुक्तं त्वाद्रियामले॥ गोपितं च समस्तेषु मया चात्र प्रकाशितं॥६॥ इति द्वितीयवेधे तु स्वरचक्रम्॥ ॥
देवाश्च कारवर्गस्थादैत्याः ओकाः कवर्गकाः॥ चवर्गस्थाः स्मृताः नागाः गंधर्वास्तवर्गकाः॥१॥ तवर्गस्था च मनुजा पवर्गः स्याच्च राक्षसाः॥ पवर्ग

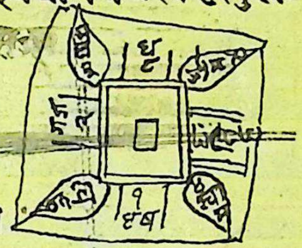

गस्था पिशाचास्युर्नामानुषाश्च यवर्गजाः॥२॥ एतेभ्यो बलिनो नागास्तेभ्यो गंधर्वजातयः॥ गंधर्वेभ्योपि मनुजा योमुनिभ्यश्चैव राक्षसाः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

३॥ राक्षसेभ्यं पिशाचास्तु तेभ्यो [smudged]नुनाः सुराः॥ देवेभ्यो मनुजाः श्रेष्ठाः सर्वेषां साधनक्षमाः॥४॥ युद्धकाले धजेनैव चक्रमेण
वलमादिशेत्॥ नम्राः प्रथमवर्गस्य विचाराः परिकीर्तिताः॥५॥ एवमेतत्कुलं प्रोक्तं तंत्रे श्रीब्रह्मयामले॥ ॥इति वर्गचक्रं॥ युद्धकाले
ध्वचक्रेण विजिगीषोर्भवेदपि॥ कः कं कश्चित्कुतो हन्यादिति यत्र परिस्फुते॥ जयाजयपरिज्ञानं स्वरोदयनिदर्शनात्॥ इन्द्राग्नियम
रक्षांबुवातसोमेशादिष्वपि॥२॥ क्रमाद्ग्रभवेत्सर्वकोरगुसन्तुखः॥ इत्यत्रापि स्वरादिक्रयाश्च वलीस्यादवलोपि वा॥३॥ स्वदिक्स्थयो
र्द्वयोरेव जातिभिः प्रबलो भवेत्॥ अवर्गे गास्थितस्स्यात्सो मार्जारश्च कवर्गगः॥४॥ चवर्गः संस्थितः सिंहष्टवर्गेपि श्वा सह॥ तव
र्गे गासहारीश्च पवर्गे गाच मूषिका॥५॥ मृगो यवर्गे पृत्कश्च मेषोपि च शवर्गगः॥ पक्षिचक्रमिदं ज्ञेयं आहवारम्भे भवेत्॥६॥ तं
त्रादिष्वष्टखिलेचु पूर्वेषा याम्यभाकरम्॥ आग्नेय्यां वसुधास्तूनं याम्यायम्यमराश्विनं॥७॥ नैर्ऋत्यां सोमसूतं च वारुण्यां दैत्यमंत्रि
णम्॥ वायव्यां तपनापत्यं सौम्यायां यामिनीश्वरं॥८॥ ऐशान्यां सोमसूर्यांशितनोत्रानाद्विशास्तु च॥ गृध्रः श्येनः कौशिकश्च पिंग
लः सारसोपि च॥९॥ मयूरस्तु तथोलूको गोवंशश्चेति पक्षिणः॥ एवं क्रमादवर्गश्च चवर्गं तथा॥१०॥ टवर्गं च तवर्गं च पवर्गं यवर्गं तथा॥ शवर्ग अकवर्ग
बलिखेचरको एकोत्कयोर्हतौ॥११॥ मयूरं सारसश्चैव प्रभाते बलिनौ सदा॥ उलूकः पिंगलश्चैव माघे मासि बलोद्धतौ॥१२॥ मयूरसार
सौ चापि बलिनौ कुसुमाकरे॥ कौशिकश्चाज्ञिको वापि नभस्य मासि दुर्ईरौ गृध्रगोवंशकावेव सर्वकालोद्धतौ॥ गृध्रश्चाय वमीसं
लेव
विन्मासो विहगश्चैव न तत्र ज्ञेयं भवेद्विदम्॥ गृध्रश्येनश्च शकुनिर्दिने शोषे बलोद्धतौ॥ १२२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

र.वि. स्योद्वितीयअपराशिवा॥६॥रूपेनस्तृतीयैकारूपंकोशिकोवलमात्रस्तथा॥पिंगलाश्चचतुर्थ्यांचद्वारूपंसबलाधिकः॥
१८ ७॥सारसोपिचपंचम्यांत्रयोरूपंचतुःसह॥षष्ठ्यामथचतुर्रूपंमयूरश्चमहानपि॥१८॥सप्तम्यांपंचरूपंचयामिनीशकु
नीर्वली॥अष्टम्यांचैवगोवंशोसमेवक्रूरूद्वेपमः॥१९॥एवमेवतथातेषांविज्ञानियाद्विजृंभितं॥एंद्रांसूर्योद्विगृध्राःस्यात्साद
वर्गोयथावली॥२०॥दिनांशरात्रितिथिभिर्मोसर्त्तुविभागतः॥तथान्येप्येवमेवात्रविज्ञेयावलवत्तथा॥२१॥अत्रजातिविभाग
श्चपरिज्ञेयंवलावले॥पिंगलस्यवलीरूपेनःरूपेनस्यचशिखिवली॥२२॥शिखिनकौशिकपूरःकौशिकात्सारसोधिकं॥उ
लूकःसारसात्सारसतोगोवंशकोगुरू॥२३॥गोवंशाद्यपरोगृध्रःतथासमरसंगतौ॥एवमेववरारोहेप्यसिचक्रमुदाहृतं॥२४॥इ
तिपक्षिचक्रं॥ ॥अतःपरंप्रवक्ष्यामिरविचक्रविख्यातंयत्सुरैरपिदुर्लभं॥१॥आग्नेयाञ्जेयं[illegible]॥वकत्रये॥लि वेत्यादिनक्ष गन ५
४ विराणवेधोत्रम खेत्वंक्तित्रयंतत्रवेधज्ञानाययाद्येती॥२॥[illegible]वेकुरुदृष्टिसमाश्रये॥जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यरिःसाधकस्तथा॥३॥

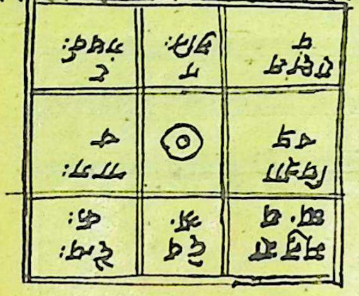

नैधनाचतथामैत्राअतिमैत्रःपुनःप्रिये॥ताएत्रयस्तुवेधेनभवेन्मृत्युर्नसंशयः॥४॥नेष्टाजन्मत्रये
क्रूराःसमाप्तारज्जुभ्रामिशो॥रविमैत्रेधिपरमेमहोनिष्टफलप्रदः॥५॥भग्रहयुतेमद्रूपभपापेरशोभ एमः
ने॥मिश्रैर्मिश्रफलंवाच्यंवलाधिक्याद्विशेषतः॥६॥ग्रहदृष्टिवलस्यैवफलंवीर्यवशाद्भवेत्॥रविराज १८

ग

गतावांभोमसोरिसमन्विताः॥१॥ ताराश्रयंयदावेद्धं तद्दत्तंतस्यजीवितं॥ सौम्येसौख्यंविनिर्दिष्टं पापिष्ठेऽपिअफलंवदेत्॥

२॥ फलाधिकंबलयतांवक्तव्यंतुविपश्चिता॥ ॥इतिविर्शवेधचक्रम्॥ ॥भुवनादित्यदेवीलतिथिवेदाश्वदिग्रसः॥वसुनं

दान्तकालिख्यलद्द्धो मातृकापुन॥२॥ पुन्नामवर्णोमात्राचस्वांकयोगेद्दशेषके॥ मा

१४	१२	२	५	१५	४	१०	६	८	९
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ
क	ख	ग	घ	च	छ	ज	झ	ट	ठ
ड	ढ	ण	थ	द	ध	न	प	फ	ब
भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह

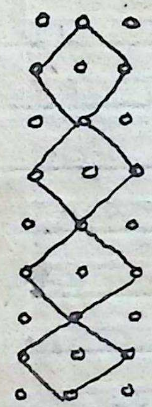

त्राधिकोजयियुद्धेमात्राहीनेपराजयः॥३॥ इतिमातृकाचक्रम्॥ वसुवेद

क्ष्माधरेन्दुग्निनेत्रान्यकवदन्तपयशेषेसुस्युध्रुवाङ्का॥ध्गटसुभटनासधा

सवर्गाषांके॥२॥ इतिसंक्षेपमातृकाचक्रम्॥ अथसारंसरंवक्ष्येलंपटचार्य

नाषितं॥ जयः परःपराजयंयेननामोच्चारतस्फुटं॥ लघ्वालग्नविशेषेनघोषा

घोषक्रमेनच॥ प्रवेशनिगमाभ्यांचक्रमाज्जयपराजयौ॥२॥ इतिविजयच

क्रम्॥ ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिचक्रंमातंगनायकं॥ येनविज्ञानमात्रेणयात्रायुद्धेजयोभवेत्॥१॥ गजाकारंलिखेच्चक्रं

सर्वावयवसंयुतं॥ अष्टविंशतिऋक्षाणिदेयानिसृष्टिमार्गतः॥२॥ मुखेशुंडाग्रनेत्रेचकर्णयोश्चशीर्षद्विपुच्छके॥ द्विकं

प्रवेशानि

द्विकंचदातव्यंपृष्ठोदरयुगस्तनुः॥३॥ द्वेद्वेनामभं

प. फ. ब. भ. म. उ उ घो. ब. च. छ. ज. झ. ग.
य. र. ल. व. त. थ. द. ध. न. ट. ठ. ड. ढ. ण.
अ. इ. उ. ए. क. ख. घ. ङ. श. ष. स. ह

५ ५ ३
पुवणु
म

चाहेवदद्देगणयतेबुधैः॥ यत्रऋक्षेस्थितः

भूमा

ए.वि. सोऽस्मिन् येन तत्र शुभम् ॥४॥ पुरवेशं डाग्रनेत्रे च सोऽस्मिं ममृत्को दरे ॥ युद्धकाले गजेद्र स्यतत्र यत्नात्र न संशयः ॥५॥ पादपृष्ठे च पुच्छे च क-

१९ र्णे स्थित्वा शनैश्चरे ॥ मृत्युर्योगे र रोगतस्य रोगवत् समो यदि ॥६॥ एतेषां तु पृष्ठसंगानां यत्काले संस्थितः शनिः ॥ तत्काले पद्वं धथवर्जनीया प्रयत्नतः ॥७॥ एषी व्याभूषणां मेरुः सर्वर्धा भूषणां शशि ॥ नाराणां भूषणां विद्या सेन्यानां भूषणां गजः ॥८॥ नास्ति हस्तिसमं पु-

ण्यं नास्ति हस्तिसमं सखा ॥ नास्ति हस्तिसमो बंधु नास्ति हस्तिसमो रिपुः ॥ ९ ॥ ॥ शरतो मरवक्रा धे

गजस्कंधे हता नरः ॥ तस्मात् स्वर्गमायांतित स्मात् स्वर्गो पमा गजा ॥१०॥ इति गजचक्रम् ॥ ॥

अथ तो रंगकं चक्रं कथयामि सुरेश्वरि ॥ इंगितं पुनि संज्ञात्वा हयानां राजवाहने ॥१॥ अश्वाकारं लि-

खेच्चक्रं अ धिष्ण्यादि तारकाः ॥ वदनात् सृष्टिगाः देयाअ ष्टाविंशति संख्यया ॥ पंच पंचो दरे पृष्ठे सोऽस्मिं येत्र फलं ततः ॥३॥ मुखास्पुदर-

शीर्षस्थो यदा सोऽस्मि तुरंगमे ॥ तदाभिंगमायाति रणो हु षारवेला वे ॥४॥ कर्णांधिपुच्छ पृष्ठस्थे अष्टस्यांगे केन हने ॥ विभ्रमं भंगहानिं

श्च करोत्यश्वो महाहवे ॥५॥ एतत्स्थाने स्थितः सोऽस्मिं सकाले ह यस्य च ॥ पदभंगं वर्येर्दुवर्जनीयास्तु रंगमाः ॥६॥ देशांतरे स्थिता

स्तस्यापि वः संति संकिताः ॥ तुरंगा यस्य भूपस्य विघ्नंति महीतले ॥७॥ मेदिनी तस्य यस्याश्व इति वाक्यं विपश्चितां ॥ सर्वेषां राज्ञा विराज- एम:

ते शाश्वतो जगती भुजां ॥८॥ अश्वश्चंद्रमरीचि संनिभइहस्तल्यै गुरोर प्यलं राजा भीष्टफलं ददाति विपुलो प्यर्द्धफलं यं कृति ॥ देवह्य १९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तिग्रहाद्विगणितान् सर्वान् सौपार्थिवो ॥ द्व्यो हंगुणा वान्यथा हयपतिस्तद्वज्जयी कांक्षिभिः ॥२॥ इत्यश्वचक्रम्॥ ॥आदौ
चक्रं समालिख्य रथाकारं सुशोभनं ॥ रथ्या अत्रित्रिशूला निध्वजश्चक्रे त्रिहंडकं ॥१॥ भानुगं मध्यशूलाग्रे नतः सव्यगतानि च ॥ त्रि
शि त्रिशी लिखेद्देव सप्तविंशति संख्यया ॥२॥ क्षसं महारथे यत्र तत्र वक्ष्ये सभाऽऽभं ॥ शृंगे मत्स्युर्जयश्चक्रे रथे संधिः सहंडकं ॥
३॥ इति रथचक्रं ॥ ॥यानुरंगकविकोटकौतुकाद्वंद्वयुद्धमतिरिष्यते यतः ॥ विग्रहारात्रिवश
राश्रितं ततः सांप्रतं पुरुषचक्रमुच्यते ॥१॥ चिन्त्यस्य सर्वावयवैः समेतां नराकृतिं राभिजिद्देहवंर्गा ॥
घातप्रवेशाय हयचक्रयुक्तं लिखेत् हंगे थापिचिरभाद्यं ॥२॥ एकं मुखे च शिरसि तृतीये च वा महस्ते
च सव्यक्षे ॥ च रणे च पृथक्तनुषं ॥३॥ यत्रां गेरविसौरिभौमत मसां व्योमौक सांसंस्थिति ॥ घातस्त-
त्र विनिर्दिशेत दधिकं चंद्रस्य योगे सति ॥४॥ राशौ भुक्तनयांसकैः परिमितं स्वस्त्रगेर्धक्रमं पातो
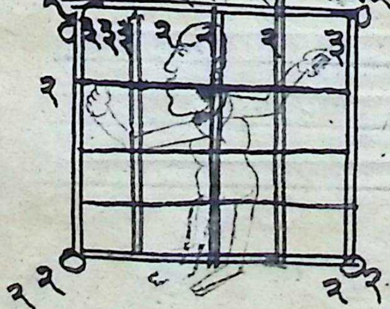
नं च सुहृद्गृहे वा मग्रहेभ्यकां शानुस्यां शुलां ॥५॥ द्विगुणां रिपुवेश्म
निस्थिते यदि हो राहुयोगसंभवा ॥ रिपुवेश्म वक्रगे भवती स्याद्रुहा स्वद्वयः ॥६॥ एकोपि न नं च ज
घात भोगः कसेति घातात्न्क्षितिवीर्यहाने ॥ ते भूवलस्थे प्रभवस्त्वंवीर सताकर्धुवज्रवोपिनस्तु ॥७॥ यत्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ए.वि. नत्रनमवेक्ष्य विद्धतं यत्र तत्र वधुघातसंभवः॥ केवलं तत्र दिहस्ममिन्नृपकांतदुःखं स्फुटमेतो विधियते॥८॥ क्रूरग्रहादृष्टिगतापूस्थायुद्धेन
२० कुर्वेत्सुपघातविघ्नं॥ तयेषचेतत्सन्मुखवामगोप्युतरास्तु कुर्वेन्ति कुस्तलानि॥१॥ अथ भापदिहस्तिरांगगाः शुभगवामविभागसं
स्थिताः॥ यदितेपिहिमस्तके धटोद्विषतः सन्मुखमेवधावति॥१०॥ प्रायःपापायस्यवामांगसंस्थाः संतः सर्वे दक्षिणे वीर्यवंतः॥ भं
२० गः सद्योजायते तस्य नूनं युद्धे पापैर्गर्वितस्यापिपुंसः॥११॥ योऽत्र सप्तमलमयोरधिसारभूतंचक्रं नरास्य विदधेन्निगुह्यसारात्॥ स
स्याहनेकभटसंचितवित्तभोक्ता नूनं पदं च त्रिरसिहिषतां समेतः॥१२॥ इति नरचक्रम्॥ ॥अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि घातचक्रं नराकृ-
तिं॥ नामभिस्थं मुखेदद्याद्वेनेत्रे शिरोमस्तके॥१॥ वेदवाहू: पंचहृदि पृथकचत्वारि पादयोः॥ मुखेनेत्रे शिरो वामहस्तो वाम पदं च-
हृतं॥२॥ वाम्यहस्तस्तथापादइतिज्ञेयं क्रमेणतु॥ सूर्यऋक्षात्क्रमाद्राशयेषांगेषुनवनिंदिताः॥ तत्र घातो विनिर्देश्यो धाराघातस्तुकेत-
वे॥३॥ ग्रस्तं गतानि जितानायत्रांगे शुभमार्गवो॥ तत्रापि जायते घातोनवते मृत्युकारकाः॥४॥ ऊर्ध्वदृष्टिकुजादित्या वधोदृष्टिश्च मा

स्तथा॥ समदृष्टी जीवचंद्रौ केके करौ बुधभार्गवो॥५॥ दृष्टिभावाभवेद्घातो मुक्तांशांगुलसंस्थिताः॥ भोग्य
सांकुलविस्तारस्त्रिगुणो वक्रगेग्रहे॥६॥ देहसंकुलनक्षत्रंअकुलं वाहसंस्थिते॥ देहस्थं पापघातेन स्व रामः
ल्पेनापि मृत्तिर्भवेत्॥७॥ इति द्वितीयनरचक्रम्॥ रौद्रं समूलमभिजिच्छ्रुततारकाच भानि द्विषट्स्वापि २०

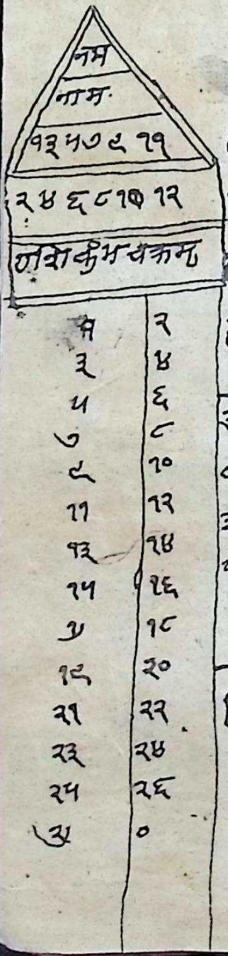

तास्तिथयो बुधस्य॥ वारः कुलाकुलाख्याः कथितो यमाद्यैर्वीर्यान्वितो भवति संधिगतो नृपाणां॥८॥ भानि द्वादश मासनामग
णानायुक्तान्यसम्भोर्गवो वाराः षड् रिताः समाश्च तिथयः प्रोक्ताः कुलोयं गणाः॥ पौराणां विजयप्रदस्त्व कुलजः शेषः शुभो यायिना
मेवं चक्रमिदं गणाच्च यदुतं यो वेत्य सौ तत्ववित्॥२॥ इति कुलाकुलचक्रम्॥ ॥रिक्तपूर्णे इति पद्मबंधनात् धिष्ण्यमंडलमुदीरि
तं बुधैः॥ निष्फलं गमनमत्र अक्षभेपूर्णभे च सफलं समादिशेत्॥१॥ एवमेव खलु राशिरिक्तता पूर्णता भवति तिग्मरोचिषः॥ चक्रमे
तदपि कुंभसंस्थितः धिष्ण्यवत्फलकरं महीभुजां॥२॥

अकुलतिथि वार६	कुलाकुलतिथिवार८ नक्षत्र	अकुलनक्षत्र	कुलनक्षत्र २०	कुलतिथिवार
		२ १२ ७ २६	ना८ १४	२४ १२ १
१ ७ १३ ३	४ २४ २	४ १३ २२	१ १० १६	२५ ८ १४ २
३ ९ १५ ६	१९ ६ १०	७ १५ २३	३ ११ १८	५
५ ११ ०	७ ६	९	५	७

इति कुंभचक्रम्॥ ॥चतुरस्रं चतुर्द्वारं खलचक्रं
लिखेद् बुधः॥ नंदाद्यास्तिथयोन्यस्य पूर्वद्वारक्रमे
ण च॥१॥ पूर्वाशादि चतुष्केषु सप्त सप्तक्रमेण च॥ कृ
त्तिकादि लिखेन्मध्ये खले भान्यष्टविंशतिः॥ शनिवं x
द्री भौ मं सौम्यो भानुशुक्रौ च हूदस्यति॥ मध्ये यदि
गता दैवाः प्रयासं च दिशा क्रमः॥३॥ यदि द्वे च यदि ख
ट्दि स्युस्ते तिथि धिष्ण्याह्निनाधिपाः॥ प्रवेशः खलकद्वारेकर्त्तव्यं तेन सर्वदा॥४॥ खलकाभ्यंतरे काले शनिसूर्येज्यमंगलेः॥ बुधशुक्रेन्दु
भि

रा॰वि॰ भिर्वाहिस्याथियार्थीकमाज्ञायी ॥५॥ खलके मध्यनक्षत्रे यो ग्रहो यत्र संस्थितः ॥ तत्र स्थाने गते चन्द्रे फलं वसेथ भाशुभं ॥६॥ सू
२२

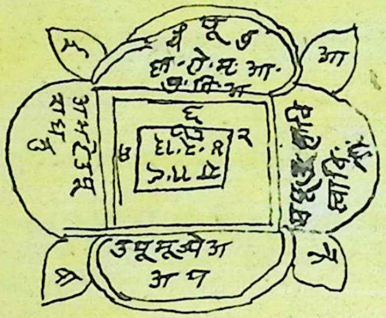

र्यस्थाने स्थितः शूरो मन्युश्चंद्रसमाश्रिते ॥ भौमस्थाने महाक्रोधी बुधस्थाने महद्भयं ॥७॥ गुरु
स्थाने स्थितः स्यात्सुभंगमायाति भार्गवे ॥ शनिस्थाने क्षतं युद्धं राहुस्थे मरणं ध्रुवं ॥८॥ चक्रस्थाने
भवेद्भंगः शीघ्रस्थाने च धावति ॥ समावारं भवेत्स्थायी सीरोन्नुस्थेव सूरुनं ॥९॥ क्रूरे दृष्टे जयी यु
द्धे सौम्ये दृष्टे पराजयः ॥ क्रूरे च सन्मुखे मृत्युर्जयो सौम्याग्रसंस्थिते ॥१०॥ यायियोः पृष्टगाः क्रूरा
उभयोर्मृत्युकारकाः ॥ सौम्याः संधिप्रदाज्ञेयाभिश्राभिश्रफला ग्रहाः ॥ ॥इति खलचक्रम्॥ ॥
रेखायां त्रितयं त्रिशूलसहितं चोर्द्धस्थितं विन्यसेत्तिर्यक्केवलमेव तत्त्रयुगलं कोणेषु सर्वेष्वपि ॥
शृंगद्वंद्वमथैकया कुटिलया कोणत्रिशूलांतरे कृत्वा पश्चिममध्यदंडलिखिताः संचिंत्य तिथ्यंशुभाशुभं ॥१॥ निर्यं यात्रापि गते च कल्य
नाम ऋषधिले च संधदायतः ॥ परिस्फुटं नाम भतो महीभुजां फलं वदेच्चक्रदलो द्भयोद्भवं ॥२॥ पंचवेरिनाग्गेजयः शत्रुपक्षयो भंग
भीतिमृतिः ॥ एतद्दैवापराद्वे फलं भानुभाक्रिर्नितं मध्यशूलस्य मध्यावधिः ॥३॥ यः सूर्यकालनलचक्रवीर्यं संप्राप्य युद्धं प्रकरोति सम्यक् रा॰म॰
॥ स हन्त्यनल्पामपि वैरिसेनां पतिर्यथावाधमालां दिनस्य ॥४॥ इति सूर्यकालानलचक्रं ॥ ओमाकारे दंडभिन्नांतराले चक्रे वान्द्रे दि २१

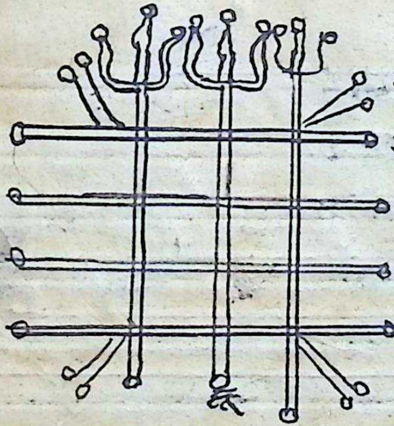

षुशूलानि कुर्यात्॥ ताराचक्रं पूर्वमध्यत्रिशूलाह्वयं तस्मिंसव्यमार्गक्रमेण॥१॥ त्रिशूलसंस्थं
च बहिःस्थितं च मध्यस्थितं मध्यगतं बहिःस्था॥ भ्रूयत्त्रिशूलस्य मितीह भानां संस्थापयेन्मंडल
मिंदुधिष्ण्यात्॥२॥ स्थानानि चैतानि भवंति चक्रे स्थानत्रयं चात्र फलं प्रदिष्टं॥ शूलाश्रितस्था
पिहि मध्यमस्य गर्भोद्भवस्यैव जयः स्वर्क्षैः॥३॥ संसिद्धिरग्रो भवनाधिपस्य एवं प्रस्थितं तस्य र
णावधिज्ञैः॥ वाच्यं फलं शास्त्रविनिश्चयोत्थं महाहवे भूमिभुजां हिताय॥४॥ मृत्युस्त्रिशूले वि
जयश्च गर्भे भंगो बहिःस्थे च मृतं त्रिधिष्ण्ये॥ गते प्यतायामपि कल्पितायां वेदैं द्वियेशार्के मि
ते जयः स्यात्॥५॥ जन्मार्क्षमंपंचदशं वधिष्ण्यं द्वाविंशसंस्थं ग्रहदंड्योगाः॥ तत्रैव संग्रामबलावधिज्ञाः कालस्य पूर्णत्वमुपा
दिशंति॥६॥ पूर्णे काले नेष्टदे जन्मकाले होरावीर्ये वा शुभे वर्णवीर्ये॥ मृत्युः पुंसामागते भूमिहीने तस्मिं काले जीवलाभो न ला
भः॥७॥ एतच्चक्रे चंद्रकालानलाख्यं संग्रामे स्याद्वीर्यदैयस्याज्ञ॥ तस्यारातिः प्रेयसी नेत्रनीरैः कोपोद्भूतैः शांतिमाप्नोति वह्निः॥
८॥ न्यस्ते चक्रे चंद्रकालानलाख्ये स्थानर्क्षाद्रोगराणपते तिग्मरश्मेः॥ तद्धिष्ण्याद्रोगराणपते यामिनीशो तस्माद्धिष्ण्यात् रस्यते चंद्रपात
॥ तत्राभ्यंतरगो विधो विधुरिपोर्वाप्य त्रिशूलस्थिते चक्राभ्यंतरवर्तिनी यदि भवेत्सूर्यस्य दृष्टिं तदा॥ संयुक्तापतियाजिवारणरथै

ए॰ चि॰ ःशत्रैश्च नानाविधैः घोरभंगमवाप्नुवंति समरे भीरिवा कीर्तनात्॥१०॥उक्तं फलमन्यथा गृहसंस्थाप्यावैय रित्येन॥प्रवि
२२ चिंत्य नगरभंगं चक्रमिदं भूपति र्गच्छेत्॥११॥कुजेन युतभं रोगे शुद्धे चंद्रे राशिक्षतिका॥गमने सूर्ये गराषेषु शूलमध्ये वि॰
निक्षिपेत्॥१२॥इति चंद्रकालानलचक्रम्॥ ॥यत्सप्तरेखोर्द्ध्वमुक्तमाद्येन चंद्र धिष्ण्यानि हि राद्दिकानि॥घोरस्य
मंगेर्नवभियरूरांगवा यथ हस्तैः स्वरश्मा स्त्रदृष्टं॥२॥स्यात्तां सूर्येनाभि संताको वां द्वेला भौ लोहितेपंचता चु॥वेधेभ्राश्च
गोरवे चिंतनु ष्टिः शोके कार्यारंभ सिद्धिर्विभां शो॥३॥मांद्रे भीतिः स्वागमं केतवेस्या
मृत्युश्चक्रे घोरकालानलाख्ये॥वा लेधीन्ये जायते तत्र तस्मिन्कोष्टे स्वानारकानोच
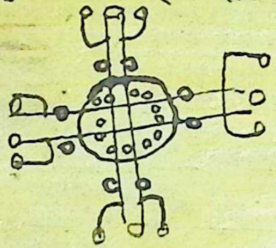
नुष्कं॥४॥कालो यस्माद्धामीनो बोनलेकौ घोरस्युद्धारंभसं
सिद्धियोगः॥यस्मादेतं घोरकालानलाख्ये चक्रे सिद्धं योगना
मावरूपं॥५॥येषामिदं घोरपारधिरूढं कालानलः स्यात्त्रु॰
कूलमार्गो॥तेषां शरच्चंद्र निभं नृपाणां यशः पृथिव्याः प्रसरो॰
शरीति॥६॥इति घोरकालानलचक्रम्॥ ॥अश्विन्यादिलिखेच्चक्रं सप्तविंशतितारकाः॥त्रि
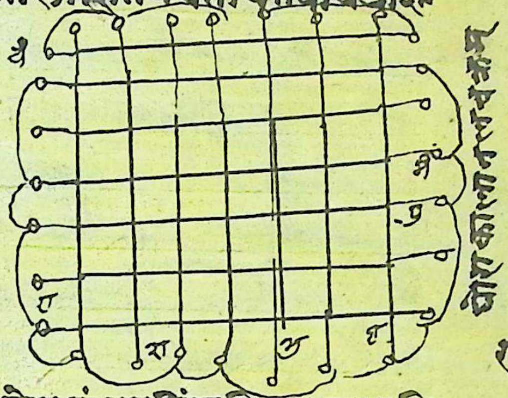
रामः
२२

कोणांनवभिर्वेधः कर्त्तव्यानीर्ययाकृतिः ॥१॥ अश्विनीरेवतीवेधोवेधश्चाश्विनीज्येष्ठयोः ॥ मघापौष्णेमघाश्लेषावेधःस्या
ज्ज्येष्ठमूलयोः ॥२॥ एवंसंघट्टचक्रेस्वकार्यमृक्षंगताग्रहाः ॥ भूपनामर्क्षसंघट्टेयुद्धंभवतिनान्यथा ॥३॥ निर्वेधेसौरिवेधेचयु
द्धंनास्तिनराधिपे ॥ क्रूरवेधेभवेद्युद्धंतत्कालेघोरदारुणं ॥४॥ युद्धकालेक्षीभवेद्राजायस्यभंक्रूरवेधितं ॥ युद्धेद्वेषीभवेत्सौम्यवेलया
वेधविवर्जितैः ॥५॥ सौम्यक्रूरविभागेनमित्रामित्रक्रमेणच ॥ वक्रातिचारगत्याचयुद्धंस्वल्पास्तिनास्तिच ॥६॥ इतिसंघट्टचक्र

संघट्टचक्रम्

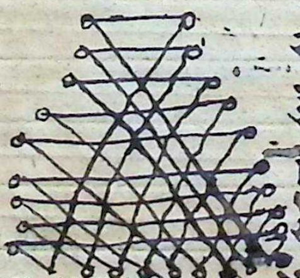

म् ॥ ॥ शूलंत्रिभंसंपुटकेनवर्क्षंनतस्त्रिभात्कार्तरिकात्रिभिश्च ॥ दंडः कपालेखलुसप्तभंस्याद्वह्नेस्त्रिभं
चन्द्रभतःक्रमेण ॥१॥ जयोभवेत्संपुटकेकपालेमृत्युर्भयंचक्रगतेनचर्क्षे ॥ यु
द्धंचतारात्खलुकर्त्तरिस्थेशूलेभयंदंडगतेचभंगः ॥ इतिशूलकालानलचक्रं ॥
॥ ग्रहस्थानांरविरेखस्थक्रमेषादिद्वादशांचितं ॥ क्षेत्रयुग्मंचतत्रैवज्ञेयंभास्करचंद्र
यो ॥२॥ सिंहादिमकरांतंचभानुक्षेत्रमुदाहृतं ॥ कुंभादिकर्कपर्यंतंचन्द्रक्षेत्रंनसंश
यः ॥१॥ चन्द्रक्षेत्रगतेसूर्येचन्द्रेतत्रैवसंस्थिते ॥ यायिनोविजयंयुद्धेस्थायिनोभंगमादिशेत् ॥३॥ सूर्यक्षेत्रगते
चंद्रेसूर्येतत्रैवसंस्थिते ॥ यायिमृत्युर्जयःस्थायिरित्युक्तंब्रह्मयामले ॥४॥ सूर्येसूर्यागसंयुक्तेचंद्रेचंद्रांगसंस्थिते

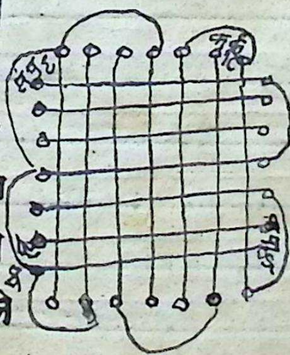

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

केचिन्मूर्खा वदन्त्येवं ग्रहो राहुरकारणम्: यतो वर्षे दिने लग्ने स्वाधिपत्यं न दृश्यते: ४ =५

रा॰ चि॰ ॥ तत्काले च भवेत्संधिर्यावत्तस्य विपर्ययो ॥५॥ कर्तव्यो यदि वंद्र्यकौ संहारः सैन्ययोर्द्वयोः ॥ यात्रायां युद्धकाले च चक्रमेतद्विलोक

२३. येत् ॥६॥ इति चंद्रसूर्यकालानलचक्रं ॥ ॥ इत्यत्र राजविजये रणहस्ति संज्ञे ग्रंथे सनामरणिमते रणहस्ति विरचिते खिलखंडे चक्रे रस्य च

मत्कृतिकरथ तुर्थो द्वितीयः ॥२॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ख्यातो येब्रह्मयामले ॥ राहुकालानलं यात्रासद्यःप्रत्ययकारकं ॥ ग्रहयोगय

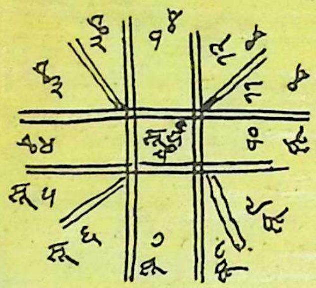

२३ शा घात्रायोनिः शास्त्रेषु भाषिता ॥ यासां च भेषु कार्येषु नो च भानतु संगरे ॥४॥ यस्य छायाप्रभावेन छाद्यं

ते शशि भास्करौ ॥ तस्य राहोः प्रभावं च वक्ष्ये हं रणकर्मणि ॥ ३ ॥ अधिपत्ये स्थिता ये च वर्षे मासे दिने शुभे ॥

तत्राधिकारिणो ज्ञेया राहुराज्ञा विधियते ॥५॥ वेदागमपुराणेषु विख्यातो राहु खेचरः ॥ तस्य माहात्म्यम

ज्ञात्वा मिथ्या जल्पति यात्स्यवि ॥६॥ दृष्टादृष्टेषु सर्वेषु जातकादिषु मन्यते ॥ सद्यःप्रत्ययदो राहुः स कथं

स्याद्कारणं ॥७॥ अमंथकालरूपेण संहारेण महीतले ॥ स वक्रदंष्ट्रया रौद्रं ज्ञेयो राहुर्न संशयः ॥८॥ ग्रह

राशिभयाद्यस्य दृष्टिमार्गे भ्रमंति च ॥ तस्य नामान्यहं वक्ष्ये सुरवधकर्मेणाव ॥९॥ राहुर्विधुंतमः पातः स्वर्भानुः सिंहिकासुतः ॥ दै

त्यछायाशिरोवक्रो यहारिश्च विधुंतुदः ॥१०॥ पुच्छो केतुः शिखी सर्पो गुह्यं स्कंधं मतं ॥ उत्पातो विषगर्भश्च धूम्रकालोग्रहांतकः ॥११॥ रा॰ म॰

अक्षाधारगतो राहुः सर्वरूपेण संस्थितः ॥ तस्य चक्रं प्रवक्ष्यामि राहुकालानलाख्यकं ॥१२॥ सलाकासप्तकं चक्रं इशादेकृत्तिकादि २३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

मुखाग्रं गस्य नाभानि फलं चाथ दक्षमद्रं ॥ पथो नरः क्रमेणैव चंद्रार्कग्रसनं सदा ॥२४॥ ७

कं ॥ साभिजित्सव्यमार्गेण अष्टाविंशतितारकाः ॥२३॥ यत्रर्क्षे स्थिते राहुर्वदनं तद्विनिर्दिशेत् ॥ मुखात्सं च दशो ऋक्षे तस्य पुच्छं
व्यस्थितं ॥२४॥ एको नरशतं संख्यां जायते तत्र केतवः ॥ व्याप्नुवंते जगत्सर्वं सहस्रार्कसमत्विषः ॥२५॥ राहुभुक्तानि ऋक्षाणि
जीवपक्षस्त्रयोदशः ॥ त्रयोदशैव भोग्यानि मृतपक्षप्रकीर्तिताः ॥२६॥ मृतपक्षे मुखं तस्य पुच्छे जीवागमाश्रितं ॥ एवमेग ह्ये
राहुर्ज्ञातव्यः स्वरपारगैः ॥२७॥ जीवपक्षे समानाथे मृतपक्षे रवौ स्थिते ॥ तस्मिं काले शुभा यात्रा विपरिता तु हानिदा ॥२८॥ च
चंद्रादित्यौ यदा युक्तौ जीवपक्षव्यवस्थितौ ॥ तदा क्षेमजयं लाभं यात्राकाले न संशयः ॥२९॥ मृतपक्षे मृतं ज्ञेयं यत्नश्चं द्रबलाब
लौ ॥ इति पक्षाग राहु ॥ अथ पंचांगभेदेन राहुचक्रस्य मध्यतः ॥३०॥ वदने जठरे गुह्ये पुच्छे मस्तके मेव च ॥३१॥ वदनमृक्षमेकं तु ५
जठरे च त्रयोदशः ॥ ऋक्षैकं गुह्यकं तस्य षट् पुच्छे सप्त मस्तके ॥३२॥ यत्रर्क्षे संस्थिते राहुस्तस्मात्तन्मातृकीर्तनं ॥ गिलितं कर्तरिजि ५
ह्वा चंद्रांगं वदने तथा ॥३३॥ वदनाग्रे स्थिता याश्च तारका विश्वसंमिताः ॥ यामांगं जठरं जीवसंपृष्टो दशसंगितं ॥३४॥ उत्तरोत्रे कनक्षत्रं मुखा
त्यं च दशास्फुटं ॥ गुह्यकं गिलितं गुह्यं केतुं चंद्रार्ककर्तरी ॥३५॥ ग्रहधिष्ण्यागतो यानि धिष्ण्यानि रससंख्यया ॥ पुच्छसूर्यांगवज्ज्ञांगरा
हि सूत्नु स्तथैव च ॥३६॥ शेषाणि सप्तभान्यत्र मध्यस्थानि शीर्षपुच्छयोः ॥ कपालमस्तकं शीर्षं रुद्रांगं भोग्यं मंडले ॥३७॥ स्थिररूपास्थि
तो भानुश्चररूपश्च चंद्रमाः ॥ क्रमेणैके केचनांगानां योगपंचकमुच्यते ॥ सविता जीवपक्षे तु चंद्रश्च गिलिते यदा ॥ यायिनः स्याच्छत्रं तद्

रा·वि भंगश्च स्थायिनां सदा ॥३१॥ उदये भानुराश्रित्य वज्राङ्गं चंद्रमाश्रिता ॥ तदा स्याद्विजयी स्थायी यायिनः स्यात्पराजयं ॥३२॥ क्रामो
२४ गस्थो यदादित्यो वज्राङ्गं चंद्रमाः स्थितः ॥ स्थायी च जयदा यायी स्याद्भंगो भवति यायिनां ॥३३॥ जठरं भानुमाश्रित्य चंद्रे नेत्रेव
वागते ॥ विग्रहं जायते युद्धे यायी जयति तत्क्षणात् ॥३४॥ उदयादियोगपंचकं ॥ गुह्यस्थाने रविर्भूत्वा सूर्ययोगे चन्द्रमा स्थितः ॥ यायी
24 भंगो जयस्थायी भाषितेव स्वयामले ॥३५॥ गुदतो हृदांशसंयुक्ते कपालस्थे निशाकरे ॥ स्थायीनां विजयं युद्धे भंगमागंतुकस्य
च ॥३६॥ गुह्यस्थस्थिते सूर्ये राहुश्चास्तगतः शशी ॥ महाहवे भवेद्घोरं किंचित्स्थायी जयी रणे ॥३७॥ भानुहृत्किलिते धाम्न्यत्राश्च
प भृत्स्थेदये सदा ॥ यायी विजयते क्षिप्रं स्थायिनो भंगमादिशेत् ॥३८॥ गुह्ये दिनकरे यत्र तत्रैव यामिनीकरः ॥ समयुद्धं भवेत्तत्र किंचि
दागंतुको जयः ॥३९॥ गुह्यादियोगपंचकं ॥ ॥ वज्राङ्गे भानुमाश्रित्य कपालस्थे निशाकरे ॥ यायिनः सक्षतं दद्यात्स्थायी तु थजयमा
दिशेत् ॥४०॥ सूर्ययोगे वयदादित्ये जीह्वायां चंद्रमा यदि ॥ यायी विजयते क्षिप्रं शक्रतुल्योपि वैरिणः ॥४१॥ भास्करो राहुपुच्छस्थे मृगांके
गुह्यमाश्रिते ॥ समयुद्धं भवेत्तत्र किंचिद्यायी जयी भवेत् ॥४२॥ सूर्यचंद्रसमौ यत्र वज्राङ्गे समवस्थितौ ॥ सैन्ययोरुभयोस्तत्र वेधो भ
वति निश्चितं ॥४४॥ वज्राङ्गयोगपंचकं ॥ ॥ रुद्राङ्गस्थे दिवानाथे राहुजीह्वांगगः शशी ॥ स्थायिनो विजयस्तत्र भंगो भवति यायि राम:
नः ॥४५॥ मस्तकस्थे दिवानाथे धिष्ण्यनाथे गुह्यस्थिते ॥ यायिनो विजयं युद्धे स्थायिनश्च पराजयः ॥४६॥ राहुशीर्षगते सूर्ये शशांकज २४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ठेरेस्थितः॥ विनायुद्धेन गृह्णाति यायिनो करमाश्रियं॥४७॥ राहुश्चीर्षगते सूर्यः शशांकः पुच्छसंस्थितः॥ तत्र स्थानं नरेंद्राणां भयमु-
त्पाद्यते महत्॥ विग्रहं ते पिवान्योन्यं नैव युद्धं प्रजायते॥ दुर्भिक्षमरणं घोरं व्याधयः सर्वदेहीनां॥४८॥ कुर्वंति च महाघोरं सैन्ययोरु-
भयोरपि॥ द्वाभ्यां ते न भवेद्युद्धं संधिर्हीनो विनश्यतः॥५१॥ अपि वा जायते युद्धं महाघोरं च दारुणं॥ रथपत्तिगजेंद्राश्च महासुभटम-
र्दनाः॥ नद्यस्तु रक्तवाहिन्यो वहंति प्राणसंकुलाः॥ वसालोहितपंकेन वर्वराल्पपरस्परं॥५२॥ शस्त्रपातो निपातेन श्रोणिता-
अत्रमालिकाः॥ भक्षयंति च योगिन्यो महासैन्यप्रमर्दकाः॥५३॥ गृध्रवायसजंबुकानि खादंत्यंत्रराणि तत्र वै॥ द्वयोः सैन्यक्षयं यांति किं-
चिद्यायिजयी भवेत्॥५४॥ कपालस्थे दिवानाथे चंद्रे नेत्रे च संस्थिते॥ राज्ञा यात्रा न कर्त्तव्या कोशो राष्ट्रक्षयंकरी॥५५॥ स्थायीनां वि-
जयस्तत्र भंगो भवति यायिनां॥ मृत्युस्तत्र विजानीयाच्चान्यथा रुद्रभाषितं॥५६॥ इति कपालादियोगपंचकं॥ ॥राहुवक्त्रस्थिते सूर्ये
चंद्रे हृदयमाश्रिते॥ यायिनो विजयस्तत्र स्थायिनो भंगमावहेत्॥५७॥ भास्करे गिलितांगस्थे चंद्रे केशगसंस्थिते॥ स्थायिभंगमवा-
प्नोति यायी जयति सर्वतः॥५८॥ राहुकक्षस्थितो भानुश्चंद्रः पुच्छांगगे रणे॥ स्थायिनो विजयं युद्धे यायिनो मृत्युमादिशेत्॥५९॥ राहु-
जानुस्थिते सूर्ये चंद्रे हृदंगसंस्थिते॥ स्थायि विजयते तत्र भंगो भवति यायिनां॥६०॥ राहुकक्षस्थितो भानुश्चंद्रस्तत्रैव संस्थितः॥ न क-
श्चिज्जयमाप्नोति सैन्ययोरुभयोरपि॥६१॥ इति मुखादियोगपंचकं॥ ॥युद्धकाले यशश्रीं च यात्रायोगेन लभ्यते॥ उत्पाद्योतो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा.वि तौ तदा शीघ्रं तत्काले दृष्टिवाकौ ॥६२॥ गतानाड्यो हतापिंडैः स्थितिनाडिविभाजितं ॥ लब्धानि भागनाम्नस्तु केचिद्रूक्षं विधुंत्र
२५ गुः ॥६३॥ यथा चंद्रस्तथा सूर्यः कर्त्तव्यो वेष्टकालिके ॥ यत्ता हे रात्रमध्येतो भ्रमतो धिष्ण्यमंडले ॥६४॥ स्थिरचक्रे पुराणोक्तं चं॰
द्रादित्यफलं मया ॥ चरचक्रेप्यनेनैव प्रकारेण फलं वदेत् ॥६५॥ तत्काले चंद्रमादित्यौ यथा योगेष्वव स्थितौ ॥ येन ते शत्रुसं॰
घातं महायोगेष्ववस्थिता ॥६६॥ सर्वेषु शुभकार्येषु यात्राकाले विशेषतः ॥ सर्वकाले शुभश्चंद्रो ज्ञेयो दृष्टिगुदैनया ॥६७॥ पृष्ठ
स्वद्वेकपालस्थे शशांके राहुवक्त्रगे ॥ वधो हानिर्मृत्युश्च सर्वकार्येषु जायते ॥६८॥ दृष्टिगुहे स्थिते चंद्रे विवादेन हतिर्द्ध्रुवं ॥ नेत्रवै
धव्यं विद्वेषो मुखे पुच्छे च मस्तके ॥६९॥ ऊर्द्धे तु खेचरश्चक्रमधो भूचरनामकं ॥ उभयोः संनिपातेन राहुकालानलं स्मृतं ॥७०॥ न लोभा॰
न्न भयस्ते हान्न देयं कर्पकारणं ॥ कालानलमिदं चक्रं गोपनीयं प्रयत्नतः ॥७१॥ चिरकालस्थितो भक्तो गुरु परीक्ष्य पुनः पुनः ॥ तस्य
शिष्ये प्रदातव्यं चक्रं कालानलात्मकं ॥७२॥ इति पंचविधराहुकालानलं ॥ दृष्ट्वादिति चांगानि जित्वान्तानि क्रमेण च ॥ दृ
शसंज्ञान्यहं वक्ष्ये राहुचक्रस्य मध्यतः ॥१॥ पुष्पितं फलितं चैव निष्फलं कटितं गुरुं ॥ राजसंतामसं वृद्धं मृतं जित्वा क्रमेण च ॥२॥
त्रीणि पुष्पितरिक्ता शिशे मलाभकरणाय ॥ शत्रुभंगो भवेद्युद्धे यात्रामासेन लाभदा ॥३॥ तत्तत्स्वाधिधिष्ण्यानि पंक्तेकेन॰ राम:
फलं मतं ॥४॥ गजवाजिधनं देशं स्याद्धि स्थूलमयेद्ध्रुवं ॥५॥ अफले त्रिविधिष्ण्येषु षण्मासे याति नेप्रति ॥ संधिसंवीत तथा देशस्यायी २५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

लभिदं देवि त्रिदशैरपि दुर्लभम् कालसंख्या यथा प्रोक्ता अथ संख्याप्रमाणतः ६

जयति निश्चितं ॥५॥ फलमाप्नोति वर्षेण रुद्रितैश्चित्रितारकैः ॥ गोधनान्यथ हि हानि यायी लुंठति वैध्रुवं ॥६॥ गुरुश्च लभते क·
न्यां पद्मिनीं प्रियवादिनीं ॥ रूपयौवनसंपन्नां सदाधर्मरतां शुभां ॥७॥ विग्रहस्य भवेद्वृद्धिर्युद्धे भंगस्तथैव च ॥ रोगपीडा भवेद्घोरा
ज्ञसौख्यं स्वितारकैः ॥८॥ हस्त्यश्वपुत्रमित्रादि देशकोशपरिग्रहः ॥ षड्भिर्मासैर्विनश्यन्ति यायिनस्तामसत्रये ॥९॥ तामसाश्च चतु
तारकाश्चंद्रसंज्ञकाः ॥ सर्वनाशकराः प्रोक्ता यात्राकाले न संशयः ॥१०॥ शीर्षपते मृत्युरिक्षाणि राजमृत्युप्रदायिनी ॥ असिया·
णानि गुल्फाश्च पंक्ते केन न संशयः ॥११॥ युद्धे भंगं महाभीतिं द्रव्यनाशं कुलक्षयं ॥ सद्योमृत्युर्लभेद् यायी राहुचक्रे सुनिश्चितं ॥१२॥
चक्रं ॥ ॥ इति दशांग राहुः ॥ पुनर्विशेषतो वक्ष्ये चक्राधिनायकं ॥ कालानं अर्द्धः संख्याः धनशाखिकयया मियथास्फुटं ॥१॥ राहु
वक्रमिदं धिष्ण्यरज्ञानाख्यप्रकीर्तितं ॥ तत्स्थाने संस्थिते चंद्रे जनयेच्छत्रुभंगदं ॥३॥ इति प्रथमांगं ॥ ॥ पुष्पिते प्रथमे काले जयद·
द्धिर्भवेत्सदा ॥ द्वस्पते पंचरात्रेण योजनात्रशागच्छति ॥४॥ द्वितीये पुष्पिते काले यायीनः कोशवर्द्धनं ॥ ततः संधिर्भविष्यति रविज·
श्चंद्रमा यदि ॥५॥ तृतीये पुष्पिते धिष्ण्ये शत्रुभंगे च रणाननै ॥ लभते मासमेकेन चंद्रस्य योदयो भवेत् ॥६॥ इति द्वितीयांगं ॥ ॥फ
लिते प्रथमे काले सुखेनागमने भवेत् ॥ द्वितीयेपि तथा धिष्ण्ये यायिनः कोशवर्द्धनं ॥७॥ मासैकेन भवेत्कार्यं सुखाय गच्छते नृपः ॥
तृतीये वा चतुर्थे वा फलितांगस्य चंद्रमा ॥८॥ गजवाजिधनं देशं पंच घ्नोदिवशत्रये ॥ द्वस्पते चैकमासेन सुखेनागमने भवेत् ॥९॥ न

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा॰वि॰ तीयांगं॥ अफलेप्रथमेधिष्ण्येभौमेचंद्रेतथैवच॥ सव्रणोभूपते रोगः किंचिद्ग्रहेजयोभवेत्॥१०॥ भौमेनाक्रांतितेधिष्ण्येअप
२६ लांगेजयोभवेत्॥ गुरुणाद्दृश्यतेधातुर्लभतेविपुलंश्रियं॥११॥ द्वितीयेवाफलेधिष्ण्येचंद्रेतत्रैवगम्यते॥ तत्स्थानेयांतियेयोः
द्धासर्वेयांतियमालयं॥१२॥ यात्राकालेत्रामयाशोतिपुत्रनाशंकुलक्षयं॥ पीडांवर्षमेकंतु चतुर्थांगेयदाशशी॥१३॥ इतिचतु
२८ र्थांगं॥ ॥रुद्रितेप्रथमेऋक्षेयात्रायांचनृपंवदेत्॥ उद्वेगंचभवेद्राष्ट्रेवर्षषट्कंचपीड्यते॥१४॥ द्वितीयेरुदितेस्थाने[illegible]नभंग
श्चजायते॥ अर्थहानिर्भवेत्क्लेशोकेतुक्रांतेचचंद्रमाः॥१५॥ तृतीयेरुदितेऋक्षेचंद्रस्तुहस्तांगतः॥ बंधनंदृश्यतेतत्रकिंचिद्
ग्रेजयोभवेत्॥१६॥ पीडयेद्द्वादशेवर्षेकेतुनाक्रांतचंद्रमा॥ पंचमांगफलंदेविनिहतंप्रश्नयामले॥१७॥ इतिपंचांगम्॥
केतुनालिंगितंधिष्ण्येतत्रांगेचचंद्रमायदि॥ कामसमर्थंचभोगंचलभतेवरवर्णिनि॥१८॥ एकुदेत्वाश्रितायांति चंद्राद्दक्षि
णतोग्रहाः॥ वहिरुत्तरगाःशेषामध्येतुमुखपुच्छयोः॥१९॥ यावद्गुनरवारस्योग्रहाणांचरतेशशी॥ पापरूपेसदाघोरे
ग्रहेयुद्धंभविष्यति॥२०॥ इतिषष्ठांगं॥ ॥परपक्षगतेचंद्रेराजसांगेव्यवस्थिते॥ धर्मनाशायतेशीघ्रंराज्यभंगोभविष्यति
॥२१॥ तत्रस्थानेत्वनिर्यातोगलितांगेचचंद्रमा॥ मार्येत्रात्रसंदेहोयात्रायांननिवर्तते॥२२॥ पातेयोगभवेद्देविलातितंक्रू राम:
रसौम्ययोः॥ यात्रायांननिवर्तेतेसत्यमेतत्सुरेश्वरि॥२३॥ राजसेमध्यमेऋक्षेतत्रैवविहिमंगुर्भवेत्॥ यायिनश्चभवेद्भंगोजयंते॰ २६

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्थायिनो ध्रुवं ॥२४॥ विग्रहे रोरवं घोरं शोकदं वा भविष्यति ॥ गच्छते योजनाशीतिः संदेहं समवाप्नुयात् ॥२५॥ तृतीये राजसे
धिष्ण्ये व्याधिक्लेशं च निर्दिशेत् ॥ भृत्यवाजिगजावर्नः संग्रामो दारुणो भवेत् ॥२६॥ इति सप्तांगम् ॥ ॥ एष्टांते तामसे धिष्ण्ये ग्र
हपीडा भविष्यति ॥ विनाशो जायते शीघ्रं यात्रायां न निवर्त्तते ॥२७॥ द्वितीये तामसे धिष्ण्ये गलितांगे च चंद्रमाः ॥ पीड्यते जेनव
ः सर्वे यात्रायां मृत्युमादिशेत् ॥२८॥ घोरा व्याधिमहादुःखं सेवते कानने तथा ॥ भूमिमात्रमतो देवी योजनानां शतत्रयं ॥२९॥ जं
त वश्चैव पश्यंति सैन्यं याति हताविता ॥ विना युद्धेन ते देवी सर्वे यांति यमालयं ॥३०॥ अथवा जायते युद्धं राजा स्वरथमर्द्दने ॥ से
न्य द्वयक्षयं यांति कष्टं यात्रां न कारयेत् ॥३१॥ तृतीये तामसे धिष्ण्ये क्रूरस्तत्रैव संस्थितः ॥ चंद्रो पराजितो युद्धे यात्राभंगो न लभ्यते
॥३२॥ कष्टं युद्धं भवेल्लोके शंसुतवंशक्षयं ततः ॥ ग्रहे देवी पिबद्देवं पीडयेत्तत्र संशयः ॥३३॥ इति अष्टमांगं ॥ ॥ [illegible]गे च वक्तुष्के च
भ्रमं च ध्वजरोपणं ॥ पट्टबंधन रैद्राणां यस्य चेद्ग्रचरे बुधः ॥३४॥ न तस्यानं चंद्रमा देवि आरामं मर्द्दिरं ॥ पसाद्कुरुते चंद्रे तद्देशं भुंज
ते नृपः ॥३५॥ अश्वभृत्या गजाः कोशा श्रिरं नंद्यति सुस्थिरम् ॥ उत्तमं च फलं देवि विवर्षान् पंचाशसमुंजति ॥३६॥ जायंते च सुहृवः पुत्रा
स्तस्यां ते फलमीदृशम् ॥ इति नवमांगं ॥ ॥ मृतांगे प्रथमे क्रूरे रुद्रपते च कुलक्षयं ॥३७॥ पुत्रनाशो भवेद्राज्ये चंद्रे तत्र समागते ॥ द्वि
तीये चाधमे धिष्ण्ये गुल्मलुत्ता भगंदरं ॥३८॥ करोति संस्थिति स्तत्र राहुग्रास्तो न चंद्रमा ॥ अत्रांगे चंद्रमा देवि तृतीये स्ने अवस्थितः ॥३९

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ए॰वि॰ तदा तु शंकरे भद्रे कष्टयात्रा भविष्यति॥ पापं च वर्त्तते देवि सदा कष्टं तु भुंजति॥४०॥ युद्धकाले भवेद्रोगो वर्षाणि पंचविंशति
२७ ॥तस्मात्तस्मात्तरं देवि मतेन वै दशाधिकं॥ इत्यष्टाविंशतिभेदभिन्नो राहुर्दशात्मकः॥ दशांगफलमध्ये तु भेदभिन्नाष्टविं
शतिः॥ यत्र धिष्ण्ये भवेद्राहुस्तत्रांशे चंद्रमा यदि॥१॥ शत्रुभिर्भयमुत्पत्त्ये तद्द्वितीयांशे यदा शशी॥ हेमरत्नमहीभृत्या॰
गजवाजिमहीपतिः॥ चतुर्थांशे यदा चंद्रो राहुर्जीहूं गमीदृशं॥३॥ राहु[illegible] धूमितांशे च चंद्रमा यदि जायते॥ कामवृद्धिर्भवे
त्स्त्राशासुखं भवति निश्चितं॥४॥ राहुस्त्रिष्टति तत्रांशे भोजश्च विपुलो भवेत्॥ सर्वकार्याणि दृश्यंते राहुर्जीहूतु चंद्रमा॥५॥
इति प्रथमो गमः॥ ॥पुष्पिते प्रथमांशे च लाभश्च दशयोजनं॥ मानलाभं द्वितीये च त्रिभिर्दिने ॥६॥ चतुर्थे पंचरात्रे वा भवे
ल्लाभो न संशयः॥ द्वितीये प्रथमांशे च वाजिलाभो भवेद्ध्रुवं॥७॥ चतुर्थे पंचरात्रे वा भवेल्लाभो न संशयः॥ द्वितीये प्रथ॰
द्वितीये च मनस्तापं तृतीये सर्वसिद्धिदं॥ चतुर्थे मध्यमो लाभः संस्थितो जयकांक्षिभिः॥८॥ तृतीये प्रथमांशे च भवते श
त्रुभिर्भयं॥ द्वितीये रिपुयुद्धं च तृतीये सिद्धिरुत्तमा॥९॥ भवते दशरात्रेण चतुर्थे मासमध्यतः॥ ॥इति द्वितीयो गमः॥ प्र
फलिते प्रथमांशे च देशकालो भविष्यति॥ द्वितीये ग्रामलाभं च तृतीये मध्यमं फलं॥१०॥ चतुर्थे च भवेद्रोगः फलितां राम॰
शे च चंद्रमा॥ द्वितीये प्रथमांशे च गजलाभं विनिर्दिशेत्॥११॥ द्वितीये चाश्वलाभश्च तृतीये गोवृषादिभिः॥ चतुर्थे सभयं ला २२
र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भं चंद्रः कर्त्ता नश्यति सयः ॥१२॥ तृतीये प्रथमे पादे वस्त्रलाभं विनिर्दिशेत् ॥ द्वितीयांशे धनप्राप्तिस्तृतीयांशे महाभयं ॥१३॥ च
तुर्थे वस्त्रलाभं च चंद्रे तत्फलिते स्थिते ॥ चतुर्थे प्रथमांशे च लाभं च विंशति दिने ॥ ॥१४॥ द्वितीये च भवेत्सिद्धिस्तृतीये बुद्धिरु
त्तमा ॥ लभते ऋतुमध्ये तु चतुर्थे पुत्रवृद्धिदं ॥१५॥ इति तृतीयागमम् ॥ ॥अफले प्रथमे अंशे शस्त्रबाधा प्रजायते ॥ द्वितीये च
महारोगं अग्निदाहस्तृतीयके ॥१६॥ चतुर्थांशे जयं किंचित्तस्त्रेप्रथमे शशी ॥ द्वितीये प्रथमांशे च यात्रा सुदूष्प्रदायकाः ॥
१७ ॥ द्वितीये संभवं रोगं तृतीये च कुलक्षयं ॥ महाभयं द्वितीये च तृतीये च निवर्त्तते ॥१९॥ पीडनं त्रिभिर्वर्षैर्यदा चंद्रे तृतीयके
॥ ॥इति चतुर्थागमम् ॥ रुद्रितेप्रथमांशे च चक्रे वैवविनाशयेत् ॥२०॥ द्वितीये दुर्ई संस्थाने तृतीये मृत्युमादिशेत् ॥ चतुर्थांशे
भवेद्युद्धं भंगश्च सर्वदा भवेत् ॥२१॥ द्वितीयेप्रथमांशे च वधबंधो भविष्यति ॥ द्वितीये जननिवर्त्तते तृतीये शत्रुशंकटं ॥२२॥ च
तुर्थे शृंखलाबंधो यात्रां कुर्वीत येन रः ॥ तृतीये प्रथमांशे च तद्दिने युद्धवर्जितं ॥२३॥ द्वितीये चार्थनाशं च तृतीये च कुलक्षयं ॥
पीडा द्वादशवर्षाणि चतुर्थांशे यदा शशी ॥२४॥ इति पंचमागमम् ॥ ॥षष्ठांगे चयदारोहे यत्र केतुर्व्यवस्थितः ॥ तत्र स्थाने यदा
चंद्रः संस्थिते प्रथमे पदे ॥२५॥ स्त्रीलाभं रत्नलाभं च द्वितीये च गजादिभिः ॥ तृतीये भूमिलाभश्च चतुर्थे सर्वसिद्धयः ॥ इति षष्ठा
गमम् ॥ ॥मृतपक्षस्थिते चंद्रे राजसे प्रथमे पदे ॥ तस्य धर्मो विनश्येत द्वितीये राज्यभंगकृत ॥२६॥ तृतीये कलहोद्वेगो चतुर्थे मृत्यु

च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· माहिशेत्॥द्वितीयेप्रथमांशेचगृहभंगोभवेन्नृप॥२८॥द्वितीयेपुत्रनाशंचतृतीयेनफलंशुभं॥चतुर्थेवंधनप्राप्तिःशशांको
२८ दयगेसह॥२९॥तृतीयेप्रथमेमृत्युर्द्वितीयेकार्यनाशनं॥तृतीयेभूमिलाभश्चचतुर्थेसर्वसिद्धयः॥२६॥इतिषष्ठांगं॥ ॥मृतप
क्षस्थितेचंद्रेराजसेप्रथमेपदे॥तस्यधर्मोविमश्येत: द्वितीयेराज्यभंगकृत्॥२७॥तृतीयेकलहोद्वेगोचतुर्थेमृत्युमाहिशे
त॥द्वितीयेप्रथमांशेचगृहभंगोभवेन्नृप॥२८॥द्वितीयेपुत्रनाशंचतृतीयेनफलंशुभम्॥ ॥चतुर्थेवंधनप्राप्तिःशशांको
दयगेसह॥२९॥तृतीयेप्रथमेमृत्युर्द्वितीयेकार्यनाशनं॥तृतीयेराष्ट्रभंगश्चचतुर्थेचकुलक्षयः॥३०॥सप्तमांगफलंदेवि
निरूक्तंब्रह्मयामले॥ ॥इतिसप्तमांगम्॥ ॥तामसेप्रथमांशेचसर्वेषांजायतेरुजा:॥द्वितीयेपुत्रनाशंचतृतीयेशाकिनी
भयं॥३१॥चतुर्थेब्रह्महत्याचयात्राधोकृतेनरा॥द्वितीयेप्रथमेप्राप्तेश्वातेस्यात्राशिनासुते॥३२॥मृत्युस्तत्रद्वितीयेचतीये
शाकिनीभयं॥चतुर्थांशेत्रशांकेनगृहंतेप्रसराक्षसा:॥३३॥तृतीयेप्रथमांशेचदेवतानांप्रकोपनं॥द्वितीयेपुत्रमिघो
धागुरुद्रोहतृतीयके॥३५॥चतुर्थेसर्वनाशंचग्रहदशाशत्रुवंसयः॥इत्यष्टांगम्॥शुभेचप्रथमांशेचधनलाभोभविष्य
ति॥द्वितीयेमित्रलाभश्चतृतीयेमृत्युमाहिशेत॥३६॥चतुर्थेचजयःप्रोक्तःषष्ठमासाभ्यंतरेणच॥द्वितीयेप्रथमांशेचराष्ट्र राम:
लाभःसम्भृत्यक:॥३७॥द्वितीयेधनलाभश्चतृतीयेचसुवर्णकं॥चतुर्थेरत्नलाभश्चचिरकालेनसिध्यति॥३८॥तृतीयेप्रथमां २८

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शेचगजलाभो भविष्यति ॥ द्वितीये चाश्वलाभश्च तृतीये मृत्युमादिशेत् ॥ ४२ ॥ चतुर्थे सर्वकार्याणि कालक्षेपेन धश्यति ॥ चतुर्थे
प्रथमांशे च महालाभं करोति च ॥ ४० ॥ द्वितीये देशलाभं च तृतीये मित्रलाभकृत् ॥ चतुर्थे च महाप्राप्तिः शीघ्रं च लभते ध्रुवं ॥ इति
नवांगं ॥ ॥ पापपक्षे धमाद्ये भे प्रथमांशे यदा शशी ॥ कुष्टकर्त्ता द्वितीये च विषशस्त्राग्निघातनम् ॥ ४२ ॥ तृतीये क्षयरोगं स्याच्च
तुर्थे च कुलक्षयः ॥ द्वितीये प्रथमांशे च गुल्मलूताभगंदरं ॥ ४३ ॥ द्वितीये बंधुनाशं च अधमे चंद्रमास्थितः ॥ तृतीये पुत्रनाश
श्च चतुर्थे सर्वनाशनं ॥ ४४ ॥ तृतीये चाधमे धिष्ण्ये प्रथमांशे शशी यदा ॥ संघातो भवते रोगी जीवितं तस्य दुर्लभं ॥ ४५ ॥ द्वितीये
च महाघातं यात्रा यां न निवर्त्तते ॥ तृतीयस्य चतुर्थांशे जा[पते]यदि चंद्रमा ॥ ४६ ॥ पीडा घोड शभि[...] र्वर्षैर्नात्र कार्या विचारणा ॥ जीवपक्षे च
भे र्क्ष्ये कक्षे कलापूर्णो यदा शशी ॥ तदा चामृतरूपेण संवरेत्सर्वदेहिनाम् ॥ ४७ ॥ मृतपक्षे यदा चंद्रो ग्रहैर्युक्तः समापकैः संक्षीणस्य
धेः ख्यातस्तदा विषयमो हीसः ॥ ४८ ॥ इति दशविधरा हुचक्रं ॥ सद्योन मा द्यो विजयस्य हेतुरितिर्नयेनेन यतः स्वरज्ञाः ॥ ततो विधा
स्ये प्रथमं प्रयत्नाच्चक्रं यथा स्वंस्फुटमूलसूत्रैः ॥ १ ॥ तंत्रे युद्धजयार्णवे कुवलयः सिद्धोपियत्प्रोक्तवर्षन्न चक्रं विस्तरतो न देवहि मया संपे
क्षेपतः कीर्त्यते ॥ यद्दीर्याश्रितवैक्रमाः क्षितिभुजो निष्प्रत्यविघ्नं करा नायोन्मेरितपोरुषान्परगोसिंहोपतंगानिवारा ॥ सिद्धे पदे सुस्थि
रे पंक्तियुक्त्या तारा च चक्रं विन्यसेद्दक्षिभागं ॥ वेधलक्ष्मिन्नाडिकानां त्रयेण सर्पाकारे यानकाले विचिंत्य ॥ ३ ॥ केचिद्धिस्रोक्तं च द्विभागं कवी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· द्रेष्ककं चेत शुद्धशास्त्रप्रवीणैः ॥ तस्मादेतत्समुद्गृह्णां वचोभिर्ज्ञातव्यं तत्संप्रदायप्रसिद्धि ॥४॥ वक्रे पाथो यत्र भं यात्रिकं तच्चा डिस्थैः खेचरां
२८ के: प्रसिद्धे: ॥ निघ्नेमाने मार्गवेपूर्वधिष्ण्याधिष्ण्येरएतं योजना घ्नतु तस्यात् ॥५॥ सौम्यैरिष्टं पापखेटैरनिष्टं ज्ञात्वा धीर्यो यानकाले विदध्यैः ॥ सूर्यादीनां यत्फलं व्योमगानां निःसंदिग्धं तत्तु तत्रैव वाच्यं ॥६॥ त्रासो यायितसंगमः पंचता चप्राज्ञैर्योगो धार्मिकैः संगमश्च ॥ वृद्धि: प्राप्तिर्धनं भूमिभाति: सूर्यादीनां प्राहुरार्याः फलानि ॥७॥ इति पथचक्रं ॥ ॥ उर्द्धगाः पंचरेखाः स्युस्तिर्यक् रेखा तथा नव ॥ द्वात्रिंशत्कोष्ठकं चक्रं पथि राहुः प्रकीर्तितः ॥१॥ धर्मार्थकाममोक्षाः स्युरेकैकोष्ठ चतुष्टये ॥ विन्यस्येत्तत्र्यरवनाद्दश्विन्यादिनी भान्यथा ॥२॥ धर्ममार्गस्थिते सूर्ये चंद्रे तत्रैव संस्थिते ॥ समयुद्धं भवेत्तत्र किंचित्स्यायिजयो रणे ॥३॥ धर्मे स्थे यो थगस्वंद्र्यायिनो विजयप्रदः ॥ धर्मे कों कामगश्चंद्रो विरोधो वांधवैः सह ॥४॥ धर्मे कों मोक्षगश्चंद्रः उभयोर्गेन लाभकृत ॥ अर्थस्थोर्कः स्यो सूर्ये चंद्रो वयायिनो भंगदः

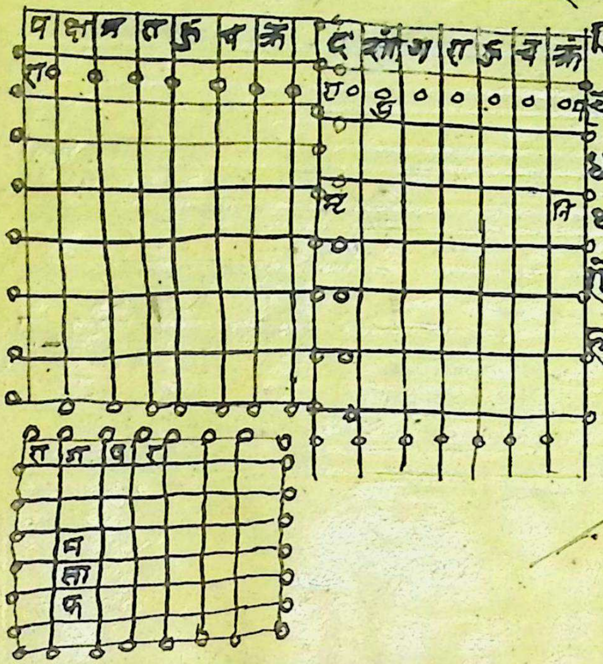

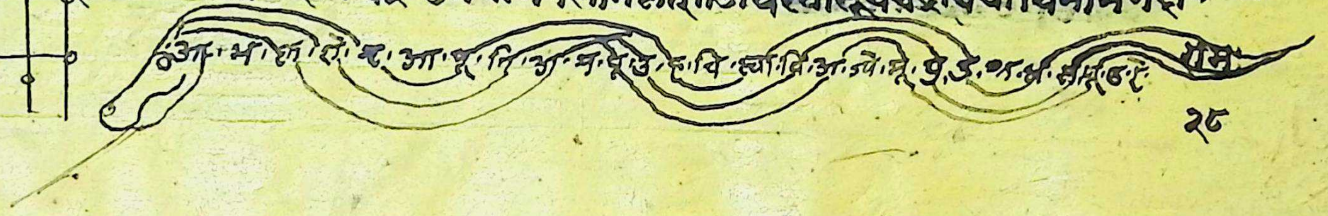

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

६

मोक्षगश्चंद्रः शुभयुग्भूमिलाभकृत्॥६॥ कामेकोंधर्मगश्चंद्रः शुभयुगरत्नलाभदः॥ कामेकोर्थगश्चंद्रोधनजीवयुतोयदि॥
७॥ स्त्रीलाभादींसमाख्यातोभृगुनाचसमन्वितो॥ चंद्रार्कौकामगौयत्ररिपुयोगाद्दिदुःखदौ॥८॥ कामेकोमोक्षगश्चंद्रःशुभयुक्तोर्थ
लाभकृत्॥ मोक्षेकेचंद्रमाधर्मेमाहात्लाभंशुभान्वितः॥९॥ मोक्षेसूर्येर्थगश्चंद्रस्तदायात्राननिःफला॥ मोक्षेर्कःकामगश्चंद्रोया
त्राद्दुःखप्रदोभवेत्॥१०॥ चंद्रार्कौमोक्षमार्गस्थौघोरविग्रहदायकौ॥ यात्रादिसर्वकार्येषुचक्रमेतद्विलोकयेत्॥११॥ इतिपथि
राहुःचक्रं॥ ॥चैत्रादयश्चशुक्लानांमासाःस्युस्तिथिसंयुताः॥ नवभक्ताक्रमाद्याःशेषायात्रानचैवतु॥१॥ निःफलाराक्षसी
चैवसाधनीसंहारिणीतथा॥ तारणीकालयुक्ताचमहाबलातथैवच॥२॥ ऐंद्रीऐरावतीतथानिःफलाकार्यनिष्पत्तिं॥२॥
राक्षसीव्याधिमेवचसाधारणीसफलंकार्य्यंसंहारिणीमृत्युमेवच॥३॥ तारिणीसफलंकार्यंकाल
युक्तामहद्भयं॥ महाबलंभवेद्राज्यंऐंद्रीहानिकरंभवेत्॥४॥ ऐरावतीसफलंकार्यंमंगलं
भवेन्नात्रसंशयः॥ नरपतिकाराक्षसीकासाधारणीकार्यसंहारिणी॥५॥ तारामहाब
लेंद्रीऐरावतीकाचकालयात्राच॥६॥ इत्यत्रराजविजयेरणहस्तिनाम्निग्रंथेशतां
मभिमतेरणहस्तिनोक्तेअध्याय॥ एवमुक्तिरःक्षितिपालयेत्रयात्राभिधस्त्वविचि
ति

	धर्म	अर्थ	काम	मोक्ष	
	अ	भ	ह	ते	
	ति	उ	आ	क्ष	
	आ	म	उ	उ	
	[illegible]	जे	द्र	द्र	
	[illegible]	भ	अ	उ	
	य	द्ध	त	रे	
इति पथि राहुचक्रम्				॥	॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· अतः परस्तृतीयः ॥३॥ संघट्टचक्रे भाग्युक्ते कृत्तिकाद्ये त्रिकोणगे ॥ अग्न्योगात्फलं वाच्यं नानापात समुद्भवं ॥१॥ एकरे·
२९ खागते लौहं राहुकौ कौ शिखी तु भिः ॥ मंदार्कश्चात्रु भिर्लोहं ह्रे तु भ्यां लोहमादिशेत् ॥२॥ कृत्तिकात्रयरेखायां भानुर्भानु·
जराहवः ॥ तत्र चक्रं गतश्चंद्रो मेषे लोहं विनिर्दिशेत् ॥३॥ प्रजापते र्भे भृगुसुतस्तु युक्ते चतुर्थे नाड्यां रवि सुधी स्वंद्रः ॥ एषो हृये
30 याड्रुतवायुपातः सकृत्सकृच्चैव जलं प्रवर्तते ॥४॥ सौम्ये रौद्रेति हृञ्यायां तु रेखा जीवे भौमे भार्गवे तत्र संस्थे ॥ कुंभे मीने जायते वा
युपातः खे सौदामिनि गर्जते वा सवृष्ट्या ॥५॥ पुष्याश्लेषास्थाने यो यो वै रेखा तत्र स्थाने स्यागतो राहुकेतू ॥ लग्ने कीटे संस्थितो·
चंद्रभौमौ प्राकृष्या यो निश्चितं वज्रपातं ॥६॥ पित्रे पूर्वो ह्रद्रदिग्गे क रेखा भानुर्भौमौ धीषणास्त कृतश्च ॥ सिंहे लग्ने जायते वह्निपा·
तो मध्यं पातं न स्पशेरट्कनायाः ॥७॥ हस्तात्कलाएकरेखा ग्रहाः स्युः पिंगारक्ताः राहवः संस्थितास्युः ॥ अत्यद्भुतो जायते लोह
पातो दिवसस्याई न्न न माहुर्मुनिंद्राः ॥८॥ शनिस्तथा भास्कर एकरेखा चक्रे त्रिकोणे खलु वज्रपातः ॥ सिंहे थ भानुर्मकरे शनि
श्च भेव लग्ने खलु शीघ्र लोहं ॥९॥ अनुराधस्य रेखायां ध्यदिग्र सुस मन्न माः ॥ चंद्रश्चाद्रौ स्थितो तत्र वायुपातं विनिर्दिशेत् ॥१०॥ ए
कोनविंश रेखायां जीव सूर्य महीसुतः ॥ लग्ने शोषय मे लोहं द्वितीयांशे च वज्रकं ॥११॥ यत्र रेखा स्थितः सूर्ये लत्र रेतुं चंद्रमाः ॥ राहु रामः रे
लत्रगतश्चैव लोहपातं विनिर्दिशेत् ॥१२॥ कृत्तिकाचाष्टमी रेखा अर्कार्कीयत्र संस्थितो ॥ तत्र स्थाने महालोहं लग्नांशे तत्र वर्ज्ज २९

ते॥१३॥ यस्मिं रेखे स्थितश्चंद्रो भूसुतो वाक्पतिः कविः॥ जलजं यस्य लग्नांशो ब्रूयाद्दुर्भिक्षमद्भुतं॥१४॥ चक्रे त्रिकोणे खलु आ-
द्यरेखास्थिता पराहूद्द्यधीस्यखेटौ॥ तस्मिंसमायाति विधुर्द्विरेखे वह्निं समीपे ध्रुवरववह्निः॥१५॥ आद्ये चरांशे खलु लो-
हपातं मध्ये चरांशे सलिलं च वायुः॥ पश्चाच्चरांशेप्यनिलस्य वज्रं प्रसिद्धपातं कथितं त्रिकोणे॥१६॥ शेषे स्थिरांशे कथयंति
वह्निं मध्ये स्थिरांशे त्वलिलं च वायुः॥ आद्ये स्थिरांशे ध्रुवलोहपातं ऽडुशावाकं कथयंति वह्निं मध्ये स्थिरांशे सलिलं च वा-
युः॥ आद्ये स्थिरांशे ध्रुवलोहपातं डुशावाकं कथयंति नूनं॥१७॥ एकरेखागतश्चंद्रो रविणा राहुणा सहजः॥ जायते न दह-
र्डे न्यपहरणं लोमहर्षणं॥१८॥ शनिना यदि चंद्रः स्यादेकरेखागतस्तदा॥ कवियुद्धेभियाते च निर्दिष्टो ह विशंकितः॥१९॥
चंद्ररेखागतः क्रूरः संग्रामं तु वयेत्क्वचित्॥ द्वौ चेद्दयक्षयमादिश पाञ्चयष्ठे त्सैन्यघातिनः॥२०॥ अथ चापांशु भासुर्के के-
रवेट द्वयं त्रयं॥ एकरेखागतं वापि भवेद्दाहव संस्थिते॥२१॥ तुषारकिरणो युक्तः क्रूरेणावथ भेन च॥ संग्राममत्र च कोणस्या-
द्दपरः क्रूरयुग्मवेत्॥२२॥ रोहिणी यो शनिर्भ्यां च नीहारणतीशुक्रतं॥ एकरेखा चितुक्तो वा जलपातं तदादिशेत्॥२३॥ कृत्या
तु केतु भौमाभ्यां गुरुहणा भृगुणा जलं॥ लोहपातं मीनार्कीभ्यां युक्त चंद्रो निशाकरः॥२४॥ सूर्यारभ्यां मृतं कुर्यात्तमोकी-
भ्यां युतो मृतिः॥ गुरुहभ्यां युतं संधिश्च भंश्चके राशौ न युः॥२५॥ धी पविक्रम ३ व्यय २२ पून ७ धर्म्म २ शा ३ ६ तनु २ षय॥ शशांकाद

ग·चि· पसव्येनस्थितः सोपिमृतो भवेत्॥२६॥ ग्रहाणां क्रूरसौम्यानामिदंज्ञात्वाबलाबलं॥ युद्धपातं विघातं च ब्रूयात्तद्नुसारतः
३० ॥२७॥ वह्निमादितु पर्य्यंतं यावंत्यः स्युरुडून्यथा॥२८॥ तानि द्विगुणितेकोनान्यपसव्यं गणयेत्सुधीः॥२९॥ इति संघट्टपात
चक्रं॥ ॥त्रिनाडिके कृत्तिकाद्येफणिचक्रे तयोर्यदि॥ दिनन
क्षत्रसंयोगाल्लोहपातस्तदाभवेत्॥१॥ इतिनाडिकासंघट्ट
चक्रम्॥ ॥वेधचक्रे द्वादशारे त्रिकोणे भयसप्तमे॥ योयात्रा

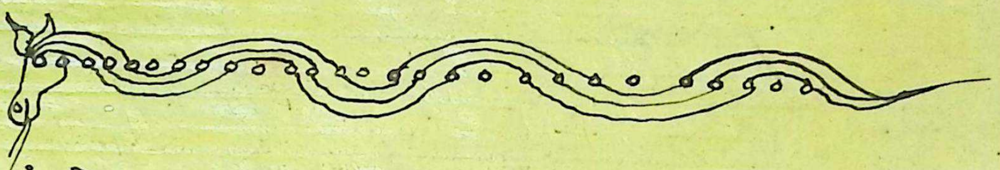

कोदयः खेटास्तत्तद्वेवानिवेशयेत्॥२॥ पंचपंचघटीमानां लग्नाल्लग्नं व्रजेद्ग्रहः॥ राहुकेतुसृष्टिमार्गे संहारे कौस्यो ग्रहाः॥३॥ ध
मंति राहुवद्धकान्यथा संहारगामिनः॥ क्रूरग्रहयुते विद्धे लग्ने लोहं विनिर्दिशेत्॥३॥ स्वल्पाधिकवहून्यात्तमे काद्यिग्रहयोग
तः॥ शत्रुसंयोगतो घोरं मित्रसौम्यैर्न्नजायते॥४॥ इति द्वादशारलोहज्ञानं॥ ॥कृत्तिकादिसप्तके रागपुष्पघट्टपुरंतिके॥ चित्रे

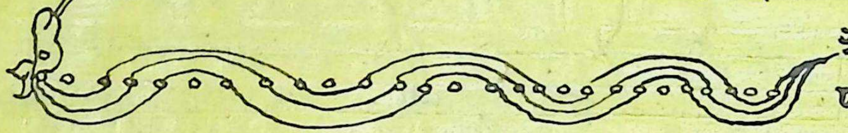

श्रादिसप्तके तोयक्लेदे वैष्वाद्यतुष्टये॥१॥ लोहं वर्षं त्रिमार्गेषु पूर्वाभाद्र
पदात्रये॥ तिथिपंचगुणा कार्या दिनभेन समन्विता॥२॥ त्रिभिर्भक्ते ग्रमः
शेषमेकं जलेलोहं विनिर्दिशेत्॥ द्वेचेद्ग्रामे तथा कार्यो ह्येकेन्वं यदाभ ३०
वेध्द

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेत्॥३॥ तिथिप्राग्घटिकाः पंचदशोर्द्ध्वं विहाय तेशिवाः ॥ दशावामे दशोदस्ये दशाग्रं धस्तिथिप्रमाः ॥४॥ यत्रास्ति भैरवी दृष्टि
स्तत्र लोहं प्रवर्षति ॥ एतत्सर्वं प्रविज्ञाय तन्त्रस्थाने विचक्षणयेत् ॥५॥ इति लोहज्ञानम् ॥ अथ यात्राणो (प्रयाणे) वानि शिंथे मृगयागते ॥ शोक

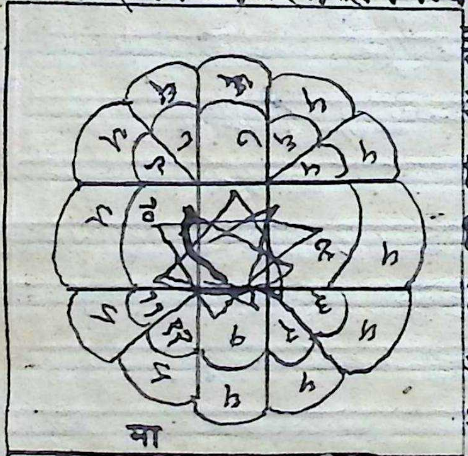

र्तै व्यसने प्राप्ते सैन्यघाते निनायके ॥१॥ विवाहे मित्रसंयोगे शत्रूणां च समागते ॥ तीर्थे देवाल
ये च्यये स्त्री महाशक्र चेतसि ॥२॥ बहुधा कविकालोस्ति कथितो दुर्बले नृपे ॥ तं ज्ञात्वा यः क
विं कुर्यात्स हंति नृपतेः परः ॥३॥ कविचक्रे प्रकर्त्तव्यं चतुरस्रं त्रिकाउकं ॥ अग्निभात्री शि
धिष्ण्यानि प्रवेशे हृद्रकोणतः ॥४॥ निर्गमे त्रीणि धिष्ण्यानि पूर्वस्यां दिशि विन्यसेत् ॥ स्वभ
धिष्ण्यानि चत्वारिकविचक्रं मिदं भवेत् ॥५॥ कविः शिखी पिंगलिका कव्येर्द्धकोत्सवेशनैय
द्वारां वा तुतियानेठल्लेखी धकटी चको ॥६॥ जीवपक्षे स्थिते वंद्रे प्रवेशा स्वैपिवाकुले ॥ प्रवेशनि
र्गमं ज्ञात्वा कविमुद्वे प्रकल्पयेत् ॥७॥ कवियुद्धे यात्रा धिष्ण्ये तद् स्तंयं दस्ति पापका ॥ तदा भवेत्
मार्गे गमो गेरोधरक्त एह गे ॥८॥ जीववारेर्कभे त्रिरव्यां समयुद्धं प्रजायते ॥ तोवा केंद्रिपिंगल्यां दायिनो वह्निजं भयं ॥९॥ पु
नर्वसौ भौमदिने कपोत्यां वा विनौ मृति ॥ युद्धारंगां वा यामं देहि चाग्निभेम्नृयते गमी ॥१॥ वैश्वे चंद्रे हि चोल्लेखी हयं त्यक्त्वा जेद्गमी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· ॥धनकर्क्कयोर्वरुणोऽर्के हितदा च जायिनो मृतिः॥२१॥काकयोर्वृष्ठे भूतदिने जायिबंधनमाप्नुयात्॥सदोषं चापि निर्दोषा
३१ मुं...लेख्यां वर्जयेत्कवौ॥२२॥उदयास्यो रवरो येषां जन्मस्थः सप्तमो विधुः॥तद्दिने ते भटाः सर्वे वर्जनीयाः कवौ रणे॥
२३॥क्रूरग्रहवेधभयं च तद्दिशा स्यात्प्रवेशने॥सौम्याच्च के निर्गमर्क्षे तद्दिशा निर्गमः शुभः॥२४॥जन्मस्थः सप्तमश्चंद्रः पंचमो·
७४ नवमोपि वा॥पुरस्य पुरनाथस्य तत्काले भंगमादिशेत्॥२५॥जन्मलग्ने जन्मराशौ द्वाभ्यां सप्तमेपि वा॥पुरस्य पुरनाथस्य त
त्काले भंगमादिशेत्॥२६॥भूवलं पृष्ठतः कृत्वा अग्रे च शरसैन्यकाः॥घातापातादिसेवोलिगवहियुद्धं समाचरेत्॥२७॥
निर्गमर्क्षे स्थिते चंद्रे क्रूरखेटे चतुःस्थिते॥निशीथे चेष्टकान्मुक्त्वा निहन्युः पोरवासिनः॥२८॥तीक्ष्णैः साधारणैः क्रूरैः
युद्धयोगं विपुष्करे॥केचिच्च रेवाभेकैचित्स्थानमाचक्षते॥२९॥इति कविचक्रम्॥ ॥स्वर्यभादिन्दुभं यावद्दिनभा·
गावशेषितं॥नरमेकं भ्रमौ द्वौ च पूर्णं तु शूलमादिशेत्॥१॥नरे स्याद्विविधा वृद्धिर्भ्रमे दूराच्च वर्त्तने॥शूले संजायते सिद्धिः सं·
ग्रामेपि च तु विधो॥२॥रविः सौम्य कुजा सौम्यः शनिश्च पश्चमः कविः आद्यादिदिनभाग्रीणां न्यसेत्क्रूरस्थितो मृतिः॥३॥
जन्मभे कविगे मृत्युर्भंगः स्यात्कुजराहुगे॥शुभस्थानाश्रितः सिद्धिः योद्धृणां रामयेक वो॥४॥इति कविपुद्दूनारा च· राम:
क्रम्॥ ॥चतुरस्रं चतुःकोणं नराकारं लिखेच्चतुः॥शीर्षेके करयोर्द्वे च ह्रस्तपादे चतुः॥१॥रविभाच्चंद्रभे लेख्यममाशास्व ३१
स्थतः

पव्यतं ॥ यत्रस्थानस्थितः चंद्रस्तत्रस्थानफलं विदुः ॥२॥ शीर्षे पलायनं शत्रोः कर्णयोर्ज्जायते किल ॥ वामपादे च हस्ते
षु निश्चितं धार्यते रिपुः ॥३॥ दक्षहस्तांघ्रिधिष्ण्येषु शत्रुस्तत्रैव गच्छति ॥ ज्ञायचंद्रेषु विख्यातं त्रिषु लोकेषु लोकेषु दुर्लभं ॥४॥ इ
लि॰ ति ज्ञायचंद्रचक्रम् ॥ ॥ चतुरस्रे लिखेच्चक्रं कोणेषु साकृतिश्चतुः मध्यशिरांसि मांत्र्यर्यकरांघ्रि षोडशास्मृता ॥१॥ रविभाद्दिन्यसेच्च
क्रे इत्यासौ स्वरिनामभं ॥ पसंमुखेपि वामांघ्रि करे वामे तु सप्तकं ॥२॥ शिरेषु निर्व्रणप्राप्तिः करे हस्ते स्तनान्वितं ॥ वर्णोदस्थिरो
न्नं अप्राप्तिः शत्रुनिश्चितं ॥३॥ रुद्राद्दिशाविभागेन ज्ञायते स्थितिनिश्चितं ॥ रविभाज्जन्मभं या
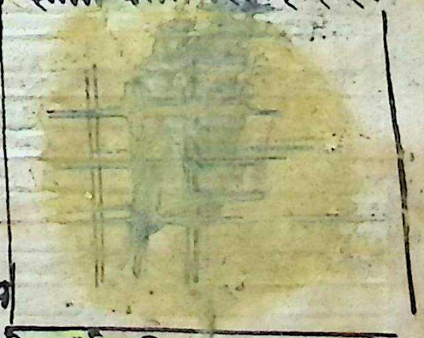
वत्सलग्ने तु विश्रुतं ॥४॥ जन्मभाद्दिनभं यावद्दिनलग्ने विधीयते ॥ पसलग्नेषु आकृष्य दि
नलग्नेषु पातितं ॥५॥ शत्रुरागसाधये चौरं कवियुद्धे विशेषतः ॥ असौ सप्तविधो नूनं चक्रं परम
दुर्लभं ॥६॥ इति सप्तविधचंद्रचक्रम् ॥ ॥ यदि वामे पदे पाणौ शीर्षे याम्ये करे वहिः ॥ एकैक
सूर्यभात्सप्त खेचक्रे न्तचतुष्टये ॥१॥ यदि नास्ति पदे यांति वंधनं वामपाणिगे ॥ शीर्षे मृत्युर्याम्य
करे युद्धं चंद्रे स्थिते भवेत् ॥२॥ इति सप्तचंद्रचक्रं ॥ ॥ चतुरस्रं लिखेच्चक्रे नाडिकाद्वयभूषितं ॥ कोणे मत्स्याकृतिस्तत्र वाह्यनाथा
तु भाष्टकं ॥१॥ जन्मभाद्रपते चक्रे इत्यासौ चंद्रमावधि ॥ वहिरष्टासु कक्षासेषु मतकेषु न लभ्यते ॥२॥ वामे पादे च हस्ते च यदि दिने

रा॰वि॰ पततिविधुः ॥तद्दिनेधार्यतेशत्रुःकवोगेहेरणेध्रुवा ॥३॥ स्त्राह्णोदस्नपा रोगोवरिपुर्दृष्टेपनलभ्यते ॥वायसुत्रेपुबंदेषुकवि॰
३२ घातंनिरीस्रयेत् ॥४॥इतिवायसुप्तचक्रम् ॥ ॥चक्राकारेत्रिखंडेत्रिनृपारमि
तातारकाणांत्रिमध्येवास्येदृन्नतृप्येशिशिरकिरणभाज्जन्मभंचिंतनीयं ॥१॥
स्त्रियमेस्ववाह्यांभवनशयनयोर्मध्यवाल्योक्रमेणधार्यांतंघृतकार्येनिजरिपुधृ
यतेमोटबंधाख्यचक्रं ॥२॥इतिमोटबंधचक्रम् ॥ ॥चंद्रभान्वयधिष्ण्यानित्रिरष्टान्नानिसुंदरि ॥क्रमोत्क्रमेणगणयंतेयाव

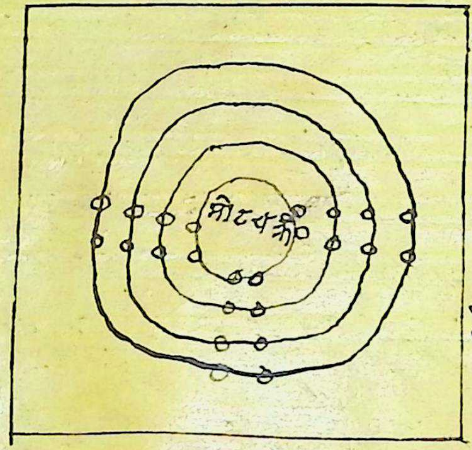

ज्जमर्क्षसंस्थिते ॥१॥ चक्राकारंलिखेच्चक्रंचतुर्नाड्येकमध्यगं ॥ततस्तस्मात्फलं
वाच्यंवेठाचक्रेतुनिश्चितं ॥२॥मध्येत्रिशिगृहेशत्रुर्धार्यतेदृष्टहेवहिः ॥तत्पश्चाम
मध्येतुचतुर्थ्याम वाहनः ॥३॥चौर्यकर्मेषु
नष्टेषुशत्रूणांसाधनेषुच ॥चक्रंवेठेतिविख्या
तंस्वरव्यास्तेषुकीर्तितं ॥४॥इतिवेठाचक्रं ॥ ॥
रेखोर्द्धास्तिर्यगान्यस्यास्त्रांतेहेतिर्यगूर्द्धगो ॥पृ

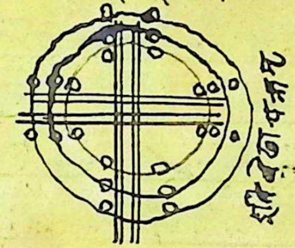

रा॰म॰
३२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वीयाम्योत्तररेखेवतथारेखेत्तु पश्चिमे ॥२॥ सूर्यभं पूर्वरेखायां मध्यरेखेत्तु वैष्णवी ॥ तद्ग्रामे गृहीतं स्यात्सकलं वस्तु हस्तगम् ॥
३॥ वक्ररेखागते धिष्ण्ये अष्टभिर्नैव गृह्यते ॥ ग्रामग्रहे भवेद्दुर्गो मन्नेविघ्नमाप्नुयात् ॥ इति ग्रामचक्रं ॥ ॥अथातः संप्रवक्ष्यामि को
ट्युद्धस्य निर्णयं ॥ स्मो कारिः कुरुते यत्र भूरिसैन्य पराजयः ॥१॥ यस्याश्रयबलाद्देवराज्यं कु
र्वीत भूतले ॥ चिरसुहं चतुरात्रायां श्रीमालैः शत्रुभिः सह ॥२॥ विषमं दुर्गमं घोरं चक्रं भीरुभ
यापहं ॥ कपिशीर्षैस्तु शोभाढ्यं रौद्राट्टालमंडितं ॥३॥ घंतोलीयस्य कालस्य परिखा काल
रूपिणी ॥ रणतूर्यकृताटोपं नानायंत्रैश्च यंत्रितं ॥४॥ मुशलैर्मुद्गरैः पाशैः कुंतखड्गैः धनुःशरैः
॥ संयुतं सुभटैः शूरैरिति दुर्गं विनिर्दिशेत् ॥५॥ शतमेकोपि संधत्ते प्राकारस्थो धनुर्द्धरः ॥ तस्मा

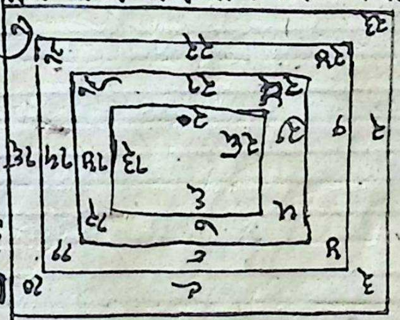

द्दुर्गं प्रशंसन्ति नीतिशास्त्रविदो जनाः ॥६॥ न गजानां शतसहस्रेण न वलक्षेण वाजिनां ॥ यत्साध्यं सिद्ध्यते राज्ञां दुर्गेणैकेन तत्तं भ
वेत् ॥७॥ कोट्टं तु त्रिविधं ख्यातमुत्तमाधममध्यमाः ॥ उत्तमं जलदुर्गं तु मध्यमं गिरिजो भवेत् ॥८॥ कनियस्थलजं देवि त्रिधारे
खाप्रकल्पना ॥ जलदुर्गास्तथा सप्त अष्ट भेदा गिरेस्तथा ॥९॥ स्थलजे जल भेदास्युरुत्तमाधममध्यमाः ॥ त्रिशपुत्तमानि जलजे म
ध्यमं चतथाद्वयं ॥१०॥ कनियस्त्वद्वयं प्रोक्तं सप्त भेदा जलाश्रये ॥ त्रीस्युत्तमानि चत्वारि मध्यमानि तथैव च ॥११॥ अधमं चैवमित्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मंस्या चतुरस्रयं॥ अरण्यानिकं बहुलं चतया वै सग्रहोदक॥२१॥ स्थलजान्यधमानीनिनीराष्ट्रकं अथ्यमसे॥ दुर्गस्थो दुर्गमः शत्रुरसाध्यो येन सिद्धिर्॥२२॥ उपायं तं प्रवक्ष्यामि ग्रहयोगेन विस्तरात्॥ पुरेचन
गरे सैन्ये शात्रवे विजिगीषूणाम्॥२३॥ भेदो ज्ञेयः सुरेशानि पूर्वोक्तविधिना नगः॥ आत्मीये कोटसैन्ये तु परनेथ वले तथा॥२४॥ यस्मिं काले न वेधः स्यात् क्रूरो वेधः समुद्भवः॥ न दातव्य सुरेशानि कोटग्रहन
मारभेत्॥२५॥ दुर्गोलिखेज्जिरे खंच चतुरस्रं वाऽवव्रतिभाग्गुण नानु॥ सामिज्ञि दंतं मिश्रा कोणगहा हयाकारमध्येषु॥२६॥ वह्निभमेजपंसाप्यपिश्रं स्वातिद्विदैवतं मैत्रं॥ अभिजित् करोत्तरभं दास्रं या

ए॰ वि॰ ज्ञेयो गिरिदुर्गाणि पार्वती॥ त्रिरणुत्तमानि चत्वारि मध्यमानि वरानने॥२९॥ त्रीणि चैवाधमानि स्युः स्थलजानि विशेषतः॥ जलम
३३ ध्ये स्थिते कोटं परिखां तज्जलं तथा॥३०॥ असंकीर्णजलं चैव जलदुर्गोत्तमं त्रयं॥ गह्वरे शालिलं यत्र मध्यकोटं च विद्यते॥३१
॥ कोटं वाह्ये जलं दृश्यं मध्यमं द्वितयं स्थितं॥ सजलं च सकोटं च दुस्तरं च जलं तथा॥ अधमं द्वितयं चैतत्त्र सैन्येन रक्षयेत्॥३२
॥ सदीर्घं सजलं देवि अगम्यं शालिलाश्रयं॥ गिरिजान्युत्तमानि स्युस्त्रीत्रे वा गिरिशं भवेत्॥३३॥ अलंघ्यगिरिजं यत्र तत्काले
शालिलास्रयः॥ असंकीर्णं तु यद्देवि शीमाश्रयजलं तथा॥३४॥ गिरिदुर्गाणि चत्वारि मध्यमानि गणाधिके॥ सगृहीतोदक
स्थैक मध्यमं परिकीर्तितं॥३५॥ गौरिजं वैरिभिर्यत्तु सुखोपायेन लभ्यते॥ अतुच्छं खातिकायुक्तं मध्ये वा ह्योदकं तथा॥
३६॥ स्थलजान्युत्तमानि स्युः स्त्रीणि चैव वरानने॥ जलक्षयेत्र काले स्यादुत्तमं तृतीयं यदि॥३७॥ सच्छिद्रकं जलं वोत्र मध्यमं भाग
के मेलाव॥ प्रवेशनिर्गमस्तं भात्तथाष्टनादि सप्तके॥३८॥ त्रिप्रकारो ग्रहो वा शेवक्री शीघ्रं समो मतः॥ उच्चनीचसमत्वेव वित्रि
धा चक्रे भ्रमं निव॥३९॥ ऊर्ध्वं वाधः समस्तिर्यक् दृष्टिभेदस्त्रुतु विधः॥ चक्रे मित्रं समाशत्रुस्थानभेदश्चतुर्विधः॥४०॥ सूर्य
भुक्ताद्दीयंते शीघ्रगाश्च द्वितीयगो॥ समास्तृतीयके ज्ञेया मंदगत्या चतुर्थगो वक्रः पंचमः षष्ठके त्वतिवक्रोष्टसप्तमे॥ नव रामः
मे दशमे भानौ जायते कुटिला गतिः॥४१॥ शीघ्रगाश्च भवंत्येते द्वादशैकादशे तथा॥ राहुवक्रं सदा ज्ञेयं रविचन्द्रौ शीघ्रगौ सदा पं ३३
स्यं वहिः परिधो॥३१॥ रोहिण्यादि तु स्वर्भानुविवेदं ध्रुवेश्व॥ शतनागपोलसर्पाकारमाहु कोलिखेत्॥२८॥ मगमार्द्रा यं आधिष्ण्य हस्ता मूलं गांधु भाज पादर्क्षं॥ अहिर्बुध्न्यं तथा मध्ये धिष्ण्यादर्कं विधाने॥२९॥
प्राचीशाद्यं दक्षिणे दिक्षु हस्ता पूर्वाषाढा मध्यग भं ज्ञानिचीम्॥ साहिधुंर्ज्योत्तराखा चतुष्कं भाना मे नवेकादिक लंभनां॥३०॥ ईशानकोणाच्च के त्रिकं प्रवेशे भवत् पूर्वकं दिक्षु॥ लंभेन रक्तनयं निर्गम
स्तिच क्रविन्यासः॥३१॥ वज्रस्य वर्ष्मं दीर्घविकोणां घनदीर्घकं॥ अर्द्धचन्द्रं नयाहे वंगोसानं धनुषा शानि॥३२॥ वज्रस्त्रे तथान्या सोभूमि

वतं ३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥३८॥अतिचारेण तिंशीघ्रंसममंदगतिं मतं॥वक्रातिवक्रकौटिल्यो वक्रभावः प्रकीर्त्तितः॥३९॥क्रूरोतिक्रूरतां या
तिसौम्यो यातिसुसौम्यतां॥वक्रचारेसमुत्पन्ने शीघ्रत्वेवंविपर्ययेत्॥४०॥ मेषोवृषोमृगःकन्याकर्किमीनतुलाक्रमात्॥आदि
त्यादिग्रहेषूच्चानीचंच घस्य सप्तमे॥४१॥परमोच्चादिशोरामाष्टाविंशतिस्तिथींद्रियाः॥सप्तविंशस्तथाविंशअर्कादीनां यथांशकं॥
४२॥उच्चानीचं च यन्नूयं सप्तस्थानं तदुच्यते॥ऊर्द्धदृष्टिश्च भौमार्कौ केरौबुधभार्गवौ॥४३॥समदृष्टिश्च जीवेंदू शनिराहु अधोदृशौ॥
चंद्रार्केज्यो दिनकरबुधो जीवसूर्येन्दवश्च शुक्रादित्यौ रविशशिकुजाः ज्ञौ सितौ शुक्रसौम्यौ॥मित्राण्येषां कोदश यमिशत्रवो नो मंदशुक्रौ
ज्ञेंदू दैत्येज्यज्ञौ गुरुमार्गी ... नो शत्रवो कोरवेंद्राः॥४४॥नैसर्गिका सत्यमतेन नूनसुहृच्छत्रवः कथिता सुरेशैः॥ दशाय यथर्धुनि
धनांत्ये यायातास्ता कालसुहृदोमि यः स्युः॥४५॥मित्रस्यापत्तुदृश्यं॥अत्यातिकं च हूस्वं वत याचैसंग्रहोस्कं॥२१॥ स्थलजान्यथमा
नीतिशीघ्रयुक्तंचलयामले॥दुर्गस्योदुर्गमः शत्रुरसाध्यो येन सिध्यति॥२२॥उपायं तं प्रवक्ष्यामि ग्रहयोगेन चित्तरात्॥पुरेच
नगरे सैन्ये शत्रवे विजिगीषूनाम्॥२३॥भेदोज्ञेयः सुरेशानि पूर्वोक्तविधिना ततः॥आत्मीयेकोटसैन्येतु पतते येचलेतथा॥
२४॥यस्मिंकालेतवेधः स्याछत्रोवेधः समुद्भवः॥तदातत्र सुरेशानि कोटयत्नमारभेत्॥२५॥दुर्गेलिखित्वरेखं तु चतुरस्रं चा
त्र वह्निभाद्गणनात्॥साभिजिदं तं मिश्रकोणाद्वाह्यप्राकारमध्येषु॥२६॥वह्निभमेषुपसार्प्यं पित्र्यं स्यातिहि दैवतं मत्रं॥अभि

ग॰ वि॰ जितकर्णोवेष्ठभं हास्तंयास्यं वहिः परिधौ ॥२७॥ रोहिण्यादित्यसंभाग्यं शिवेत्रेदुदैवतं वैश्वा ॥ शततारा पौष्णसंज्ञाकारेभा
३४ ष्टकं लिखेत् ॥२८॥ मृगमार्द्रायमधिस्यंहस्तोमूलांबुभाजपादसंज्ञौ ॥ अहिर्बुध्न्यं च तथा मध्येधिष्ण्याष्टकं विद्यात् ॥२९॥ प्रा॰
चीवाट्वी हास्थिरोहिकहस्ता पूर्वाषाढामध्यगर्भप्रतिचीम् ॥ साहिर्बुध्न्यं वोत्तरासाचतुष्कं भानं भेत चक्र दिक्कूलभसंज्ञं ॥
३०॥ इत्थं सत्कोणचतुष्के त्रिकं षड्वेशा भवतः ष्यकं दिक्षु ॥ लभेतरस्तत्र यं निगमदृतिचक्र विन्यासः ॥३१॥ चतुरस्रं चतुर्लं दीर्घं
त्रिकोणं वृत्तदीर्घकं ॥ अर्द्धचंद्रं तथा ज्ञेयं गोस्तनं धनुषाकृतिं ॥३२॥ चतरस्रेत तथा भूमिश्चान्नृत्युग्मं धटभं त्रिकोणं कन्यागृहे
क्रशनी सुहृद्घ ॥ सूर्यः शशांको धरणीसुतश्च राहोः रिपुः शून्यसमाः परांशाः ॥४६॥ सिंहेत्रिकोणं धनुहृद्घसंज्ञं मिनो गृहं शुक्र
शनी विपक्षौ ॥ कुजार्कचंद्राः सुहृदः समाख्योजीवेंदुजो षट्शिखिनः परांशाः ॥४७॥ स्वक्षेत्रस्थे फले पूर्णं पादोनं मित्रभेतथा ॥
अर्द्धं समाहे ज्ञेयं पादं शत्रुगृहे स्थिते ॥४८॥ उच्चस्थे च फलं पूर्णं नीचांशो पदस्थं मित्ते ॥ त्रैराशिक फलं ज्ञेयं मंतरेण च लं बुधैः ॥
४९॥ कूराणगर्भे पुरं प्रश्राकारे खंडिकारकाः ॥ वहिस्थावेष्टके सेन्ये मृत्यु दानाय संशयः ॥५०॥ यत्र स्याद्यन्मुखाः खेटा लो
हं स्यात्तन्नतन्मुखं ॥ तस्मादृष्टमुखे खेटैर्गृहीतव्यं पुरं सदा ॥५१॥ बाह्ययोगेन पुंजाति समस्तिर्यगधोमुखे ॥ अधऊर्द्धमुखे राम:
स्याता पुरभंगस्तदा भवेत् ॥५२॥ बहिरूर्द्धमुखे स्यातां मनुस्यातां मधोमुखे ॥ भयात्तकातराद्युद्धं स्यात्तत्र बलिनाजयः ॥५ ३४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

३॥ क्रूरग्रहेषु भावात्ये ग्रहं तेन निश्चितं पुरं॥ सौम्या मध्ये बहिः क्रूरा असाध्यं दुर्गमुच्यते॥५४॥ क्रूराश्चतुष्टये मध्ये प्राकारे सौ
म्यखेचराः॥ भेदं भंगो भवेत्तत्र विना युद्धेन गृह्यते॥५५॥ प्राकारे संस्थिताः क्रूरा मध्ये सौम्यग्रहा यदि॥ दुर्गभंगो भवेत्तमु
त्पन्ने भंगमायाति वेष्टकाः॥५६॥ मध्ये नाडिस्थिताः सौम्याः क्रूरा बहिरवस्थिताः॥ सैन्यावर्त्तो बहिः शत्रो विना युद्धेन जा
यते॥५७॥ प्राकारेषु मध्येषु यदा क्रूरा व्यवस्थिताः॥ सौम्याः पार्श्वे तथा दुर्गे विना युद्धेन सिध्यन्ति॥५८॥ सौम्या मध्ये च को
टे वा लेपाः पग्रहा यदि॥ दैवेत्थलादिभिर्दुर्गं संग्रामेनैव गृह्यते॥५९॥ प्राकारे बाह्यगाः क्रूराः सौम्या मध्यगता यदि॥ युद्धे
प्रकारखंडिस्यात्तु भंगो न विद्यते॥६०॥ सौम्या बाह्ये तथा कोटे मध्ये क्रूरग्रहाः स्थिताः॥ स्वयं दुर्गं समर्प्यन्ति वेष्टकस्य गढाधि
पः॥६१॥ बाह्याभ्यंतरगाः क्रूराः प्राकारे सौम्यग्रहाः॥ रिपुद्वयं क्षयं यान्ति विना युद्धेन निश्चितं॥६२॥ प्राकारस्थाः ग्रहाः क्रू
राः बहिर्मध्ये शुभाः स्थिताः॥ समयुद्धं भवेत्तत्र खंडिपातो दिने दिने॥६३॥ सौम्याः क्रूराः पार्श्वस्थे प्राकारे मध्यपा यतः॥ ल्ल
कस्यो यत्र कुर्वन्ति संग्रामं तत्र दारुणं॥६४॥ राजाश्चरय भूपालाः सामंता मंडलेश्वराः॥ तत्राध्य समरामर्द्दमुभयोरपि
सैन्ययोः॥६५॥ चापकुंतेर्गदापाशैः खड्गहस्तैर्महाभटैः॥ अभंगयोर्द्वयो राज्ञोः सैन्यावर्त्तश्च जायते॥६६॥ वाहिन्यो
रक्तवाहिन्यो दुस्तराः शवसंकुलाः॥ वसारक्तपंकलिप्ता गावन्तमालावगुंठिताः॥६७॥ गृध्रकाकशिवाश्येनशा

र.वि. किनीवेत एक्षसाः॥ वेतालपालभूताश्च पिशाचाः स्वेच्छया मताः॥६८॥ दृढशांतं महायुद्धं तत्काले दृश्यते ध्रुवं॥ नक
३५ क्षित्रिजयी युद्धे द्वयं याति यमालयं॥६९॥ समसंख्याः शुभाः क्रूराः वहिर्मध्ये यदा स्थिताः॥ तदा संधिर्विजानीयात्ते
न्ययोरुभयोरपि॥७०॥ क्रूरैर्भंगो जयः सौम्यैर्मिश्रैर्मिश्रफलं मतं॥ विचार्य कुरुते युद्धं कोटचक्रे स्वरोदयी॥७१॥ क्रूरो
वक्री प्रवेशर्क्षे पुरमध्यस्थितो यदि॥ तदा कोटविनाशाय कोटस्थो वाश्वभूपतेः॥७२॥ प्रवेशवाह्यगे चक्रे क्रूरस्वसैन्यवि
ग्रहः॥ दुर्भिक्षं मृत्युभंगं च वहिः सैन्यस्य जायते॥७३॥ निर्गमर्क्षे वहिस्थे च क्रूरो वक्रं करोति चेत्॥ प्राकारस्य भवेद्भंगः
प्राकारस्य पुरस्य च॥७४॥ वक्रगाः पुरकक्षेषु वक्रं यदि क्रूरखेचराः॥ दुर्गमुक्तास्तदा काले दुर्गस्थः प्रपलायते॥७५॥ यथा
क्रूरैस्तथा सौम्यैः फलं ग्राह्यं विपर्ययात्॥ मिश्रैर्मिश्रं विजानीयात्कोटचक्रे न संशयः॥७६॥ उक्तग्रहर्क्षयोगानास्येनेव
वलाधिकैः॥ न भास्करकराक्रान्तैर्न खेचरपराजितैः॥७७॥ दुर्गसैन्यसदा वज्रैः प्राकारैर्मध्यभागगम्॥ नीचस्थं वेष्टकं सैन्यं ज्ञात
व्यं स्वरवेदिभिः॥७८॥ कोटं कोटाधिपं नीचं नीचस्थो भौमभास्करौ॥ कोटस्थो वपुरं सर्वे उच्चस्थौ तौ च निःफलौ॥७९॥ प्राकार
वेष्टकाः ति उच्चस्थौ राहुसूर्यजौ॥ प्राकारस्थौ बहिःसैन्यं नीचस्थौ तौ च निःफलौ॥८०॥ समदृष्टिर्गुरुः स्वच्छः पश्यतः सर्वतः सदा॥ रामः
तिर्यक्स्यात्तेष्वधःके फलदो नात्र संशयः॥८१॥ ऊर्द्ध्वदृष्टो ग्रहः कार्यात्तस्य च विचक्षणोः॥ समेत साधयेत्वं डिरंध्रयातो रधो ३५

36

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मुखे॥ ८१॥ दुर्गकोट्टाधिपो नीचं निग्रहं तो भौमभास्करौ॥ समस्थौ च पुरं सर्व्वं उच्चस्थौ निःफलौ च तौ॥ ८२॥ सप्तशलाका
चक्रे विन्यसेत्सौरिवाक्पती॥ यस्यां दिशि स्थितौ भवेतां तस्य दिशायुज्यते भंगः॥ ८३॥ कोट्टनगरं सेन्यं यदि स्थिते शौनार्कस्य
॥ राहुमुखपुच्छपातो यत्र दृष्टे तत्र भज्यते तद्वत॥ ८५॥ तं भाम्यं तसंस्थे क्रूरे कोट्टेश कोट्टभे चैव॥ राहुकुजपंगुशुक्रे भंगः को
ट्टस्य निःशंकः॥ ८६॥ कोट्टधाकारे चेत्क्रूरो यस्यां दिशि प्रविष्टो स्यात्॥ तद्दिशि कट्टस्य पतेः शत्रौ दिशं चतुर्दशस्या॥ ८७॥ यः
त्रतारपतिः पापग्रहैर्दृष्टो भवेद्दिशि॥ तस्य कोट्टस्य नृपतेन पुरं हट्टस्य खंडिका॥ ८८॥ यदि गर्भसंतु योशात्ततीये प्रथमेग्र
हः॥ वक्रगमात दारोह्य च वक्रवर्त्ये विनिःक्रियः॥ ८९॥ क्रियते पुररोधश्चेत् रात्र्यं तरवाशिभिः॥ क्रमसस्तदा द्विज्ञानीयात्तु रस्थ
स्यान्निपातितं॥ ९०॥ पराजयसंभर्गे प्रवेशर्क्षे भूमियाधिष्ठिते सति भौमवार दिने सिद्धिरुद्दिता पुररोधः॥ ९१॥ एवं
मेव प्रवेशर्क्षे संभर्गे भौमसंस्थिते॥ भौमाह्निसमं तोसिद्धिः स्यात्तत्र भौमदैवते॥ ९२॥ क्रूरद्वयं चधाकारे तत्र चेत्स्याद्दुपग्र
हाः तत्रैव प्रविशेद्दा ह्येग्राह्या निस्थितं पुरं॥ ९३॥ विहाय प्रस्तुतं चारचक्रं गच्छति चेद्गुरुः॥ तदा प्रागदिशि भंगश्चत भयः परसे
न्ययोः॥ ९४॥ भौमे शुक्रे बुधे चैव याम्यपश्चिमसौम्यतः॥ यदि तत्र स्थितौ स्यात्तत्कालमर्के शनिश्वरौ॥ ९५॥ स्थिते शपुत्र
पुत्रे च खेचायाज्ञासिताश्रपि॥ वक्रीता नैव शुक्राः स्युः विधातुः कोट्टभेदनं॥ ९६॥ तदा दुर्गाधिपे स्तद्वद्विज्ञानीयात्तुरस्था ×

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा॰वि॰ स्यान्नियातितं ॥९०॥ पराजयस्तंभसंप्रवेशास्ते भूमिपाधिष्ठिते सति ॥ भौमवारदिने सिद्धिरुद्दिता पुररोधने ॥९१॥ एवमे
३६ वप्रवेशास्ते स्तंभसंस्थे भौमसंस्थिते ॥ भौमाद्धि समरे सिद्धिः स्यात्तत्रैव भौमदैवते ॥९२॥ क्रूरदृष्ट्येवप्राकारे तत्र चेत्स्याद्दुप
ग्रहः ॥ तत्रैव पविशेद्वाह्यश्शल्ल्ययात्रिस्थितं पुरं ॥९३॥ विलग्नप्रस्तुते चास्वकं गच्छन्ति चेद्गुरुः ॥ तदा परा[illegible]भंगः स्यादु
३४ भयोः परसैन्ययोः ॥९४॥ भौमे शुक्रे बुधे चैव याम्यपश्चिमसौम्यतः ॥ [illegible]यदि तत्र स्थितो स्यात्तत्कालमर्कशनैश्चरौ ॥९५॥
स्थिते शत्रुपुत्रे च रवौ गुरौ रसिता अपि ॥ वक्रिता नैव शुक्राः स्युः विधातुः कोटभेदनं ॥९६॥ तदा दुर्गाधिपेशस्य शत्रुर्य
:शत्रुतामियात् ॥ तदा युद्धं महाघोरं जयाय न व्यवस्थिता ॥९७॥ तस्य दुर्गं भवेत्साध्यं न च दुर्गं तु रक्षयेत् ॥ [illegible]
[illegible]॥ इदं तु निश्चितं ज्ञात्वा कोटयुद्धं समाचरेत् ॥९८॥ मध्ये वा बाह्यतो वापि कुर्याद्वा यदि वा शुभाः ॥ स्थापनीयं यत्र तत्र
ग्रहदृष्टिविचारतः ॥९९॥ यत्रारिवर्गया पाल स्वरः साव्यूहमेदिनी ॥ अवर्गो घटकं ज्ञेयं पूर्वाद्या दिक्क्रमेण तु ॥१००॥ स्ववं
र्गोत्थं च मस्थाने खंडिभंगश्च जायते ॥ दुर्गवर्गस्य यो भस्पावर्गास्तत्रामगा नराः ॥१०१॥ तद्दुर्गे तेरणोत्पाद्यान कर्त्तव्या ग
च्छाधिपाः ॥ एकवर्गो यदा दुर्गं भूभुजे चैकधाव[illegible]पि ॥ तदा सौ नरणोति हेन दुर्गाधिशातां व्रजेत् ॥१०२॥ अकारादिस्वराः पं रामः
च पूर्वाद्यादिचतुष्टये ॥ मध्ये च सव्यमालिख्य अस्तस्थाने च खंडिकाः ॥१०३॥ दुर्गनामस्वरो यत्र बालो वास्तमितोपि वा ॥ त ३६

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्विशिखारमेघुर्दुर्गसिद्धतिर्नान्यथा ॥१०४॥ पुरहान्त्यसप्तदृशगः पुरः स्वर्णीघ्रादिभास्करः ॥ गठस्पृगठपस्यापिचंद्रेनवम
भेसति ॥१०५॥ दुर्गमध्यगते सूर्ये जलशोषः प्रजायते ॥ चंद्रे भगः कुजे दाहो बुधबुद्धिवलान्वराः ॥१०६॥ वाक्पतौ दुर्गमध्यस्थे सुभि
क्षं प्रचुरं जलं ॥ चलवित्तानराश्च के शुक्रे तु रोगो शनैश्चरे ॥१०७॥ राहौ मध्यगते दुर्गे भेदभंगो महद्भयं ॥ केतौ मध्यगते तत्र विषघा
तं गलाधिपे ॥१०८॥ इत्थमुक्तं फलं मध्ये एकवाक्यगते ग्रहे ॥ उपग्रहसमायोगात् इत्थं संशाय फलं ॥१०९॥ निर्गमर्क्षस्थिते चं
द्रे तद्राभ्यंतरगैः नृपैः ॥ कर्तव्यं कविसुद्धं वरौ त्रौ सुमेवहिर्जनैः ॥११०॥ प्रवेशनिर्गमाख्ये सैन्ययोरुभयोरपि केचो कोटेजय
स्तत्र विपरीते पराजयः ॥ यत्फलं सहसत्कोटेयहयोगे हठीकृतं ॥ कविसुद्धे पितत्सर्वं विंतनीयं नरेश्वरैः ॥११२॥ जलदुर्गे गिरौ चै
वस्थलदुर्गे विशेषतः ॥ विषमे ग्रहणोतेषद्व्यूहभवेदिह ॥११३॥ दिक्चक्रे यामव्यूहच्याहिती यं बुद्धिरं भवेत् ॥ धूमायनं स्तृतीयं च
वह्निघलं चतुर्थकं ॥११४॥ पञ्चमं भास्मितरिश्च षष्ठसुहृमरलया ॥ व्यूहा एते समाख्याता दुर्गभेदे यथास्थिताः ॥११५॥ यद्यप्यंतर्गतः
सम्यग्दुर्गेस्थुः क्रूरखेचराः ॥ नदास्तु पायासमासाद्याः प्रयोक्तव्याः नृपोत्तमैः ॥११६॥ कृत्तिकादिरयन्यासः प्रोक्तो बहुमतान्मया ॥
स्थाननक्षत्रतः केचित्प्राहुः सर्वस्ततोपरे ॥११७॥ यस्यां दिशि भवेच्चंद्रः सपापः पापविक्षितः ॥ एवंविधस्थानं परिज्ञाय तत्र कुर्वितं सं
गरं ॥११८॥ परिखासंस्थितं तोयं तरेवातत्यवादिभिः ॥ एवमुक्तार्थदुर्गे वारिभयं जयेत् ॥११९॥ तुरारोहं तु गिरिजं दुर्गमाविश्य सैन्यया

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

स्थानमनिर्गमात्

रा·वि· ॥ अप्रवेशात्तु धान्यानां दुर्गे [illegible] ॥२०॥ अन्नस्य च निरोधाच्च निर्बंधाद्दहनोपि च ॥ एवं विधैरुपायैश्च गिरिदुर्गं जयेत्

३७ नृपः ॥२१॥ पाषाणैर्गोलिकाभिर्वा मृत्तिकाभिर्निर्मितं च यत् ॥ तत्तु दुर्गं यंत्रपाषाणैः खनित्रैश्च निपातयेत् ॥२२॥ मंडपैश्चर्मभि

श्छन्नैः सचलद्भिश्चक्रयंत्रितैः ॥ तदग्रसंस्थितैर्योधैः प्रहरद्भिश्च समंततः ॥२३॥ अग्नितैलमुखैर्बाणैर्वायुसंप्रेरितैरितः ॥ आ

३८ रोहद्भिर्भटानेकैः शूरैर्निश्रेणिकाधिनैः ॥२४॥ हस्तिदंतदृढाघातैर्योधमुक्तैः शरोत्करैः ॥ धनिदुर्गे विधानेन दुर्गं चित्रनयमाहरे

त् ॥२५॥ कुठारैः शस्त्रसाहस्रैः छेदयेद्विविधान्तरून् ॥ दहेद्वा वाग्निना वापि वनदुर्गं जयेन्नृपः ॥२६॥ पूर्णानि जलभांडानि

तोयैर्दूरसमाहृतैः ॥ महिषोष्ट्रबलीवर्दैर्बहुतोयमयैरपि ॥२७॥ आनीय च निजानीकं विसर्पेत्तु चतुर्दिशं ॥ अधोऽस्या

खनयेत्कायावगाधां च समंततः ॥२८॥ आरभ्येत ततो युद्धं यंत्रपाषाणपातनैः ॥ आत्मानश्चानुकूलेन वायुनाश्मसार-

येत् ॥२९॥ अग्नितैलमयं वह्निं सर्वतोमुखसन्ततः ॥ जलाभावेन संतप्ता नाशमेष्यंति दुर्गमाः ॥३०॥ साधयेद्वाहृतां दुर्गं चूर्णा

नाङ्गजघट्टनैः ॥ भंगाद्यैर्वयंत्रैराश्रहना दहनेन वा ॥३१॥ नरदुर्गं जयेद्राजा गजाद्यैः खरदारुणैः ॥ उपायैर्विविधैरेवं रिपुदुर्गं

बली जयेत् ॥३२॥ असाध्ये साधनं चैव स्यात्तथा मात्माध्यस्वरक्षणम् ॥ तत्र यंत्रप्रभावेन तदुक्तं च स्वयामले ॥३३॥ उक्ता दुर्गाः स रा·म·

माख्याता उत्तमाधममध्यमाः ॥ असाध्याश्चोत्तमा दुर्गाः कष्टसाध्याश्च मध्यमाः ॥३४॥ सुखसाध्या अधमा देवि उपायैर्बहुभिः स्थि ३७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तः॥ अगम्याये महादुर्गे विषमाश्चैव संयुताः॥३५॥ तेषां घातं प्रकुर्वीत यंत्रमंत्रादिकक्रिया॥ स्तंभानाकृष्टिविद्वेषमार
णोच्चाटनादिकं॥३६॥ होमं च योधूलिं च मनोभंगादिजायते॥ कोटमध्यस्थिता ये च दुर्गमध्ये महाबलाः॥३७॥ तदर्
थं कारयेत्सर्वं विनाशं विग्रहादिकं॥ तस्य राज्यसाधयेत्कोटमसाध्यं यत्सुरैरपि॥३८॥ शांतिकं निजनाथस्य कर्त्तव्यं च य
थोचितं एवमेवं विपर्यस्तं कर्त्तव्यं दुर्गरक्षणं॥३९॥ द्वारस्थारं लिखेच्चक्रं छत्रत्रयविभूषितं॥ उर्द्धमंत्रं च तत्र द्वाद्येयमश्लोकं च
मध्यतः॥४०॥ अथ यमश्लोकः यमराजसदोमेयय मेदाहूणायो दयः॥ पद्मयोनिरयेसेयो पद्मयोव निरामयः॥४१॥ ॥
इति शान्तिमन्त्राणि दशसहस्रं जपेत्॥१०००॥ तथा पयाम श्लोक द्वात्रिंशाक्षरं सहस्राणि जपेत्॥१००० सर्वविधिनास
प्तशतानि७०० होमयेत्॥ घृतमधुना रक्तपुष्पैः सहस्रमेकं १००० होमयेत्॥ मारणोच्चाटनभेदरक्षा चतुष्टयः॥ वज्रार्गलवि
धानं तु कर्त्तव्यं दुर्गरक्षणे॥४३॥ भंजनेयमराड्योख्यामितुक्तं ब्रह्मयामले॥ ॥इति कोटचक्रं॥ ॥चतुरस्रं लिखेच्चक्रं चतुर्द्वारं च
तुःपथं॥ सूर्यं तु वीथिका युक्तं नृपागारसमन्वितं॥ कनिकादीनि भेद्यत्र चतुर्दिक्षु क्रमेण च॥ सप्तसप्त लिखेद्वत्र स्वष्टि मार्गेणदैव
विता॥२॥ पूर्वद्वारे न्यसेद्दाक्षदक्षिणस्यां करं न्यसेत्॥ पूर्वाषाढाय श्चिमस्यां अरिष्टं उत्तरे॥३॥ द्वारस्थं चंद्रसंयुक्तं तत्र वैकृ
रखेचरः॥ तदा गृहीतनगरमनायासेन सिध्यते॥४॥ द्वारस्य दक्षिणेभागे सौम्याः कूराश्च वामगाः॥ उग्रवेश्मं यंत्रे गृहीयात्रि
ग

रा·चि· स्थितेपुरं।।५।।वामभागेगताः सौम्याः दक्षिणेक्रूरखेचराः।।दक्षिणेसंस्थिते श्चंद्रोनपुरंमज्जतेतदा।।६।।दक्षिणेवक्रगा
३८

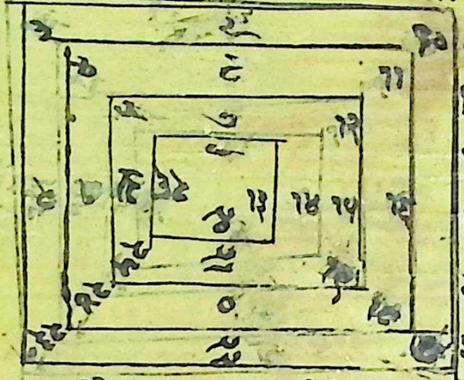

क्रूराः वामेसौम्याश्चवक्रगाः।।द्वारमार्गस्थितश्चंद्रोदुःखसाध्यंपुरंभवेत्।।७।।शशांकस
हिताः क्रूराः वामभागेसदाशुभाः।।दक्षिणेतुयुताः सौम्याः पुरभंगप्रदायकाः।।८।।ति
थिनक्षत्रवाराणामेकांवेद४समन्वितं।।अष्टभिस्तुहरेद्भागंशेषंखंडिपजायते।।९।।ति
थिवारादिसंयुक्तावसुभिर्भागमाहरेत्।।द्विशाद्येषराविज्ञेयाः घातेद्विष्याः पातेनखा॰
कालेजिनःफले।।एथकएथकक्रमाद्दत्तेचत्वारोधक्रयकामताः।।११।।पाद्याद्दलीभवेत्काल
:कालान्यातोवलान्वितं।।पानानिपातोवलवानूर्ध्मान्तांपरिवर्जयेत्।।१२।।द्वारधिष्ण्यास्थितेसूर्ये
पुरंतिष्ठेत्ःप्रयत्नतः।।भौमेद्विनाविषादप्रोकेतोयत्नाग्नितेविलात्।।१३।।गुरौमंदेभवेत्खडिःभेदक्रूरयुतोबुधे।।सप्तमेर्केभवेन्मृत्यु
नत्रस्थःपुरवासिनां।।१४।।सर्वेक्रूराः वहिःप्राप्ताः सौम्याश्चांतरमाश्रिताः।।विहकानांतथाभंगोन्याधापौरजनेमृतिः।।१५।।तदाद्युद्धं
भवेद्घोरंसैन्ययोरुभयोरपि।।यस्मिंपूर्ग्रामपूर्वोभवेद्राशिस्थितोयदि।।१६।।स्वयंयोगविधानायपरंहस्तगतंभवेत्।। इतिपुरचक्रं।। राम:
तिथ्यान्तर्वांस्तिपदान्तेहिमध्येतुलक्षयेत्।।वर्त्तमानतिथिर्यत्रतत्रकालंविनिर्दिशेत्।।१।।इतितिथिकालं।। ।।नक्षत्रकालंदे ३८

वेशिक्रतिकादिषु जायते॥ यत्र विश्रमते चंद्रस्तत्र कालं प्रकल्पयेत्॥१॥ नक्षत्रकालः॥ ॥अन्यं च
कथयिष्यामि सूक्ष्मकालं वरप्रिये॥ असंख्ययन्त्रमेषादिवासकालप्रतिष्ठितः॥१॥ द्वितीयेभ्यंतरे देवि तृ
तीये बाह्यतः सदा॥ चतुर्थेभ्यंतरे देवि ज्ञातव्यं वरवर्णिनी॥२॥ इति भावकालः॥ ॥श्रीदेव्युवाच॥ ॥
श्रुतं देव मया सर्वं युद्धशास्त्रमनेकधा॥ श्रुतं च चातुरंगस्य सविशेषं वद प्रभो॥१॥ श्रीभैरव उवाच॥

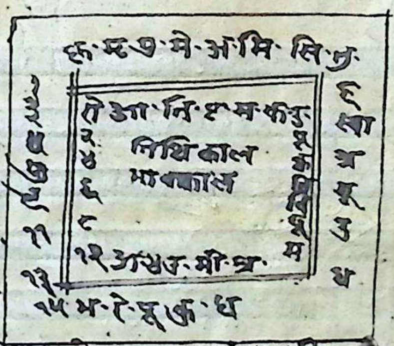

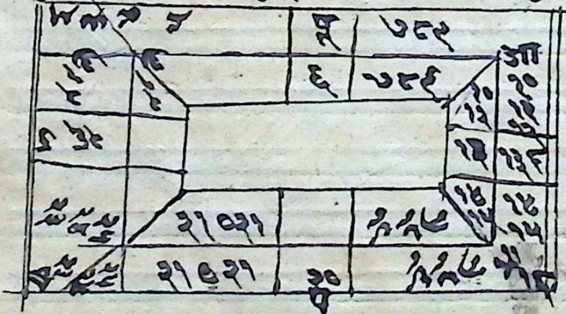

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि ब्रह्मयामलनिर्गतं॥ सारात्सारत
रं सारं रहस्यमिदमद्भुतं॥२॥ येन विज्ञानमात्रेण देवज्ञो लभते यशः॥ जयं दशाति भूपा
नां यस्यासौ मंडले स्थितः॥३॥ पूजितव्यस्स भूपालैर्दानसम्मानपूर्वकं॥ मयापि सद्ब्रो देव
ज्ञातव्यो सोन चान्यथा॥४॥ तेनाचार्येण देवेशि स्वसैन्यार्थे शांतिकं॥ पौष्टिकं च प्रक
र्त्तव्यं रक्षामृत्युंजयाजयः॥५॥ पताकापट्टदिक्षाभिडवरं जयकाहलं॥ मृदंगवीहनं घंट
जयाख्या रिपुनाशिनी॥६॥ परसैन्याभिचारार्थे कर्त्तव्यं छेदभेदनं॥ स्तंभोच्चाटनमोहं च विद्वेषं मारणं तथा॥७॥ सौम्यक्रूराणि
कर्म्माणि स्वसैन्यस्य परस्य वा॥ कृत्वा से प्रारंभे पश्चाद्द्वारपद्धादि साधने॥८॥ सर्वतोभद्रचक्रादि यस्य वेधो न दृश्यते॥ तं वीरं कल्प

रा.वि. येन्नत्र चातुरंगे महाहवे ॥ ९ ॥ क्षेत्रनामाधिको वीरो रिपुनामाधिकस्तु यः ॥ तस्यैव दापयेद्दीक्षां जयाख्यां जयवर्द्धिनीं ॥ १० ॥ श्री
३९ पदं वीरपदं चरणापदं जयावहं ॥ नानाओषधयो दिव्या अमोघाः शक्तयश्च यः ॥ ११ ॥ कंकनं भारहोरीव द्विन्निलिलकान्विताः ॥
रक्षावस्मांशि खाग्रंथिस्तथाभिमंत्रितोदकं ॥ १२ ॥ उभौ दृष्ट्वौ सूहृद्या तर्पयेदिष्टदेवतां · ततानेभैरवाकारं चिंतितव्यो शक्रयः ॥
४० १३ ॥ उत्पातं परसैन्यानां स्वसैन्यस्याभयप्रदः ॥ हातव्यन स्वचिन्ताप्रस्यदीक्षां नियोजिताः ॥ १४ ॥ पंचशब्दनिनादं च जयशब्दादिमंग
लं ॥ कुर्वंति याचकाः सर्वे तेषां दानं च दापयेत् ॥ १५ ॥ आचार्यस्य नमस्कारं स्वामीनश्च तथा पुनः ॥ योगिनीचक्रमामान्वा भैरवं पू
जयेत्ततः ॥ १६ ॥ क्षेत्रं च श्रृणु कल्याणि उत्तमाधममध्यमं ॥ उत्तमं तुत्तमं देवि समभूमिषु मध्यमं ॥ १७ ॥ निम्नभूम्यधमं क्षेत्रं त्रयमृत्य
स्याधिदेवताः ॥ उच्चभूम्याधिपो राहुः समभूमि दिवाकरः ॥ १८ ॥ निम्नभू माधिपश्चंद्रः यथा क्षेत्रं तथा वलं ॥ क्षेत्रस्य क्षेत्रपालं तथा
योगिनीवृंदकाः ॥ १९ ॥ उभौ दृष्ट्वौ समादेया पूजयेदिष्टदेवताः ॥ ततस्ते भैरवाकारा चिंतितव्यो शक्रयः ॥ २० ॥ एतत्कृत्वा च पत्ते
न चतुरंगवलं वदेत् ॥ नाम्बरं तीनां एष्टे द्वयानेथतु षांतरो ॥ २१ ॥ महाभटस्यैर्युक्ता भूपालो भुवलेस्थितः ॥ युद्धकाले महादेवि स्वरश्चा
स्वविदेच्चतु ॥ २२ ॥ इत्यपते तत्र भंगोस्ति सत्यमेतन्न चान्यथा ॥ वलाहकासदृशं कान्तं यत्सैन्यमुपलभ्यते ॥ २३ ॥ अदृष्टं चित्रदेह्यौधः प रामः
रसैन्यानिकृंतते ॥ काककोकिलवर्णाभा सैन्यस्याद्दनिदारुणं ॥ २४ ॥ भंगं कृत्वा स्वयं जानिसिंहस्येव यथा मृगः ॥ यातुस्यातुवलं ३९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तत्रदातव्यं देशिकेन तु ॥२६॥ सर्वाश्चाभ्यन्तरे देवि योन जानाति देशिका: ॥ भूवलं तु विशेषेण यथोक्तं ब्रह्मयामले ॥२७॥ एतत्सा
रीन्तरं देवि योन जानाति देशिका: ॥ दैवज्ञो यो भिजानाति सभवेज्ज्ञ यदायक: ॥२८॥ तारकस्य वधार्थाय पृचितव्यं मयाउमे ॥ गो
पितं त्वन्यशास्त्रेषु कथितं वादियामले ॥२९॥ चातुरंगमिदं ज्ञानं न देयं यस्य कस्य चित् ॥ शिवभक्ते सदा देयं शिवेन कथितं पुरा ॥
३०॥ युद्धे समापेदि विनिपात्य शत्रून् जयाधिको मत्स्ययदं भुनक्ति ॥ दत्वा वलिं भूतगणाय सर्वे नृत्यं कारोधीरपरंपराच ॥३१॥ इति चातु
रंगपूर्वकला ॥ ॥ शलाकासप्तकं वक्ष्ये दशारोहणिकादिकं ॥ माभिजित्सप्तनोलिख्यं अष्टाविंशतितारकं ॥१॥ कृत्तिकापे च्यमे
त्राख्यं धनिष्ठाको शर्मकमात् ॥ मघ्ये रौद्र करश्चापि अहिर्बुध्न्यं वतो भयं ॥२॥ परस्परं वेधगतं सं भं भं सैन्ययोर्द्वयो: ॥ दास्वादि सप्तभा
नो च वाजिनां पुष्यसप्तकं ॥३॥ स्वात्यादि सप्तयन्तिनां स्यस्याभिजित्तथा ॥ वह्निभाक्षुव शोवेधो याम्ये वेधो हि देवते ॥४॥ पित्र्याश्चा
पो च्युतं याम्यमैत्र्याहिशाद्यायाम्यदं ॥ वासवादच्युतं सर्पोहिदेवं चैव विध्यते ॥५॥ एवं धिष्ण्येषु सर्वेषु सुधीर्वेधं विचारयेत् ॥ यस्मिं
धिष्ण्ये ग्रहो योस्ति तत्धिष्ण्योउपग्रहे ॥६॥ सर्वेहि सर्वय: कालो धिष्ण्येस्यादुदूमे ॥ शिवामृत्यु: कलि: सोमात्सर्पो सृग्घोरक: कुजात्
॥७॥ सोम्याद्दसुल्व शांको धाज्जीवास्याहि कच: कचा ॥ ब्रलालं भार्गवा दैत्या ग्रहो ग्रहउपग्रहा: ॥८॥ शनैश्चराच्चिगुप्त: कालकेतुस्त
थायम: ॥ राहो: शंखस्तथा शंख: पुलिकश्च तथोद्भृत: ॥९॥ कमात्केतोस्तत्रिशिखिस्या धूमकेतुर्हिदर्दमैन्यक: ॥ रविर्याधीनृपो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा·वि· ज्ञेयो शनिस्थायिमहीपतिं ॥१०॥ रथो रथाधिपः सोमः केतुर्द्विरदसैन्यपः ॥ अश्वाध्यक्षः सुरगुरुः पदातीशो महीसुतः ॥११॥ शने
४० श्चर स्यन्दनस्येशः सैंहिके योगजाधिपः ॥ भार्गवस्तुरगाधीशः पदाताधिपतिर्बुधः ॥१२॥ चरलग्ने चरांशे चक्री ग्रहो बलसंयुतः
॥ सेनां भेत्स्यत्यसौ खेटः शत्रुमार्गगते यथा ॥१३॥ वक्रमंदगतः खेटानरो हंति तदाहवम् ॥ अस्तगाः शत्रुगेहस्थाः ग्रहामृत्युप्रदाकाः ॥
१४॥ राहुशत्रुभिराक्रांता वेधिता मृत्युमेति वा ॥ स्थिरराशिगताः खेटाः स्थिरांशकगता अपि ॥१५॥ स्थायिनो बलमापन्नं स्थिरांशे य
तिते रिपून् ॥ द्विस्वभावगता येपि द्विस्वभावांशके ग्रहाः ॥१६॥ समयुद्धं भवेत्तत्र भूमिस्थस्य जयं भवेत् ॥ चरराशौ स्थिरांशस्थो धावं तं प्र
तिधावधि ॥१७॥ मित्रदृष्टः समुत्सितो यो ग्रहो स जयी भवेत् ॥ स्थिरलग्ने चरांशे वा योधा वीरपराङ्मुखं ॥१८॥ द्विस्वांशे स्थिरांशस्थः स्थि
रतामेव गच्छति ॥ चरांगे द्विस्वभावांशे समरे च प्रधावति ॥१९॥ स्थिरांगे [illegible] द्विस्वभावांशे व्याघ्रस्यं भवेत्स्मृतिः ॥ द्वैः काराग्र कु
तो मृत्युर्धीरयतेहवा युधं ॥२०॥ बंधनं जीवतां वापि याति द्रेष्काणभावतः ॥ मित्राधिमित्रभावांशे द्रेष्काणोंशकोदये ॥२१॥ बल
वत्सुदये त्सुत्रेनाथे विजयमादिशेत् ॥ अथारिद्वेषियग्गृहे नीचे वास्तंगते प्रिये ॥२२॥ विवले मित्रदृग्धिने मृतिस्यात्संगरेतदा ॥ जैम न्
स्याभिषेकस्य पापग्रहयुते तदा ॥२३॥ तदा मृत्युमवाप्नोति संगरस्थो महीपतिः ॥ सुरेज्यो भास्करश्चांद्री सौरावरणोधिपाः क्रमात् ॥२४॥ रामः
चरांशे नीचराशिस्थे स्तंगते शत्रुवीक्षिते ॥ शत्रुगेहस्थिते क्रांते रणे मृत्युमवाप्नुयात् ॥२५॥ भौमे राहुः केतुरर्की रेतेषामप्युपग्रहाः ॥श् ४०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

द्राढ्यस्यजातीनामाधिपास्तेपकीर्त्तिताः॥२६॥अवनीशोहिमगोस्तनयोरोहिणीप्रियः॥स्वर्णोकाशविन्नः॥ज्ञोब्रास्व
र्णोरोहिणीभवः॥२७॥इतिगुरुः कविर्वैस्योवृषलः सूर्यनंदनः॥सैंहिकेयोनिषादस्त्वधजीकेतुः स्मृतोबुधैः॥२८॥रविजाङ्गिर
श्वर्णाः स्युःसोमजावैश्यजातयः॥बुधजातानष्टविप्राभौमाद्युपजीविनः॥२९॥गुरुस्यसुर्द्वाविप्राभृगुर्णाकविगायनाः॥शूद्रा
दयः केतुजातानिषादाराहुसंभवाः॥३०॥अन्यजात्रानिसम्भूतावृत्तिजात्स्वधिपेस्तगे॥शीघ्रगाःस्वस्वराशिस्थाःपश्चाद्यातंप्र
कुर्वते॥३१॥वंधनंशत्रुसंयुक्ते मृत्युःशत्रुनिरीक्षिते॥हस्ततोमृत्युसंयुक्तोपरस्युक्तोभवेन्नहि॥३२॥शीघ्रगामित्रसंयुक्ताःशुक्रे
नालोकितायदि॥तदासंधिर्विजानियात्सैन्ययोरुभयोरपि॥३४॥योषितांशोगतेचंद्रेयोषिद्गुरुनिरीक्षिते॥योषित्स्वग्रेगतेवापि
तदास्त्रीसैन्यपालकाः॥३५॥ग्रहोस्वोपग्रहोवापिवलवान्शत्रुवीक्षितः॥तेनासुखेवलीशूरोरेखाचिह्नंनिष्पति॥३६॥वक्रगेमि
त्रसंदृष्टेयात्रमार्गान्निवर्त्तते॥अतिचारेमित्रसंदृष्टेसव्यमार्गान्निवर्त्तते॥३७॥सप्रमेनाभिनिर्भेघअगच्छेत्तुनरक्षतः॥पापदृष्टश्च
तोगच्छेन्मृयतेशत्रुवीक्षिते॥३८॥उच्चगोवलसंयुक्तोपुष्टिर्मित्रैर्विलोकितेः॥अस्तगेदुर्वलेदृष्टोनसमाप्नोतिवंधनं॥३९॥भौमादिभिः
खड्गघा तश्चकेघायेशुक्रतजः॥सोमसूर्यादिभिर्वाणाचमंदाघेमुद्गरोर्भयः॥४०॥राहुर्णादिभिर्विषभयंकेत्वाघेवंधनादयं॥बुधाघेःस
र्वतोभीःस्याद्गुरौसौम्यपकोद्वधेः॥४१॥गुरुमंत्रीयत्रंस्थानेपराजयः॥तस्मान्नत्रपक्वविंतत्यक्तोदृष्ट्वालक्षणं॥४२॥वक्रोन्तुभासर्व
संस्थोतत्र

रा॰वि॰ तोभद्रमुख्यान्सुर्वीशानां दुर्गभंगादिहेतु ॥ मुख्यासंख्ये सप्तसंख्येपि सैन्ये सेनाथोयस्सांन्युरणांप्त ॥४३॥ यो बली याद्दशाबलो
४१ त्पष्टस्वं द्वेरणवाबली सेनामुखे सकर्न्नय्यत्तद्वलं चाखिलं बलं ॥४४॥ यज्जन्मभं चंद्रदिवाकरौ स्तो यस्यास्तचालस्थविर
स्वराः स्युः ॥ सदैव सेनाधिपतिः कुमोपि कार्येन सेनाधिपतिस्तदानीं ॥४५॥ त्रिभुज्वरी रोगयुतः सुरापो भीरुस्तथा भी
रुकुलोद्भवश्च ॥ गुर्वार्यदेवद्विजनिंदको यः कार्यो न सेनाधिपतिः स भूपैः ॥४६॥ गुर्वार्यद्विजदेवपूजनरतिर्धर्मानुरक्तः
शुचिः स्वस्वामीन्यनुकूलवर्त्तिहृदयः शौर्यधैर्योद्भवः ॥ शूरा साहसिको यशस्वनिपुणः स्यान्नूरमानाश्रयः सेनानीरण
हस्तिनानिगदितो जेतारणोपि द्विषान् ॥४७॥ एकाशोगुरुः सौरियदि वा समसप्तके ॥ अर्कार्कीबुधचंद्रो वा राहुकौ वाय
थास्थितौ ॥४८॥ वेधरेखागतास्तद्वत्तदा हानिर्जायते रणे ॥ यायी स्थायी नरः खेटा वेधरेखागतो यदि ॥४९॥ स्वसप्तमगतो
वापि हानिर्जायते रणे ॥ परस्परं सप्तमगाः क्रूरसौम्यागतागताग्रहाः ॥५०॥ वेधरेखागतो वापि चंद्रयोगेति लोहदः ॥
॥ यदि शाभिमुखाः सर्वे शीघ्रगा यदि खेचराः ॥५१॥ विग्रहो जायते घोरस्तद्दिशास्थितभूभुजाः ॥ शीघ्राः सर्वे ग्रहाः राज्ञां विरोध
ः स्याद्युधं विना ॥५२॥ यदा सर्वे वक्रगताः तदा युद्धं सुदारुणं ॥ यायिनं शीघ्रगाः सर्वे स्थायिनो वक्रगा यदि ॥५३॥ यायी विजय रा॰म॰
ते तत्र व्यत्यये स्थायिनो जयः ॥ उच्चस्था स्थायिनश्चेद्यायिनो दिक्स्थिताः ॥५४॥ यायिनो मंदगा राज्ञां तदा युद्धं न जायते ॥५५ ४१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥पापवक्राष्टभाः शीघ्रास्तस्य युद्धं सुदारुणं ॥ मध्ये रेखावक्रगताः स्थायिनो विजयःप्रदा ॥५६॥ अतांतरे तु द्वयोः को योजनंतु·
स्थांतरे ॥ यत्र रेखां त्रागः शत्रु युद्धं प्रतनवद्ध्वनि ॥५७॥ शत्रुपक्षे स्थिते रम्ये मार्गरोधकरो नृप ॥ एकरेखागतः शत्रुमस्तु से
शत्रुता ध्वनि ॥५८॥ यत्र रेखागतं मित्रं मार्गेत्र त्रेष्ट संगमः ॥ मित्राभ्यंतरगे शत्रुर्मित्रत्वमुपजायते ॥६०॥ शत्रुमध्यगते मित्रं शत्रु
त्वमुपजायते· शत्रुवर्गाधिपे नीचे दुर्बलः संगतोपि वा ॥६१॥ तथैव राष्ट्रपे ज्ञेयो राष्ट्रभंगो चिवत्सरो· प्रथम मरुत पुरुषश्च देरवो·
मुखोहंतुरभिमुखः ॥६२॥ पतति हंतुरूपे राजा स्थायी जयः पतितस्तथा यातुने ॥ प्रथमं यत्नतस्तु भयेत्स्थायामेय स्तुत्यस्य ॥६३॥
भजेत्तत्फलमखिलं यत्र स्थायादिभवेत्तस्य ॥ छत्रं ध्वजो नरः शस्त्रं गजो वाजीव यस्थिरः ॥६४॥ निर्पत्रे पत्रगासेना विजयं प्राप्नुया
द्ध्रुवं ॥ ॥इति चातुरंगे सैन्यचक्रं ॥ ॥सेनापार्श्वे कुंतधराय रोगं तत्पतिः स्मृतः ॥ उदरं खड्गिनः प्रोक्ता हृदयं वाहुवाहकाः ॥१॥
स्कंधे गजाः भुजे रथ्याः करांगुल्यो धनुर्धराः· वाद्यवादनकं पृष्ठं मंत्रीजीह्वा द्विजा रदाः ॥२॥ दैवज्ञो लिंगं नृपो घ्राणं श्रवणो हेतु
धारकाः ॥ पताकाछत्रचमरध्वजाः केशकलापकाः ॥३॥ सैन्योपकरणं सर्वं रोमावलिरिति स्मृतं ॥ प्रस्थान सर्वश्रीषे देयं श्रुते·
नेत्रे हृत्यं हृत्यं ॥४॥ एकं घाणोरसमीया मेकं दंतेषु सागरः ॥ पृष्ठे स्कंधे भुजे गुल्यां हृदये च हृयं हृयं ॥५॥ एकैकमुदरे तु हे च त्वारि
रणहृये ॥ सर्वोपकरणांत्रो पनरः सेनास्वरूपकः ॥६॥ यदंगस्थाः क्रूरखेटास्तदंगं भिद्यते परैः ॥ सौम्यग्रहायदंगस्थास्तदंगं मत्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

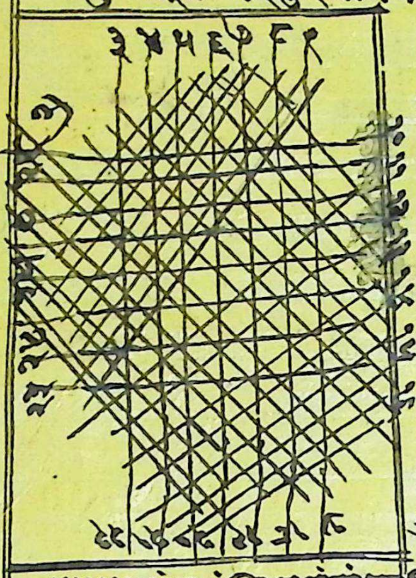

माप्नुयात्॥७॥ राहुस्थानगते वाहे रथिस्थानंगता ध्रुवं॥ पदातिभिः कुजस्थाने मंदस्थाने गते गजाद्भयं॥८॥ चातुरंगकृतापी
डा केतुस्थाने प्रजायते॥ यदंगे सकलाः क्रूराः तदंगं मृत्युमेति च॥९॥ मिश्रामिश्रफलाः सौम्याः भं
गदायदि वा खगाः॥ मंदे शिरोंघ्रिघाराः स्यन्नृपः शस्त्राद्विनश्यति॥१०॥ अत्रैव राहुणा शिखिना रा·
ज्ञो वंधप्रदायको॥ बध्राति स सतं भौमस्त्वरालिभंगदायका॥११॥ नाभेरधस्थिता पापा द्दुई सौम्या
ः शुभावहाः॥ विपरीता मृत्युकराः सैन्यकानां नृपस्य च॥१२॥ संमिश्रा भंगदा युद्धे पापा चापि व·
लाधिकाः॥ विजयं जायते राज्ञा सौम्याश्चापि वलाधिकाः॥१३॥ इति नरहयसेनाचक्र॥ ॥ यद्यप्य
नंतं गजवाजिपदातिमित्रसामंतसैन्यपतिभिः पृथुता हि सेना॥१॥ शस्त्रैर्विनाखिलवधं कुरुते नरेशाच्च
क्राश्रितानि कथयामि सलक्षणानि॥२॥ पंचाशदंगुलश्रेष्ठं पंचविंशतिनोधमं॥ अनयोरंतरे मध्ये
खड्गं प्राहुमहर्षयः॥३॥ सप्तांगुलो भवेद्गाः श्रेष्ठः छुरलिंगध्वजाकृतिः॥ श्रीवृक्षवर्द्धमानाद्यस्य स्तिका
सुधकुंडलैः॥३॥ निंद्याः क्रव्यादसरटकवंधकश्चिश्विकैः शवानां क्रकगोवंशान्तुगाअतियनिंदिता राम:
॥४॥ हत्ते कुटं छिन्नवंशास्तुरितं मिश्रितं चयत्॥ निंद्यःधनोत्रुकुलंवर्तं निंद्यमभमन्यथा॥५॥ कणितं शालेको शापवर्त्तनपरा ४२

जयः॥ज्वलितेपिजयंकोशाद्युद्धंस्यान्निर्गतैःस्वयं॥६॥नाकारंचविदुस्तस्यान्मूलंदेशंचनोपदेत्॥निसेतास्यंद्वयंद्वयेनस्पृश
त्रैवाथविनिर्नरैः॥७॥गोजिह्वावंशपत्राङ्गकरवीरदलाकृतिः॥शूर्प्पाग्रसदृशाःश्रेष्ठाःस्मात्स्यस्त्वत्रशोभनः॥८॥नष्टेछोसौविनिखा
तोनिकषैःकारयेत्समं॥मूलच्छिन्नेप्रभोर्मृत्युःछिन्नाग्रजननीमृतिः॥९॥यत्रांगेएशानिष्ठन्नरोस्मिन्व्रणास्तनः॥कोशस्यापि
तखड्गनिर्देशपरास्त्वतोवुधैः॥१०॥व्रणोयास्तिप्रदेशानिवराःखड्गपितत्रतु॥वर्णिताभ्यांयथावङ्केनयाशुद्धेतिलंविदुः॥११॥कर
वीराञ्जेचमत्कुंदकुड्मकपंचकैः॥एतैर्वेधःशुभोनेष्टोमेदोस्टग्मंत्रपंचकं॥१२॥वशास्तकष्ठयाकारोयमस्याभयद्धुःखितः॥वि
घ्रोष्ठद्वयंहेमाभोरुध्यारोग्याभयप्रदः॥१३॥रक्तपानाच्छियःप्राप्तिःशुभाप्तिघृतपानतः॥जलास्यापानतोमित्रंसिद्धिरेखोक्तुरक्षतः॥
॥१४॥द्रुपवित्तमृगालीवुदुग्धस्तैलयुतेहठः॥श्रार्कजयोमेषमृगमश्वीसुतमतश्रुतः॥१५॥पारावताखुसद्दृतास्खड्गले
पंप्रकारयेत्॥ततलेलेनपाचितंतैलपीनाभवेद्दृढः॥१६॥रम्भाक्षारेतत्रसुक्तंयापिनोयद्विनोपिनः॥शितंसम्यक्कृतितां
शंनगच्छतिशिलास्वपि॥१७॥शास्त्राङ्गुलंखड्गमेतंसप्तऋक्षेषगोधिपः॥शास्वस्वामीशयोर्वैरंमृत्युकार्येन्यथाशुभं॥१८॥
इतिखड्गलक्षणं॥ ॥खड्गचक्रंलिखेच्चादौनवभेदसमान्वितं॥योद्धधिस्याल्समारभ्यत्रिशिरोलिखेद्बुधः॥१९॥जयंवज्रेत
थासुष्टिंपालिकांवंधधारयोः॥खड्गंतीक्ष्णंविजानीयात्त्रयांगानित्रिभागतः॥२०॥यवासेयत्रधारांतेजायतेक्रूरखेचरः

रा·वि· ॥मृत्युर्भंगो भयं युद्धे सौम्ये लाभो जयस्तथा॥२१॥ खड्गधारां द्वयेतीक्ष्णे क्रूरे जयति संगरे॥ सौम्येन त्र भवेद्भंगो मिश्रो मिश्रफ-
५३ लं ततः॥२२॥ इति खड्गचक्रं॥ ॥ कुन्तत्रये श्रुतौ षष्ठे दस्राद्दित्याग्निभोत्तरे॥ जन्मभे वा धनुर्वेदाभ्यासारम्भः प्रशस्यते॥
॥सुदन्तः सुदृढो दीर्घः सुमध्यो गुप्तहीरकः॥ स्निग्धलक्षणः सुस्वरश्च गुणस्याष्टौ गुणान्वितः॥२॥ समपादं चैवैशाखामंड
५५ लानीढके तथा॥ प्रत्यालीढं च विज्ञेयं धन्विनां स्थानपंचकं॥३॥ शार्ङ्गं वा संशरं वीजं क्षीरणराजोद्भवो धनुः॥ कुष्टिपृष्ठो-
ष्ठा भाग भद्रा वज्रा पपूर्णिका॥४॥ भयप्रदं तथा वक्रं वलितं त्र्यवपर्वकं॥ अतिदीर्घाल्पपर्वाणि वर्जयेत्त्रिषु मीदृशा॥
प॥ इषुर्वेणारुणो वित्तुर्धनुर्देवो महेश्वरः॥ इत्ने पाप्मरणाद्देव सर्वपापैः प्रमुच्यते॥६॥ चापं समालिखेच्चक्रं गुणा [गणा] सम-
न्वितं॥ शराग्नि [श्रीति] नक्षत्रतो भानि त्रीणि त्रीणि तथा पुनः॥७॥ त्रीणि वाणस्य मूले तु मध्ये मूर्द्धि क्रमात्तथा॥ चापस्य मूलम-
ध्योर्द्वे त्रीणि तथा पुनः॥८॥ गुणे तु त्रीणि त्रीणि रोपयेयोद्भनक्षत्रतः फलं॥ वाणमूले भवेन्मृत्युर्मध्ये व्याधि फलं जयः॥९॥ गुण-
मध्ये भवेद्विघ्नं चापमध्ये धनक्षयः॥ चापाग्रे विजयो ज्ञेयो गुणे वै लाभसंयुतः॥१०॥ चापाधो विग्रहो मृत्युः गेणाधश्च तथा
फलं॥ पापग्रहयुते नेष्टं विशेषेण [णा] तु नान्यथा॥ सौम्याद्योगे जयं लाभं चापचक्रे समादिशेत्॥ शुभपापसमायोगे वलाधि रामः
कस्फुटं॥११॥ इति चापचक्रं॥ ॥ नरह्वारी सुपर्वाणं च सत्कलं चातिदीर्घकं॥ कल्याणं जं वाणकं च ज्ञातव्यं खड्गवद्बुधैः ५३

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥१॥षडंगुलेप्रभृतितोज्ञातव्याछूरिकानव॥बालाकुमारीचामुंडाकालिकाजयलक्षिका॥२॥भैरवीयोगिनीचैव॥
त्रिपुराशांतिकाधिका॥चतुर्दशांगुलोनान्तुज्ञातव्याबालिकाद्वयः॥३॥चंडापवित्रिकाथेराअंगुलेद्वेप्रकीर्त्तिताः॥पंचां
गुलाचीकडांखाखडंनामदंडिका॥४॥एकविंशोर्द्धगानोवानोलगंकापंचगुप्तिका॥खड्गवच्छूरिकाज्ञेयोयोद्धधिष्ण्या
दितोन्यसेत्॥५॥छूरिकाखेन्यसेच्चक्रे सूर्यभाद्दृष्टविंशति॥एकमध्येववलिकांतरेवस

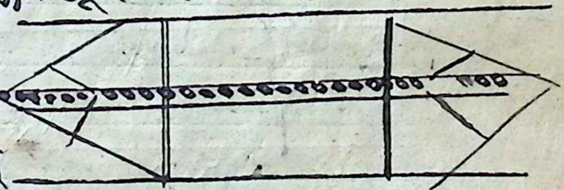

नवत्रिकं॥६॥पापग्रहोयदाचंद्रःपापयुक्तोथवाबुधः॥यत्रतोतत्रघातस्याद्रु(?)द्गुक्तोंगुल
स्वतः॥७॥इतिछूरिकाचक्रं॥ ॥एकादशाकरयुतोनवहस्तकसर्वतः॥सप्तहस्तोभवेद्
ल्लःकपनीपंचहस्तिका॥१॥त्रिशूलमष्टिहस्तंचशल्यमल्पंविहस्तिकं॥सार्द्धहस्तद्वयाशंकीमुशलंचहस्तंतथा॥२॥लो

हार्गलातथादंडोहस्तत्रितयमानको॥कुंताकारंलिखेच्चक्रंमूलदंडशिखान्वितं॥३॥दिनभा
दिसमालेख्यंकर्त्तव्यानवकत्रयं॥प्रथमंयत्रनवकेतत्रक्रूरैःफलंवदेत्॥४॥मूलेमृत्युर्जयोदंडेशिखायांसंगरोभवेत्॥दं
डायुद्धेषुसर्वेषुकुंतवच्चिंतयेद्बुधः॥५॥इतिकुंतचक्रं॥ ॥पंचाशद्गुलोदंडोवलेषकोंगुलागदा॥दन्तानिषोडशेवसु
कलशोंगुलमात्रकः॥१॥श्रवणाकलशोदेयनद्धैवलयेत्रयं॥पत्रेषु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा·वि षोडशांशोऽशिपत्नोर्द्वलयेत्रयं॥२॥देहेदंडेमुष्टिहृंडेद्वेचिंतयेत्पापरेखरेत्॥नृपपाशःकलशोमुष्टौदंडेशालंहलेरिपुम्॥३॥व
४४ लयेसेनिकाहन्तुरुहृदयाद्रदेपिता॥पद्मान्यष्टांगुलानिरौद्रात्कलशानोन्यसेत्॥४॥षष्टांगुलालोहयष्टिद्विकुम्भापं
चकंकनी॥जन्मर्क्षपूर्वकलशोवलयेपंचपंचच॥५॥एकमर्क्षमधःकुंभेपापाःकलशयोनृपं॥हस्तुर्वलयगतःशत्रु
भ्रभाःसर्वत्रसौख्यदा॥६॥लोहयष्टिःवज्रांगुलंतुकलशं ग्रीलावत्नुरंगुला॥हलोर्द्धांपस्त्रिकोणोदेमुष्टिदंडोद्विहस्त
कः॥१॥ज्येष्ठादमेककलशंमुद्गयांत्रीरापधोहले॥भृतिस्त्रीशिस्त्रिकोणेस्युःद्वेदंडेमुष्टिकेपशं॥२॥स्वामीनेकलशोमुष्टौ
मुद्गयोपत्निकुंजराव॥दंडेराहुंरिपुंपुवेहन्तुःपापव्यस्थिताः॥३॥वज्रम्॥ ॥षडंगुलोर्द्धःपरिधिर्द्वितोवज्रःषडंगुलं॥दंडोंगु
लानियत्कोशाम्लसगुद्वेशसंज्ञके॥४॥वाहुभाद्वीशिदंडाग्रेदंतमध्येभपंचकं॥सप्तमूलोग्रहादंडेमुष्टौत्रीरांपकुशायु
धे॥६॥दंताग्रामध्यमध्ययोःशत्रुदंतमूलेगजापत्नं॥दंडेराहुंप्रभुंमुष्टौपापग्रहंमुहास्थिताः॥३॥हलदंडो·विष्टहलोशिरु
दंतःषडंगुलः॥दंतोर्वज्रोछोगुलस्यास्यफलंन्यासोकुर्वोदिकं॥४॥यंत्रात्राद्गुलोदंडदेंगुलंपात्रमूलकं॥पत्रेषडंगु
लेमध्येन्यत्राद्वीद्वादशांगुला॥५॥मूलाद्वादशारायांमध्येषष्ठामकेधयः॥दंडत्रीशिद्वयंमुष्टौधिस्यान्न्यासःपरस्वधे॥ राम:
६॥पापाधारस्थिताशत्रुहन्तुर्मुष्टिस्थिताप्रभुः॥समाषडंगुलाधाराकुठारंपूर्ववत्फलम्॥७॥पत्रिंशाद्गुलोदंडोर्कांगुलं ४४

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शृंखलात्रयम्॥ तद्द्वयोर्मिद्गुकाकारं षड्डस्वं गोलकत्रयं॥८॥ गोलत्रयेधृतिः सार्द्धा छुंखलासुत्रयेकमात्र॥ शृंखलामूल
केत्रीणि दंडे द्वे मुष्टिगं द्वयं॥९॥ गोलेपापग्रहैर्नित्यं राष्ट्रघ्नाः शृंखलात्रये॥ भृत्यघ्नाः शृंखलामूले दंडे स्त्रीपुत्रनाशनं॥१०॥
मुष्टिस्थाः स्वामीनं हन्युः रायुधे वज्रमुष्टिके॥ यत्रानिष्टफलाः पापास्तत्र सौम्याः शुभप्रदाः॥११॥ शक्तौ त्रिशूलं द्वितयमथोर्द्ध्व
दीर्घस्त्रांगुलं॥ तानि त्र्यात्राशिशूलानि द्व्यंगुलानि मुद्रिकावयः॥१२॥ दंडो विंशांगुलः शक्तिरेवं पंचाशदंगुलाः॥ याम्यादित्रि
तययं मुष्टौ मुद्रिकायां मृगात्रयम्॥१३॥ पुष्यात्रयं मध्यशूले भाग्यात्त्वष्ट्र पार्श्वशूलयोः॥ पौरेत्रिशूलेयसंभे त्वान्यसेत्पार्श्व
स्थशूलयोः॥१४॥ धनिष्ठादित्रयेमध्ये त्रीण्यप हिर्बुध्न्यतः स्थले मध्यशूले जन्माधिष्ण्यं तत्रवेद्विन भं मृतिः॥१५॥ शेषं शस्त्रा
णि कार्याणि यथा शोभं यथारुचिः॥ नतस्यसिद्धिन्यासोस्ति वैद्ववचिंत्यं शुभाशुभं॥१६॥ शस्त्राणि मार्यणां कुर्यात् सौम्ये सौमि
श्रेस्तकारयेत्॥ शनीज्यारार्कवारे शुभयोगे विशेषतः॥१७॥ नृपावलोकनं शस्त्रं धारणं भृत्यसंग्रहं॥ शुभदास्तु मृदुध्रुवे ल
घुश्रवणावासवैः॥१८॥ इति शस्त्रप्रकरणं॥ ॥ त्रिकोणा नवहस्ता च सैन्यस्य स्यात्पताकिका॥ गजस्यैका दशकरा सप्तह
स्तारयोपरि॥१॥ पंचहस्ता पदातीनां यष्टिः स्यात्तत्समा शिका॥ श्वेता हस्तांकमात्पीता हस्ता याम्यां चतुष्टये॥२॥ नीला
त्पताका वीत्रातु पूर्ववर्णत्रये शुभा॥ वाहनाग्रे तथा पुच्छे पृष्ठे शीर्षे भमेषकं॥३॥ धारयेत्पंच षष्ठ्या च वस्त्रप्रांतो ध्वजो च यः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

द्वयं

रा·वि· ॥ध्वजाग्रे भैरवं यंत्रं पेष्टयेत्वाष्टभं न्यसेत्॥४॥रक्ते सूर्ये सिते सोमे पीते जीवे सिते तमः॥कौशेयो ज्ञाभृगुपदे विविधे धरणीसुत

४५ :॥५॥नीले मंदः पंचवर्णे केतुर्वस्त्रादिया स्मृताः॥६॥इति पताका॥ ॥वलाकापंक्तिव्यूहो बलाख्यः सकृते रणे॥काक-

46 व्यूहः काकसंज्ञो वलाकः व्यूहभंजकः॥१॥नावुभावपि भंत्यवश्येन व्यूहेन निश्चितम्॥एकोरथो ग्रे कर्तव्यः पश्चाद्विरदस-

प्तकं॥२॥त्रिंशदश्वाः षट्त्रिंशत्तं पार्श्वेकुंतधरास्तथा॥मध्ये हैरन्तस्त्रिंशदश्वाः पार्श्वे गजद्वयम्॥३॥ततश्च पृष्ठतः सर्वरूपे

न व्यूहः स उच्यते॥अग्रे द्वे पृष्ठतश्चान्ये कौंचव्यूहः स उच्यते॥४॥वलाककाकौ क्रौंचेन कोच रूपेनेन भज्यते॥अग्रे रथ

द्वयं पश्चाद्गजाः सप्तव्यवस्थिताः॥५॥तत्पृष्ठे विंशतिरश्मिः पंचाशद्वाजिवाहकाः॥सप्तसप्तरथास्तार्श्वे गजौ द्वौ वततस्थि

तौ॥६॥ततः प्रमारोरथैर्वेदिवहिद्गजास्थिताः॥मध्येयशतयोवाहा पार्श्वयोश्चतुरंगमाः॥७॥विज्ञेयः सकरव्यूह-

न भेद्यस्त्रिदशैरपि॥अग्रे रथं रेपृष्ठे गजा कारे गपजः॥८॥स्यंदनापंच पंचैवअतो पदाधनुर्धरात्॥ततो सैन्यो च रोयु

क्तः पार्श्वयोरथिनो गजाः॥९॥एष्टेयसकलं शोनासेनासिंहव्यूहः स जायते॥शाकटव्यूहकाले यंत्र चिव्यूहेन भिद्यते॥

१०॥पद्मव्यूहस्तु सिंहेन शुचिकायेणाभिद्यते॥गजषोडशाकं मध्ये च नाकारेन कल्पयेत्॥११॥वाह्यतो रथाभिर्वेष्टयत्तद्वाह्ये रा म:

कुंतधारकैः॥त्रा चापधरा वाह्ये खड्गवर्मधरास्ततः॥१२॥वाह्येतोश्वसमाचेष्ट्य पंक्तित्रितयतः क्रमात्॥पुनः पुनः प्रकुर्वि ४५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वि
तः यावद्भवति वाहिनी ॥१३॥ चक्रव्यूहस विज्ञेयो दुर्भेद्यस्त्रिदशैरपि ॥ अंतरस्थमेकैकं स्थानेष्वष्टसु कल्पयेत् ॥१४॥ तदंतरे गजानष्ट
[illegible]ल्पयेत् ॥ तन्मध्ये स्यंदनान्यष्ट गजाश्चैव त्रयोदश ॥१५॥ एकोनविंशति हयान् पदातिं चाष्टविंशतिः ॥ गजे रथे पूर
णीयाय पद्ममध्ये चकशोिकाः ॥१६॥ तन्मध्ये गजमारुह्य चमूपो वा नृपो यथा ॥ अंतरे द्वारिका यांतु स्याद्विरदवाजिनः ॥१७॥ त्रयस्त्र
यश्च सर्वत्र त्रयस्त्रिंशत्पदातयः ॥ पद्मव्यूहः स विज्ञेयः पद्माकारकृतो यदि ॥१८॥ रथं गजं हयं पत्तिं मालाकारेण वेष्टयेत् ॥ पुनः पुन
:श्रेणिबंधान्मालाव्यूहः स उच्यते ॥१९॥ चतुर्दिक्षु रथो द्वौ द्वौ तत्पृष्ठे द्विरदा दश ॥ चतुर्विंशति रश्वाश्च त्रिंशत्खड्गधरास्ततः ॥२०॥ शरचा
पधराश्चैव खेटपट्टिशधारिणः ॥ तेषां पृष्ठे कुंतधराश्च [illegible] धारस्तथैव च ॥ वेश्माकारः पुष्करिणी गजे रथे पदातिभिः ॥ गर्भे
नृपः स विज्ञेयो व्यूहः पुष्करिणीति च ॥ सर्वाकारं रथैर्भाश्वैः पूरयेत्तैन्यकैरपि ॥ सर्वव्यूहः स विज्ञेयो जितो नो युद्धकर्मणि
॥२३॥ सप्तधा स्युः सप्तरथा गजवाजिपदातयः ॥ रथेभाश्वा पत्तयश्च सप्तसप्तगुणाः क्रमात् ॥२४॥ अधोधः कल्पयेद्देवि अग्निव्यूहः
स उच्यते ॥ सर्वोत्तमो यं व्यूहानां मग्निवंशसकारकः ॥२५॥ चतुरश्वांकितो सेनो वेश्माकारं प्रकल्पयेत् ॥ रथैः गजैः हयैः खड्गैः क्रमे
णतु चतुर्दिशः ॥२६॥ ततश्चतुर्षु द्वारेषु योद्धा द्वौ द्वौ तथा गजो अश्वाश्चापि पदाति च प्रकल्पयेत् ॥२७॥ तन्मध्ये नृपतिस्तिष्ठेद् द्वा
कारेतरं सुधीः ॥ स विज्ञेयः खलव्यूहः खलकोष्ठारवस्थिताः ॥२८॥ सौवर्णं श्वेत नत्लर्पस्तत्तं स्वं द्विगुणा पुनः ॥ सकाग्निश्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ए·चि· प्रसङ्गोत्र व्यूहेषु बलवत्तरं॥ दंडाकारो भवेद्दंडो मकरो मकराकृतिः॥ सूचिव्यूहः सूचिसमः स्वनामसदृशाः परे॥३०॥ रविच
४८ क्रमंडले वज्रश्चि मकरयोः कुजः॥ सुचगोरीस्वबुधः इपनेगुरुदंडोरगेशनिः॥३१॥ शुक्रः पद्मेचक्रशकटे व्यूहेषु स्वामिनो मताः॥
सानुकूलग्रहो व्यूहः कर्त्तव्यो युद्धकर्मणि॥३२॥ ॥व्यूहरचना॥ ॥व्यूहस्य चक्रमष्टारं दृष्ट्वाकारं त्रिनाडिकां॥ प्रकर्त्त
व्यं चतुर्दिक्षु वाह्ये दंड चतुष्टयं॥ चंद्रांगो विजयो लाभः सूर्योगे मध्यमं फलं॥ राहुधीस्थ गतेर्विघ्नः मृत्युः केतुचतुष्टये॥४॥
एवं चतुःस्थानेषु यद्दिने यस्य नामतः॥ तद्दिने तत्फलं तस्य सर्वकार्येषु सर्वदा॥५॥ इति व्यूहचक्रं॥ ॥मूले चित्रास्थिति निः
शाने सार्द्धहस्तं सुकं स्मृतं॥ हस्तत्रये समुत्सेधे चतुरस्त्रं त्रिलोहजः॥१॥ यमलेः कीलके द्वेद्वे मात्रंतः सार्द्धचर्मणाः॥ उष्ट्र
स्यवाहने द्वे द्वे नाहत्तं युगपत्पृथक्॥२॥ उष्ट्रशीर्षे स्त्रयंधीस्थं स्कंधे कीलकद्वयं॥ वक्त्रयोः पंच पंचैव द्वयोर्वा हंतके पृथक्॥
एकैकं वाद्यमूले स्यात् पुच्छपादे चतुष्टयं॥ चदेनेवाहने द्वेद्वे स्थानिर्वाणाचक्रके॥ नृपस्य जन्मभं पुच्छवक्त्रे नृपं सूर्यगाद्वयं॥ चास्यचक्र
स्थितं शत्रुनाशनं॥५॥ पादपदशवाद्य कीलेवाहने शत्रुसैन्यहा॥ उष्ट्रवाहस्थिते भंगो मूलस्थे हस्तनाशने॥६॥ पादकस्था वक्त्रक
स्य मृत्युदाः पापखेचराः॥ शीर्षकंठे खगाः पापा नाशभारवशोभनाः॥७॥ इति निशानचक्रं॥ ॥हस्तत्रयायतं सार्द्धहस्तपिंडं गजो राम:
परि॥ भेरीवाद्ये केतुधीस्थं गजहस्तेप्रशस्यते॥१॥ दंतयोर्द्वे द्वयं शीर्षे स्कंधे कुर्दैशवक्त्रयोः पृष्ठे द्वे पादके पंच कुक्षके पत्नुवाद्ययः॥२ ४८

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥भेरिवक्त्रस्थिताः पापाः शत्रुसैन्यविनाशकाः॥गजशीर्षे गजे हन्तुर्भंगदा गजपादकाः॥३॥नरस्थिता नरं हंति वक्त्रस्था भं-
गदाशुभाः॥हंतस्कंधके रेएहे मध्यस्था युद्धकर्मणि॥ ॥इति भेरीचक्रं॥ ॥भेर्यर्द्धेन भवेद्दाहं गह्वरं हयसंस्थितं॥गुरुभं ह-
यवक्त्रस्थं शीर्षे एष्टे द्वयं द्वयं॥१॥गह्वरे हृशाक्षशाणि पंचधिष्ण्यानि पादके॥पुच्छे द्वौ पंचकं हैन्यसे ऋ गह्वरसंज्ञके॥२॥अश्वशीर्षे
स्थिताः पापास्तु सनाशकराः स्मृताः॥गह्वरस्थास्थिताः पापाः शत्रुसैन्यविनाशकाः॥३॥इति गह्वरचक्रं॥ ॥गह्वरार्द्धं घुंगवाहं उ
लोहवर्म प्रतिष्ठितं॥गुरुभास्यवक्त्रे ते शीर्षे स्कंधे द्वयं द्वयं॥१॥यमलाश्वे हृदुंग्गाणि पंचधिष्ण्यानि पादके॥पुच्छे ठाक्तु चला
रिह रिद्वे यमले न्यसेत्॥२॥वक्त्रे पापे जयः सौम्ये भंगः पापेश्च पादके॥वाहकस्य यदा शीर्षे पापवाहकमृत्युदा॥३॥ताडीयम-
लवत्ताश्रभांडे कायाहयोपरि॥ रविभं हयचक्रस्थं ताश्री चक्रे रादीयते॥४॥अश्वोपरिस्थिता व्याडी मदनो यगजोपरि॥सर्वा
मुखे रविज्ञेयो मदन्यां तु महीसुतः॥५॥मुखे तु रवि षसमध्ये द्वेन्यां शेकुः करे द्वयं॥पादे द्वे पृष्ठ गंडे च पुच्छे शुद्धिकं द्विकं॥६॥पत्सुच-
त्वारि जठरे कुर्वं कस्येकमेव तु॥कंठे शीर्षे यमेकैकं हृयस्कंधस्थितं द्वयं॥७॥एतच्चक्रे च नाशाय हंति स्कंधास्य पुच्छगाः॥अन्यत्स्थेन फलं
सर्वं विज्ञेयं वाहयोर्द्वयोः॥८॥तद्वन्मदनिकाचक्रे पापा वाहेजयप्रदाः॥वाहके वाहने हंति ऋंघिस्था भंगकारकाः॥९॥इति काहला
॥मदनकाहला॥ ॥वीरयाघं गह्वराद्धाज्जयघंटासमन्वितं॥शीर्षे स वाहुहस्ते षुन्यसेका स्ताद्वयं द्वयं॥१॥वाहवक्त्रे घिधिष्ण्या

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· निक्रमाद्भयतोन्यसेत्॥१॥ हस्तवायुंजयंघंटामूर्द्धकंपार्श्वयोर्द्वयोः॥२॥ त्रीणिस्युःर्यमघंटायांहृद्देकंपादयोर्द्वयम्॥ वीरवाद्याः
४७ स्थितापापाजयघंटसमन्विताः॥३॥ समसैन्यास्यजयंकर्युःशत्रुसैन्यस्यमृत्युदाः॥ विपरीतसमंयुद्धंमृत्युःस्याद्वाहकस्यच
॥४॥ यमघंटगताक्रूरवाहकेन्येमहारणाः॥ वाद्यस्थिताःशुभासौम्याःक्रूरवाहकसंस्थिताः॥ यायिनश्वरणोद्रस्यभंगदाःस्यु
48 र्नसंशयः॥६॥ ॥इतिवीरवाद्यं॥ ॥मष्टादिपटहेन्यासोमूलाद्यैर्द्विभेस्मृताः॥ द्वयोर्न्यासःफलमपिविज्ञेयंवीरवाद्यवत्॥१॥
इतिपटहडिंडिमौ॥ ॥विधिलेरौद्रभंस्याद्हलकारंडिकेमृगः॥ आर्येस्त्यंभद्वन्यासेत्फलंन्यासतुपूर्ववत्॥१॥ सप्तममपिहिवाद्या
नांजयंघंटासमन्वितं॥ उत्तरंनवकंप्राग्वज्जयघंटासुविन्यसेत्॥२॥ इतिविंवलादिचतुष्टयं॥ षट्रूपमोहेचाटनादिमस्तकुंड
नलेरिवा॥ पटपत्राकाश्वरीस्यस्तंभादिकेकणे॥१॥ अहीमोहिंगकेनीलाभूतप्रेतापिशाचयाः॥ कूष्मांडसहस्युरवानेय
त्रस्याद्वयंतिःस्वनाः॥२॥ एकचंद्रनजवाद्यमेषचर्मविवेष्टितं॥ गोस्नायुतंतुनावद्धंशत्रुनामांतरंन्यसेत्॥३॥ आग्नेयमंडलां-
वाह्येत्वग्निर्वीर्नेर्वेदयेत्॥४॥ भुंस्त्वभुंसोचाटयेभिस्वर्द्वेन्नादिनामकं॥ उच्चाटयेवाद्येध्यंत्रेसंगतेपारिसंस्थिते॥५॥ स्वसैन्य
पालकंयंत्रेपरसैन्यस्यभक्षकं॥ मूर्द्धिश्रीणिपंसयोर्बाह्वोकर्णयोश्चद्वयंद्वयं॥६॥ एकादशशास्त्रीणियंत्रेकुत्राम्भुर्वोहूबद्वयंद्वयं राम
॥ पापांशवहकेशस्तासौम्याशस्ताश्चारीरगाः॥७॥ इतिडवहवकं॥ ॥मूर्द्धिश्रीणिमुखेश्रीणि[illegible]संस्थेकद्वयोर्बाह्वो ४७

ःद्वेस्कंधयोर्द्वे च हृद्येकं गुह्य एककं॥२॥ चत्वारि पादयोर्न्यासेन्यापाः शंखस्थिताः शुभाः॥ सौम्याः शीर्षे रिपोः शस्ताः अन्यथा
भंगकारकाः॥३॥ इति नरचक्रम्॥ ॥शृंगाग्रे पंच चत्वारि मध्ये चाष्टौ मुखे वह्नि॥ शीर्षे बाह्वोः करे स्कंधे हस्तास्तु त्र्यंघ्रिगं द्व
यं॥१॥ सूर्यभात्तु मरुद्वांग विषाणात्क्रमाद्गणयेत्सुधीः॥ शृंगे पापैः शुभैर्देहे जयः पापैरघ्रिभं भयं॥२॥ पापा देहे शुभाः शृंगे तत्र
स्युर्भंगदायकाः॥ ॥इति विषाणचक्रं॥ ॥विंवलाडी मोग्रे स्याद्दलक्रकुंतधारके॥ भेरि विषाणायटहेर्वल्लवापधणग्रतः॥१
॥२॥ मर्द्दलः कांडेवीरं मदनी खड्गिणोग्रतः॥ गहूरे यमले तात्री वाजिसेनां बलग्रहं॥२॥ निःशानो मदनो भेरी मकरी गजतोष
कत्॥ भेरी काहली वंशो वायंड महंत्यचाहके॥३॥ यस्य यस्य च यद्वाद्यं तस्य तस्य च रक्षकं॥ डिंडिमो वीरवाद्यं च गहूरः सर्वरक्ष
कः॥४॥ इति वाद्यकानि॥ ॥वाद्यकानि च शास्त्राणि पताकाश्च मयोदिताः॥ विधानं पूजनं मंत्रान्ग्रंथे ज्ञेयं यथाविधिः॥१॥ इति
चातुरंगः॥ ॥कविचक्रचातुरंगाभिध्याधेति विस्तरात्॥ साहचर्यात्क्रमात्किंचित्पूर्वप्रकाश्यते मया॥१॥ शाकचंद्ररसाग्निभू
मिरहितः॥१३६॥ सूर्याहतो रमासयुक् चाधो दस्त्र रहतो नवांबुधियुताः ४९ स्युश्चातुलब्धान्विताः॥ दुर्धीभूरसनेत्रलोचनभवघ्नः १
२२४२ पंचधा नाडिकावारस्य रवयुगांक २४० शोधितु लब्धैर्दिनाभ नाड्यस्ततः॥२॥ खरवाभिवेदाघ्नलेचनघ्नीनाः पिंडस्थभवांक
ांस्ययुक्ताः॥ षष्टिघ्नजिनैः सप्तभिर्हितोऽग्निवेदैर्दिनयोर्निःहतध्रुवः स्यात्॥३॥ मासिमासि क्षिपेदेकं वारे दंताघटी ध्रुव॥ द्वे पिंडे

रा॰वि॰ देवनक्षत्रेभघटीषुभ वासनं॥४॥सप्तह त्रिथिवारैक्यं शेषं वारा भवेदिह॥मतुह त्रिथिपिंडैक्यं शेषस्यतु पदं भवेत्॥५॥धनवि
४८ षमम न्वंशेषवारा भवेदिह॥मतुह त्रिथिपिंडैक्यं शेषस्यतु पदं भवेत्॥२४ तत्यदंक्षाणामन्यथा॥ चंद्रे विश्वपदं पंचद्वितीयेष्ट्रस्वो॰
शवी॥६॥तृतीयेनीथयो दिक्तुचेदेनवेदवः॥ नवपंचाश्चाक्षतयः सिद्धाषष्टेद्व भेयदं॥७॥नत्वानिसप्तमेवारान्नाष्टसु क्रमात्
तिथिः॥धनाख्या रविज्ञानाडो खौमकरवह्नके॥८॥ऋणाख्याशेषगेरुद्रादस्वमेषेभसप्तमे॥ग्रहेसप्तमेष्टोषट्स्तिस्र॰खंधु
ग्मधन्विने॥९॥ कर्केनक्रेतिस्तस्तु षट्सिंहेष्टोभसप्तमे॥भवासरुद्राकन्यायं मीनेचैवेषकीर्तिता॥१०॥धनावाध्येको पृथक्कृत्वा
निधनेक्षोध्यं क्रमांसदा यद्वानष्टदानेवारा ग्राह्योभोगतिथिर्भवेत्॥११॥द्विघ्नास्ति थिशेषाना त्रिभुक्तिसमन्विता॥ऋणाख्य॰
विपरितांको नाडिकाभिर्युतोनिते॥१२॥ध्रुवर्क्षनाडिकान्यूना भोगश्चद्रासेयो भवेत्॥तिथिध्रुवर्क्षसंयोगंसंख्याकं भमुदाहृतं
॥१३॥भोगे षष्ट्याधिके पूर्वमन्न्रं तु नवषष्टिके॥वेदघ्नार्कघटीयुक्त हीनस्वत्रिंशसंयुता॥१४॥ध्रुवर्क्षनाडिकायुक्ता रविभुक्तातिथि॰
र्भवेत्॥षष्ट्याप्तंध्रुवभेयोज्यं रविभं नाडिकापरा॥१५॥रविभुक्तौचंद्रभुक्ति योज्यं यद्योगनाडिका॥यद्वानष्टदानेभुक्तियाद्यधिक्यं॰
तस्खधे॥१६॥योगभोगो भवेद्वैविं त्रिथ्याईकरणास्य च॥रविभुक्तर्क्षचंद्रर्क्षयोगेयो गमुदाहृताः॥१७॥द्विघ्नाविरूपाविहृतातिथि राम॰
स्तु करणं भवेत्॥ उत्तरार्द्धे स्थितंतत्तु पूर्वार्द्धे तिलनोदिने॥१८॥इतिपंचांगसाधनं॥ ॥योऽप्यवेदास्तिथिकुरहिताश्चाष्टचंद्राघटीषुरा ४८

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

माक्षोर्णिद्दहनशशिनोभेषुयोक्तक्रमेण॥ योगेषुवेवंयमपरिमितं पुष्करंषड्वेदैरिंद्रहस्तान्मासाग्नुराशशिभिनेमासिनोल्पी
तरास्युः॥२॥ इतितिथ्यानयनं॥ ॥यातास्तुसंक्रमतिथिभयसंयुतस्तत्तुल्योतिथौभवतिसंक्रमएषवर्षे॥प्रायोंतवारघटी
काविघटीगणाग्रभूम्याकलंवशशिभिःकुयुग्रैर्युताःस्युः॥ इतिसंक्रांत्यानयनं॥ ॥वारादिकेतुपंचांगेगतनाड्युणाः
स्मृताः॥ अष्टाविंशस्तथात्रिंशसप्तविंशाद्विधातिथिः॥१॥ षष्टीभागेफलंलब्धंस्वस्वसंख्यायुतंभवेत्॥ इष्टकालिकपंचांगंसर्वका
लेषुचिंतयेत्॥२॥ सामान्येतत्प्रमाणंस्यात्पंचांगंयदितत्रकं॥ शुभाशुभानिजायंतेएकस्मिन्नपिवासरे॥३॥ स्थूलवत्सर्वका
र्याणिविधेयान्यत्रसर्वदा॥ ॥इतितात्कालिकपंचांगं॥ ॥अर्कोत्रीणिरावीविशयवाशिनेसूर्यःसमश्चंद्रमाङ्गानुःस्याद्वि
षमंपुनःपुनरयंवारेषुवेयक्रमः॥ शुक्लादिस्तत्रयंविदुस्त्रिकमतःसूर्यपराद्धेतिथिर्भानुःपूर्वदलंशशीधनसुराचंद्रार्कसंज्ञःप
दम्॥१॥ चांद्रभेप्रथमंयानंवारेस्यानंदलेहनि॥ परेद्वेतिग्रहायावत्पूर्णोनपरस्वंडकां॥२॥ सूर्येन्यथेंदुयाकुल्यादग्रेधाराकेमधत
॥ एतद्दलंसमासाधशाक्रमप्यचिरंजयेत्॥३॥ इतिजयाविजया॥ ॥दिनेशांभदिनव्यूहागताव्योमरसाहृते॥ गतगम्यादिनैक्येन
लब्धंपिंडप्रजायते॥१॥ इष्टनाडिहताखेंदुर्दिनमानेनभाजितं॥ लब्धपिंडयुतंप्राहुःभक्तस्यभुक्तनाडिका॥२॥ खेदभोग्यघटीनिघ्नं
लग्नंमानेनदेशयेत्॥ वाराणाग्निरूपविधुभिर्भक्तलब्धंभोग्यफलानितु॥३॥ स्वस्वोदयाक्रमाङ्गानिभुंजतेखिलखेचराः॥ दिमांश

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

र॰वि॰ स्वीयधिष्ण्याद्वक्रिणोवाविपरीतगाः॥७॥तमोभोग्यंवाग्रहंलग्नमानंस्वदेहेषुभिर्भाजितंराहुभोग्यं॥गतिर्वामगालग्नमा
४९ नंतुभुक्तःस्वभोगांशभागाग्रमंशागताःस्युः॥५॥चंद्रार्कतमसांवेधोवेधचक्रेतुपश्यभो॥स्वामिचिह्नेषुहोरास्वस्तुतांत
मपिवर्जयेत्॥६॥स्तुगवेदैरिस्वद्भारिमार्गेणनाडिकास्मृताः॥क्रमान्मेषादिराशीनांतुलादेःस्युर्विलोमतः॥७॥अत्रहोराप
50 तिक्रूराःक्रूराहोरातत्क्षयः॥क्रूरहोरागतःसौम्यस्तित्रक्रूरफलंभवेत्॥८॥चतुर्विंशतिसंख्यानांहोराणांकुरुहर्निशोः॥घटि॰
केद्वेपलात्रिंशत्कालहोरागतिर्भवेत्॥९॥दिनोद्गताद्द्विगुणितानाड्यःपंचविभाजिताः॥फलयुक्ताग्रहोरास्युःवर्तमानाग्र
शेषिकात्॥१०॥तत्रवाराधिपस्याद्यास्तूर्ध्वैहोरानिरूपिताः॥ततःषट्परित्यक्त्वानांग्रहाणांभुक्तयोःपराम्॥११॥आदित्यथ
क्रोसोमेतुसोरवागोगांभ्रभिजाः॥होराधिपतयोज्ञेयाःषट्संख्याधकीर्तिताः॥१२॥रौद्रीसौम्याकरालाचस्थिरवेगाविशा॰
लकाः॥मृत्युर्मारभाक्रूरःचंडालोकंन्तिकामताः॥१३॥कालरात्रीरेदनीवधिभ्रमाशोशीनीतथा॥शूलिन्यन्यामहामाया
वह्नीयोवरोहिणी॥१४॥सोधनीवर्षणीशान्याःहनीचेतिविश्रुताः॥चतुर्विंशतिहोरास्युर्नामतुल्यफलप्रदाः॥१५॥शुक्रार्केनो
द्भस्खीःधोसुखीभास्करेणसंयुते॥दिवसकरस्याग्रगताहोरातिर्येक्सुखीभवंति॥१६॥धनेवांछतिकार्यमूर्द्ध्वदनाज्ञेशानधि रम:
नालग्नोगोक्षेत्रायाश्वस्तुपरित्यवांशकुरुतेतिर्यक्सुखीगच्छतः॥सेन्यपृष्ठेहैः॥१७॥इतिचतुर्विंशतिहोराः॥ ॥तात्कालिकोस्त ४९

१.पृष्ठमधोमुखीप्रकुरुतेकृच्छ्राद्भवेचागमंसर्वाःपृष्ठफलप्रदाःसपतिताद्दष्टान्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यचंद्रौ लोके शोवेधसंज्ञको ।। चक्रे त्रियोनयोर्मध्ये द्वंद्वयुद्धं समाचरेत् ।। २ ।। चंद्रस्य भुक्तघटीपिंडं प्राग्नितिथिभाजिताः ।। लब्धानि भुक्तभानि
स्युः शेषास्तत्कालका मताः ।। ३ ।। द्विद्वित्र्यग्निपराक्रमेंदुकरभेवह्न्यग्निभूवाह्वेमेषादेः क्रमशोंकयोगद्वयः स्यात्तु युध्यंतांह्वयोः ।।
तस्मिंस्तु महतेधाराध्रुमिते त्रोषेत्तु यावज्जयीस्थायी दस्तमिते जगुः प्रथमकास्त्रीपुंसयोके षरिणा ।। ३ ।। मूलस्वरे षरा योऽत्र
प्रयेचंद्रभास्करौ ।। कुलेवदेमेव घटीघोसमये संक्रमा भवेत् ।। ४ ।। रक्तः सूर्यः सितश्चंद्रः संलक्ष्यो मूत्रधारया ।। रक्तेन कार्यहानि
ः स्यात्कार्यं श्वेतेन सिध्यति ।। ५ ।। न सिद्धिर्बहुधाराभिः सिद्धिः स्यादेकधारया ।। सुदवारेपि सलक्षानि श्रद्दः कार्यसिद्धिदः ।। ६ ।।
पूत्कारात् द्रुतं लाभः स्यात् फूत्कारात्कार्यनाशनं ।। आदौ मूत्रं भवेच्चंद्रः पूर्वविष्ठा वदेद्रविः ।। मूत्रं विष्ठा समं भूमौ पतेद्यदि नरा मृतिः ।।
७ ।। व्याधौ युद्धे जयो लाभे सर्वकार्येषु चिंतयेत् ।। स्वीष्टमार्गेण चलते धारा तत्र शुभमादिशेत् ।। ८ ।। चलते मूत्रधारा चेत्तस्य हानिरोगा सुशो
भना ।। आदौ मूत्रं ततो विष्ठा शुभं युद्धादिकर्मणि ।। ९ ।। आदौ विष्ठा ततो मूत्रं युद्धे भंगो भयं गमे ।। आदौ मूत्रं ततो विष्ठा पुनर्मूत्रं भ
वेद्यदि ।। १० ।। युद्धे क्षतः क्षुतो वा विजयं वा रणे स्वल्पलाभक्षतं ।। आदौ विष्ठा ततो मूत्रं विष्ठा मूत्रं पुनः पुनः ।। ११ ।। युद्धे भंगो गमे हानिं पंच
ग्रहा हन्ति चतुष्पदानां षड्भिर्ग्रहैर्हन्ति समस्तभूपान् पंचाष्टसप्तग्रहा हन्ति समस्तदेशान् निहन्ति वा षष्ठग्रहकूटयोगः शत्रेत्पत्तेनकुर्वंतिच
त्वारो यदि वक्रिनः प्रतीयमानाः पंचखेटा राज्ये राष्ट्रविनाशकाः ।। अर्कसौरिकुजः सौरिशुक्र सौरिकुजो गुरुः गुरुसौरि मंगलयोगमहा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· नाद्याम कल्पते · त्र्यंक्रूराश्च तु से मर्त्ये एकराशौ त्रिस्थितो यदि · ग्रहसंकलितं नाम मेदिन्यां रुधिरं भवेत् · एकराशौ यदा पं
५० चचत्वारः पंचखेचराः प्लावयंति महीं सर्वां रुधिरेणाजलेन वा · यावन्मानं राडसूनोर्ग्रहभं तु लग्न तेरश्मिके मिनसी घेरण्णाम
52 न्योन्यनाशं सुरगुरुसहिते भूमिनाथ युक्ते ताडुभिस्समाकुनरपतिमरणं क्षुत्पिपासा मातुरेण ग्रामार्णयेन वधिरवत्रास्तु
त्वियतिं पिद्यावा ॥ ॥जिवे सिंहिकासुत्युखेयह्रिगते वैकत्र राशि स्थिते दृष्टा राज्यधनकं भवति विमलेगते कोकाजाकेजानम· मे
षे सौरिणातक ईमासु भवतित्वं नाभियत्र भाजदुर्भिक्षं उत्तपिसा भवति समियतं स्वत्रभंगं करोति · निर्वाणिज्यभी स्मृता रुजे ॥उ॰
ष्ममूले जयः प्रोक्तः शीतले मृत्युमादिशेत् ॥१३॥ आरोग्यं धारयाव्याधौ सुदिना मृत्युमादिशेत् ॥ भ्रातृवज्जनतः शीतं विशाला
तो प्यसंग्रहः ॥१४॥ शुद्धे व्याधौ शुभे लाभो शुभना शोति निश्चयः ॥ आर्द्रो विद्वानतो मूत्रं दिनमेकं पतेद्यदि ॥१५॥ दुःखस्य जायते सौ
ख्यं समकालेन ततो मृतिः ॥ श्वेते लाभो चिते व्याधिनीले भंगो रुणोक्षत ॥१६॥ पीते हानिर्भयेन्मूत्रं कर्बूरे मरणं ध्रुवं ॥ ॥इति मूल
स्वरचक्रम् ॥ ॥इत्यत्र राजविजये रणाहृ्मिना ग्रंथे सता मभिमते रणहस्तिनोक्ते अध्याय ४ चक्रविकोष्टचातुरंगयुद्धाभिधेति
चतुरः कथितश्चतुर्थः ॥४॥ ॥अथातः संप्रवक्ष्यामि भूबलानि समासतः ॥१॥ इति रुद्रभूमिः ॥ ॥सप्तरेखांकिते चक्रे रुद्रो मा॰ रा·म·
समादितः ॥ सव्यमार्गेणतेर्याभ्रष्टा विंशति संख्यया ॥२॥ मासर्क्षाद्दिनभं ज्ञात्वा नक्षत्रात्कालिकं च मं ॥ रेखामाग्रहयोर्भुक्ति ५०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ःसपादघटीकाद्वयम्॥२॥ मासर्क्षमासचंद्राख्यौदिनेंदुदिनभंतथा॥ नाडिकाभ्रमनाद्यत्रनक्षत्रकालसंज्ञकं॥३॥ मासैं होर्भा
सभानुस्याद्दिने स्रोदिनभास्करः॥ घटिकेंद्रो घंटीभानुस्त्रिपंचर्क्षैसदाभवेत्॥४॥ दस्तपृष्ठेरविः कर्याद्दाममग्रेनिशाकरो जये
दिनसंदेहो एको पिशत्रुसंख्यया॥५॥ शक्तिरूपस्थितः चंद्रः कालरूपोदिवाकरः॥ चंद्रसूर्यांतरालेन कालरेखाविधीयते
॥६॥ कवौकोटौ तथाद्वंद्वे चातुरंगेमहाहवे॥ लंघनीयानसायोधैः कालरेखार्कसंमुखी॥७॥ इति कालरेखाभूमिः॥ ॥ गृह॰
कालेनलेचक्रे यद्दुक्तं नामजंफलं॥ तदेवभूवलेज्ञेयं संपुटाख्यारुवेदियं॥ इति संपुटाभूमिः॥ ॥ मेषादिविन्यसेच्चक्रे द्वादशारं च
सव्यतः॥ पूर्वादुदयतः सव्येभ्रमं पंचतुर्विधे पि संग्रामे यद्दशाद्विजयीनृपः॥१॥ चक्रे द्वादशपत्राख्ये मेषाद्यावाममार्गतः॥ यत्रस्थे
केस्ततः सव्येः भुक्तिसार्द्धघटीद्वयम्॥२॥ मात्तमारिसमाख्यातभूवलानां वलोत्कटाः॥ समरेजयदाप्रोक्ता पृष्ठदक्षिणसंस्थिताः॥३॥
इति मात्तमारिभूमिः॥ ॥ पूर्वतोयामगामासायेत्राघाटिकचतुष्टये॥ प्रहराः सव्यमार्गेण मासस्थाद्विगपृष्ठको॥१॥ चातुरंगकवौ
कोटेजयदा पृष्ठदक्षिणे॥ सत्रपालियदाभूमिभूवलानां वलोत्कटाः॥२॥ यद्दलाद्दलयुक्तानि भूवलान्यपराणि च॥ एतद्दलविहि
नानिव्यासर्वाणि निष्फलं॥३॥ इति सत्रपालीभूमिः॥ ॥ स्नानदानोयथार्थाय रुद्रोरुद्रेण चिंतितं॥ तं चरुद्रं प्रवक्ष्यामि भूपानां
विजयार्थिनाम्॥१॥ दशदोर्दंडपंचास्यं त्रिनेत्रं च जटाधरं॥ महाप्रेतासनारूढं त्रिशूलडमरुकाधरं॥२॥ इंद्रेवासुमेरुदेवाहरो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि·
५१

यींदुरास्तते॥६॥ व्योमकजलेसोम्येचैत्रमासेदयंक्रमात्॥३॥ दिनं द्विद्वयामं च प्रहराद्वं न चागतः॥ एवं भुक्तिप्रमाणेन एष दक्षि
णगो पंचघटीमितं॥१॥ इयं योगेश्वरी भूमिर्ज्ञेयस्त्र एष दक्षिणे॥ अहोरात्रेणि याभार्द्धं चक्रं भ्रमति सर्वदा॥२॥ इति योगेश्वरी भूमि
॥ ॥इंद्रे नैऋत्यसोम्यानिलौ यरुद्रांतकेऽनिलो॥ घटीद्वयं प्रमाणेन दिनार्द्धं भ्रमणं चक्रमात्॥१॥ पूर्वमेवापराह्नेपि चंडी भ्रमति स
र्वदा॥ यस्य दक्षिणगा युद्धे तस्य भंगो न विद्यते॥२॥ ॥इति चंडिभूमिः॥ ॥आग्नेय्यां कोणतो वामे पूर्णिमादितिथिक्रमात्॥ सा
र्द्धदिनत्रयं भद्रा वायव्ये सार्द्धपंचकं॥१॥ संमुखी वामगा वर्ज्या यात्रायां समरे तथा॥ पुरयर्मगृहन्[illegible]रीनां प्रवेशो शुभमिच्छता॥२॥ इति
भद्राभूमिः॥ ॥पुनर्वेलावलं वक्ष्ये भूमिभागेषु यद्भवेत्॥ त्रैलोक्यं जयते सिपंचगतं संहारकारकं॥१॥ राहु देहाश्रिता मार्गे चंद्रं दक्षिण
तां गता॥ ॥वहि रुत्तरगाः सर्वे मध्ये तु सुखपृष्ठयो॥२॥ यावत्सोत्तरगास्थो यदा रांचरते शशी॥ अभक्तं सर्वलोकेषु जयं वामाग्र
संस्थितः॥३॥ वहिर्भे दक्षिणे वा रेहाने चंद्र बलवलं भवेत्॥ पापरूपे सदा पौरे दक्षिण एहे जयः स्वदः॥४॥ जीवरूपस्थिते देहे वामे सं
हारउ ए ते॥ या गतिश्चैव चंद्रेषु सा गतिः सर्वजंतुषु॥५॥ वलवंतः शुभे चंद्रे तथा चंद्रबलं भवेत्॥ दुर्वले गलितं तोष्ठो च भवेच्चुः प्राणिनो
वलं॥६॥ शुभे चंद्रे शुभं कर्म यत्किंचित्कुरुते प्रिये॥ अशुभं च शुभं प्रोक्तं स वाम्यं तं निशाचर॥७॥ संपुटस्थो यदा चंद्रो जीवरूपि व्यवस् रा·म·
थितं॥ जीयते शत्रुसंघातं वामे वाग्रे च पार्श्वतः॥८॥ जिह्वायामागतश्चंद्रो वामांगे प्रसन्नं भवेत्॥ दक्षिणस्थं चनेक्षं राज्ये शत्रु व्रचान् ५१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

या॥९॥ सुखपृष्ठगते चंद्रे पृष्ठ दक्षिणतो जय॥ वामाग्रे तु भवेद्भंगः सर्वेषां सुरयन्त्रिणाः॥१०॥ गुह्यस्य चंद्रमा भूतो वामाग्रे सुजयप्र
दा॥ अन्यत्र जायते भंगो सत्यमेतद्वरानने॥११॥ कपालस्थेन चार्केण संपुटस्थे निशाकरे॥ दक्षिणस्थं रविं कृत्वा परसैन्यं निपा
तयेत्॥१२॥ पृष्ठे च भानुना श्रित्य पृष्ठे तु जयकारकाः॥ संपुटस्थो यदा वामो जयश्शत्रुर्न वान्यथा॥१३॥ उडुपादित्यौ द्वावेतौ वामां
गे संस्थितौ यदा॥ वामाग्रे जयमाप्नोति यदि ह्रोग्र व्यवस्थितः॥१४॥ सूर्ययोगे चंद्रस्ते यौ तु पृष्ठे तु जयकारकौ॥ अन्यथा कुरुते भंग
दक्षिणे नैव कारयेत्॥१५॥ हिमगुरुत्लकारी व चंद्रे वै समाश्रितौ॥ दक्षिणे पृष्ठदिनं कृत्वा परसैन्यं विवर्जयेत्॥१६॥ कमलप्रियो पित
द्वेषी द्वावेतौ कर्त्तरी यदा॥ दक्षिणस्थो जयं कारी यदि सा सा ह्यनाईनः॥१७॥ पृष्ठस्थे ईश्वरं कृत्वा वामे दक्षे शशी रवौ॥ जये च शत्रुसंघा
ते यदि वाग दक्षिणे गो॥१८॥ दक्ष पृष्ठगतो राहु चंद्रो दक्षिणतो गतः॥ भास्करं वामतः कृत्वा क्षीणचंद्रो रविर्बली॥१९॥ रविचंद्रौ
बलयुतौ सौम्ये हि कौ दक्ष पृष्ठतः॥ जयते शत्रुसंघातं जीवपक्षे व्यवस्थितौ॥२०॥ द्वावेतौ तु तपक्षस्थौ चंद्रादित्यौ च दक्षिणे॥ पृष्ठ
तो राहुना युद्धे परसैन्यानि मर्द्दयेत्॥२१॥ वामाग्रे सौम्य सम्भूता दक्षिणे राहु राश्रितः॥ दक्षिणाङ्गी यते शत्रून् अन्यथा निवर्तु त्र
ते॥२२॥ दक्ष पृष्ठगतो राहु स्तत्र सैन्या व्यवस्थिता॥ जीयते शत्रु संघातं नान्यथा वीरवंदिते॥२३॥ क्रूरा यदि पुरस्थाश्च भवंति समव
स्थिताः॥ दक्षिणस्थे वरारोहे हन्ति सैन्य जयं क्वचित्॥२४॥ दक्ष पृष्ठगताः पापाः शत्रूणां क्षयकारकाः॥ धिनाक्षे ग्रं जयं कारि राहुतत्रे

रा·वि· वसंस्थित ॥२५॥ वामाग्रे सौम्यसंभूताउत्तरे दक्षपृष्ठगाः॥ देवदैत्यसयंकारी पृष्ठस्थे राहुमस्तके ॥२६॥ तत्काले राहुनाथ्युद्द
पू क्षपृष्ठे जयः प्रदः॥ यदा योगेन संयुक्ताव लं शून्ये पुजायते ॥२७॥ तत्काले चंद्रमादित्यौ यदा योगेन लभ्यते ॥ जयते शत्रुसंघाते
म हायोगे विशेषतः॥२८॥ यात्र भूम्यामिदं सर्वं भूचक्रं वर्तिसंनिभं॥ नचारव्यातं मया कश्चित वदेविप्रकाशितं॥२९॥ अयं
63 स्वरमिदं पथ्यं न देयं यस्य कस्यचित्॥ परशिष्येन दातव्यं द्रव्यलोभभयेवच॥३०॥ दुष्टहाशीलेन दातव्यं दुष्टेन्द्रे वपार्वती॥ चिरको
लगते शिष्ये चिरं भक्तिविनीयते॥३१॥ शिष्यं चैव परीक्षादौ यथाज्ञानं समर्पयेत्॥ इति चातुरंगराहुभूमिः॥ ॥इन्द्रे यमे जले सो
म्ये मेषादि श्रमरणत्रयम्॥ रविसंक्रान्तितो मासा ज्ञातव्या यत्र संस्थिता॥१॥ पृष्ठदक्षिणगाग्राप्तुद्देका मारव्यारिक्षयंकरी॥ ॥ई
तिकामारव्याभूमिः॥ ॥चैत्रायुत्ततो मासाद्वादशा रेवराष्टिगाः॥ यत्र स्यात्तत्रतो याति पंचपंचघटीक मात्॥१॥ भंगदा पृष्ठगा श्रोक्ता
मृत्युदा नात्र संस्थिताः॥ जयं ददाति दस्याये शार्दूली समरे स्थिताः॥२॥ इति शार्दूलीभूमिः॥ ॥इंद्र चंद्राग्नि नैऋत्या याम्यां तु वायुरु
द्रगौः॥ नैऋत्यायु जले सौम्ये रुद्रे द्राग्नियमाधिपे॥१॥ प्रतिपदी यं क्रमत्येषा जयदा पृष्ठदक्षिणे॥ त्रैलोक्यविजयभूमिर्भूवलानां वलो
त्कटः॥२॥ इति त्रैलोक्यविजयभूमिः॥ ॥वाराद्रः पूर्वदिग्भागे ततः सव्येन मंडगः॥ यत्र स्यात्तत्र कालस्थात्या सत्रस्य च सन्मुखा रामः
॥१॥ दक्षिणास्यः शुभः कलः पार्श्वे वामदिग्गाश्चयः॥ यात्रायां समरे श्रेष्ठस्ततो न्यत्रसुशोभनः॥२॥ इति कालपाशोभूमिः॥ ॥अ× ५२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्वारेवाममार्गेचसव्यमार्गेष्टकंटकमात्॥ अभराग्रंपृष्टिमार्गेस्यायामार्द्धेसुस्थयोभवेत्॥१॥ योधनामोदितेवर्गेएष्ठदक्षिणगोज
यी॥ वर्गकालवलीभूमिर्द्दस्युद्देजयावहा॥२॥ इतिवर्गभूमिः॥ ॥राहुकालानलेचक्रेज्ञात्वाचंद्रदिवाकरौ॥ वहन्नांगभागेनक
थयिष्यामिभूबलम्॥१॥ राहुमुखेस्थितश्चंद्रः पृष्ठभागेजयःध्रुवः॥ भानुसर्वत्रसर्वांगेजयसाएष्ठदक्षिणे॥३॥ इतिराहुकालानलीभू
मिः॥ ॥आकारादिस्वराःपंचमंत्राक्षितिथिचक्रमात्॥ सव्यमार्गेस्थितास्वेचपृष्ठस्थानेषुक्रमसर्वदा॥१॥ ततस्तिथ्यादितोमुक्तिपत्येकंपं
चनाडिकाः॥२ सम्मुखेतुजयद्वावामाग्रेमृत्युदायकाः॥२॥ मध्यभागोदयेमृत्युःसेस्यपोरुभयोरपि॥ किंचित्स्यायीजयीयुद्धेस्वरभू
मिरियंगताः॥३॥ इतिस्वरभूमिः॥ ॥इंद्रवायुयमेरुद्रेतोयाग्निरक्षशीरासते॥ यामार्द्धंस्वदितोराहुभ्रमत्येवंदिगष्टके॥ त्यार्द्धयामोरा
हुः॥ ईशानयमवातेंद्रेरक्षसोमाग्निवारुणे॥ पूर्वाह्णेचभ्रमत्येवमपराह्णेप्ययंक्रमात्॥२॥ दिनपंचदशांशेनमुहूर्ताःपरिकीर्तिताः॥ए
वंमुहूर्तिकोराहुर्ज्ञातव्यःस्वरवेदिभिः॥३॥ इतिमौहूर्तराहुभूमिः॥ ॥रविःसोमःकुजःसौम्योगुरुःशुक्रःशनिस्तमः॥ इन्द्राग्निरीशानप
र्यंतमर्द्धयामोदयक्रमः॥१॥ दिनवारोदयाज्ञेयात्तत्र्यांतर्यंदिशिक्रमात्॥ ज्ञेयाकुलिकयोराहुःस्थानेयत्रशनैश्चरः॥ इतिकुलिकरा
हुभूमिः॥ ॥सम्मुखेवामगास्यावायस्येचंद्रमंडले॥ पराजयोभवेत्तस्यावामस्युतरशत्रुदिशु॥२॥ इतित्रिविधराहुभूमिः॥ ॥सप्तरेखांकि
तेचक्रेभानुभंयत्रसंस्थितं॥ दिनभानुभवेदेवंचंद्रवद्धेष्टकालिक॥१॥ इतिदिनभानुभूमिः॥ ॥चन्द्रहंदृश्यतेयस्यांभानुर्विंशदिशिस्थितं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· ॥दक्षपृष्ठस्थितायेनेकर्त्तव्याजयकांक्षिभिः॥२॥इतिविंबसूर्यभूमिः॥ ॥पूर्वस्यामुदयेबालिप्रथमेनवमेतिथौ॥महिश्रीचोत्तरस्यां·
५३ तुद्वितीयादशमीतिथौ॥२॥एकादशीतृतीयायांकौमारिवह्निकोणगा॥चतुर्थिद्वादशीश्रेष्ठाकावैष्णवीनैऋतेस्थिता॥२॥वाराहि×
दक्षिणेभागेपंचमीचत्रयोदशी॥षष्ठीचतुर्दशीनामामिंद्राणीपश्चिमेस्थिता॥३॥पौर्णमास्यांचसप्तम्यांवायव्येचंडिकोदयः
५४ ॥नष्टचंद्रदिनेष्टम्यांमहालक्ष्मीशिवालये॥४॥स्थित्वोदयगतादेवितयोर्यामार्द्धभुक्तितः॥भ्रमंतितेनमार्गेणभवेत्तत्काल×
यो(गिनी)॥४॥यत्रोदयगतादेवितयोर्यामार्द्धभुक्तितः॥भ्रमंतितेनमार्गेणभवेत्तत्कालयोगिनी॥५॥इन्द्रचंद्राग्निनैऋत्ययेतोयानिले
हरे॥सूर्यादिषुचवारेषुपर्यटेद्दारयोगिनी॥६॥दिक्स्थानेसंमुखीदृष्टिर्वामेस्थितुवाहुरागमता॥कोणस्थानाञ्चनयकौणेतिति×
थिदिग्युदयःक्रमात्॥७॥दक्षपृष्ठेतुजयदावामसंमुखी॥त्रिविधंयोगिनीचक्रमित्युक्तंब्रह्मयामले॥८॥इतित्रिविध×
योगिनिभूमिः॥ ॥मध्यबाह्यक्रमेनैव।वामंजतियदादिषु॥वर्त्तमानतिथौकालंवर्जयेदाक्षयदृये॥१॥इतिकालभूमि॥ ॥षड्
त्रिंशतिधनवंक्रत्वागताहानिवयोजयेत्॥अहश्शेषेभवेत्कालेजयदःपृष्ठदक्षिणे॥१॥षड्त्रिंशकालभूमिः॥शन्यर्कराहुभौमे
षुमध्येकालःप्रकिर्त्तितः॥वाह्यएन्हेदुसौम्येषुवर्जनीयसदारणे॥२॥इतिवारकालभूमिः॥ ॥दक्षपृष्ठस्थितोवायुर्जयदोभयनिश्र रा·मः
चितं॥वामेग्रभंगदःप्रोक्तसर्वयुद्धेषुसर्वदा॥इतिवायुभूमिः॥ ॥युद्धकालेयदाचंद्रःस्थायीजयतिनिश्चितं॥यदासूर्यश्चयात्रस्तुआ ५३

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यी विजयते सदा ॥२॥ पार्थिवे समस्तं युद्धं संधिर्भवति वाहणे ॥ विजयो वह्नितत्त्वे न याये भंगो मृतिस्तु खे ॥३॥ पूर्णे नाडिस्थिते पृष्ठे दक्ष-
न्य भंगं तदाप्यतः ॥ शून्यस्थाने स्थिते शत्रु मृयते नात्र संशयः ॥३॥ पूर्वोत्तरदिशास्थं द्वे भानो पश्चिमयाम्ययोः ॥ स्थितं भवजयो युद्धे स्थायी
जयी क्रमे राव ॥४॥ वामनाडी स्थिते वंद्वे कर्त्तव्यो वामसंमुखः ॥ सूर्ये वाहे तथा सूर्यः पृष्ठ दक्षिणगो जयेत् ॥५॥ इति सारिका भूमि
॥ ॥ एतानि भूवलान्यत्र ज्ञातव्यानि स्वयं क्रमात् ॥ सन्निपातो विशेषेण भूरिमेलापकावली ॥१॥ मासे पक्षे दिने नाड्यं यद्युक्तं भ्रम
णं पुरा ॥ यथा दिने नयारंभो ज्ञातव्यं स्वरवेदिभिः ॥२॥ युद्धस्य प्रागि दिने सायं व्रतस्थः स्वरपारगः । भास्करस्य महामंत्रं जपेद्युतसंख्य
या ॥३॥ द्वात्रिंशत् होमयेत् कुंडे त्रिकोणे द्वादशांगुले ॥ अर्कस्य च समित्पुष्पै मध्वाज्यार्कपयोयुतैः ॥४॥ ॐ ह्रौं सः सूर्याय नमः इति मं
त्रः स्वाहान्ते होमयेत् ॥ ॥ युद्धारंभो दयाद्रूढो ज्ञातव्यो दृढमानसः ॥ पुनरेव जपेन्मंत्रं शान्ते कं सूर्यसंमुखे ॥१॥ उषःकाले नरेक्षता
ततः सूर्यं विलोकयेत् ॥ यावन्तं दृश्यते बिंबं शुभं वा यदि वाशुभम् ॥२॥ सम्पूर्णे तेजसा युक्ते व्यक्ते निकटवर्त्तिनि ॥ श्वेते च कर्बुरे पीते स
र्वदा यी जयी यदः ॥३॥ खण्डिते खण्डसंयुक्ते छिन्ने भिन्ने च वक्रीते ॥ धूम्रे कृष्णे दृणे सूर्ये स्थायी जयति सर्वदा ॥४॥ भूवलं हि मयाप्रो
क्तं सारभूतं नवेतरं ॥ पदाश्रयबलादाशु शत्रुः श्रीःकरगामिनी ॥५॥ इति भूबलानि ॥ ॥इस्य राजविजये ॥ ॥इत्यस्मिंश्शा दक्षिराजयेरस्मे
विद्यावल्लभेगुप्ते श्रीरणहस्तिनाविरचिते सत्त्वं पदाद्यान्विते नानाकौतुकमंत्रयंत्रसहिते भूवलाध्यायो येसमुदिनारितं स्वरविसामा भूा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा.वि. दकः पंचमः॥ ॥पुनरन्यत्प्रवक्ष्यामि मंत्रयंत्रादिकं बलं॥ यस्य प्रभावतो युद्धे दुर्बलस्य बलं भवेत्॥१॥ चतुरस्रं चतुर्द्वारं त्रिरेखं पद्मगर्भि
५४ तं॥ हस्तत्रयं प्रमाणेन तंडुलैर्मंडलं लिखेत्॥२॥ मध्ये पद्मे लिखेद्देवि चतुःषष्टिप्रमाणतः॥ एकैकं यत्र यंत्रेषु वसुसंख्या लिखेत्ततः॥३॥
भैरवीभैरवौ सिद्धिग्रहा रणागा उपग्रहाः॥ पीठोपपीठसंयुक्ता दिक्पालैश्च समन्विताः॥४॥ कर्णिकायां न्यसेद्देवं शिवसा-
55 गसमस्तकं॥ प्रणवादिनमोंतैश्च नाममंत्रैस्तथा जपेत्॥५॥ मंडलाग्रे लिखेत्पश्चाद्वीरं तत्र निवेशयेत्॥ तीर्थोदकान्वितैः कुंभैः
सद्वौषधपल्लवैः॥६॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण शतधाऽभिमंत्रितैः॥ अभिषेचं ततो वीरं शुभलग्ने स्वरोदये॥७॥ अभिषिक्तस्ततो
वीरः संग्रामे विजयी भवेत्॥ शस्त्रैर्न भिद्यते तस्य शरीरं शत्रुनोदितैः॥८॥ एतन्मंडलमध्यस्थोभिषिक्तः पुरुषो यदा॥ ततः प्रभृति युद्धे
षु शत्रून् जयति सर्वदा॥९॥ राष्ट्रभ्रष्टो लभेद्राज्यं क्षीणायुर्वर्धते न च॥ भूतपीडा ग्रहाः सर्वे शांतिं कुर्वंति सर्वदा॥१०॥ इत्यभिषेकः
॥ ॥अभिषेकांतरं पूजा कर्तव्या पूर्वमंडले॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण पूर्वोक्तविधिना ततः॥१॥ पश्चात्समग्रमंत्रेण दीक्षा भवेदिह॥ त पं२
या समन्वितो वीरः त्रिदशैरपि दुर्जयः॥२॥ इति रणदीक्षा॥ ॥पूर्वोक्तमंडलस्यांते योधशस्त्राणि विन्यसेत्॥ पूजयेद्विधिवत्तानि त
तो ज्ञात्वा रणक्रिया॥१॥ ॐ खां खीं खूं खैं खौं खः रौद्रमूर्तये खड्गाय नमः॥ इति खड्गपूजामन्त्रः॥ ॥ॐ लां लीं लूं लैं लौं लः इन्द्रायुधाय धनुषाय राम:
नमः॥ ॥इति धनुर्मंत्रः॥ ॥ॐ सां सीं सूं सैं सौं सः अस्त्राय पंचदेवतामूर्तये पंचबाणाय नमः॥ ॥इति पंचबाणमन्त्रः॥ ॥ॐ कां कीं कूं कैं कौं ५४

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्षः शूलिनि मूर्त्तये भैरवायुधाय कृंतायनमः॥ ॥इति कृंतमंत्रः॥ ॐ अघोरेश्वरी चामुंडे ह्रूं ह्रीं ह्रुं ह्रैं ह्रौं ह्रः भगवति भूतये कात्यायनि
छूरिके नमः॥ ॥इति छूरिका पूजा मंत्रः॥ ॥इति रक्षा पूजा विधिः॥ ॥गोमा मातुलंग्ने योनग्रमकृतडोरके॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण हत्तंप
ग्रंथि संस्थकं॥१॥ एवं कृते विधानेन जायते रक्षकं करणं॥ हस्ते हस्ते प्रबंधेन तेन युद्धे जयी भवेत्॥२॥ इति रक्षाकंकणम्॥ ॥कर्पूरं कुं
कुमं चैव गोरोचन समन्वितम्॥ कोकिलपुच्छलेखन्यां श्वेत वस्त्रे सुशोभने॥१॥ ॐकारत्रय मध्यस्थं साध्य नाम पठे लिखेत्॥ रसगर्भं
स्य हकारस्य ठकार परिवेष्टितम्॥२॥ कृत्वा हनुमतो रूपं हकार परिवेष्टितम्॥३॥ पृथ्वीसंपुट मध्यस्थं वर्णाष्टकसुतं ततः॥ अम वाघारि
ना मेच हूं फट् इति दिगष्टके॥४॥ मंत्रमेतज्जिह्वाग्रे पट्टं च मूर्द्धि बंधयेत्॥ भीरुं नयति वीरत्वं समरे च जयप्रदः॥५॥ इति वीरपट्टः॥ ॥पूर्वोक्ते
न विधानेन रक्षापट्टमितो लिखेत्॥ कृत्वा हनुमतो रूपं हृदि मंत्रमिदं लिखेत्॥१॥ ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः॥ ॥मंत्रमध्ये लिखेन्नाम निजयो
धस्य संभवम्॥ मूर्द्धि बद्धेन तेनैव हनुमत्तुल्यपराक्रमः॥२॥ इति रक्षापट्टः॥ त्रिशूलो दक्षिणे हस्ते कपालं वामहस्तके॥ भीषणं भैरवं रूपं
पूर्ववद्ध्येयं समालिखेत्॥१॥ त्रिपुरा मंत्र नाम भ्यां ग्रंथनेन तु वेष्टयेत्॥ मूर्द्धि बद्धेन तेनैव त्रैलोक्यं जयति ध्रुवम्॥२॥ ॐ ऐं ह्रीं ह्रौं त्रिपुरा
मंत्रः॥ ॥इति जयपट्टः॥ ॥कन्याकर्त्तित सूत्रेण अष्टोत्तरशतेन च॥ कर्त्तव्यो डोरिका तेन सग्रंथिकटिमानतः॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण ग्रंथ
ये दष्टोत्तरं शतं॥१॥ कृत्वैवमेषैला जाता कटिवद्धा रिपाशिनी॥२॥ इति मेखला॥ ॥वल्मीक वपं कृत्वा योऽद्यापयः जपित्वा हरणो॥ अभंति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रा·वि· नतस्यांगेषहारः शत्रुतो रिता:॥२॥इति कवचम्॥ ॥अनुलोमविलोमेन मंत्रं मृत्युंजयं न्यसेत्॥एतत्तेषडंगेषु न्यासो यं शस्त्रवारणाय
५५ ॥१॥इति न्यासः॥ ॥रसनाङ्गुटिका ग्रस्या अंगुष्ठेनामिकांतले॥एतत्तु गुप्तप्रभावेन संग्रामे विजयी भवेत्॥१॥इति मुद्रा:॥ ॥पूर्वोक्त
कुलिखेद्यं भूर्जे पत्रे सुशोभने॥लिखेन्मृत्युंजयं मंत्रं तन्मध्ये वीरनामकम्॥१॥मृत्युंजयेन मंत्रेण ग्रथितं तस्य नामकं॥रक्षां कृत्वा क
56 रे बध्वा संग्रामे विजयी भवेत्॥२॥इति रक्षा॥ ॥आगन्या वाराहीमूलं पुष्यार्के राहु गृह्यते॥कन्याकर्तितसूत्रेण शतग्रन्थेन तुडो
रकं॥१॥ग्रथयेन्मंत्रजाप्येन प्रत्येकं च पृथक् पृथक्॥अष्टोत्तरशतैर्नैवं जायते वीरकंडकं॥२॥ॐ कुमारी अवरर हरयारिणायवा
सिना[illegible] त्रिपुरुषप्रास्येन सर्वायुधभंजय स्वाहा॥ ॥इति मन्त्रः॥ ॥अंशकस्येन तेनैव हृज्जेया स्त्रिहयो रपि॥स्तंभयेत्सर्वश
स्त्राणि सर्वशान्तिसमचित्तः॥३॥कंडकम्॥ ॥चंद्रीचक्री चवज्री च त्रिशूली च मुद्गरी तथा॥देहस्या समरे पुंसां सर्वायुधनिवारणं॥
॥१॥गृहीतं श्रवनक्षत्रे अपमार्गस्य मूलकं॥लेपमात्रेण वीराणां सर्वशस्त्रनिवारणं॥२॥अंजनं कंचनारस्य पंचकोन्मनकः कुरु॥ले
पेन विजयी युद्धे वज्रदेह मयप्रदः॥३॥खर्जूरीमुखमध्यस्था कटिवद्धा च केतकी॥भुजदंडस्थिता नालः सर्वशस्त्रनिवारणं॥४॥स्व
बाहुस्थि[illegible]तस्यार्के याम्ये तु हयं धरां॥दृढ एष गतं युद्धे वज्रदेहो भवेन्नरः॥५॥त्रिलोहवेष्टितं कृत्वा रसगन्धाभ्रसंयुतं॥वक्त्रस्थं च कर रामः
स्थं च सर्वायुधनिवारणं॥६॥गिरिकर्णीसमीशुंठा श्वेतवर्णा समाहरेत्॥चन्दनेनार्चितां सर्वां तिलकेन जयी रणे॥७॥अधोमुखी ५५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शीशिखावेवश्वेताच गिरिकर्णिका॥ गोरोचनसमायुक्तं तिलकं शत्रुमोहनं॥८॥ कनकार्कवटो वह्निः षड्बिंदुः पंचमस्तथा॥ करोति×
तिलकं यस्तु पश्येत्तं पंचधा रिपुं॥९॥ कृष्णसर्पकपालं तु चिताभूमिकयान्वितं॥ सितगुंजां च पेतन्नत्तस्य मूलं समाहरेत्॥१०॥ कृत
तिलकं भटं दृष्ट्वा पश्येत्तं स्वात्मनं रिपुः॥ खगरोमभस्म मार्गं च पतनं यत्नतो भुवि॥११॥ छायां यस्य जले याति संग्राह्यः काशमर्दक
॥ अनेन तिलकेनारिः कूपवापिं च पश्यति॥१२॥ इति तिलकं॥ ॥ब्रह्मदंडी चकोमारी इश्वरी वैष्णवी तथा॥ वाराही वज्रिणी इंद्रोमा-
हालक्ष्मी तथैव च॥१॥ एताश्चौषधयो दिव्या नवैते मातरः स्मृताः॥ कृत्वा भर्ते करे बध्वा सर्वशस्त्रनिवारिणी॥२॥ इति औषधयः
॥ ॥रंगश्रीशाकथलाब्रह्मदेमताराससमन्विते॥ वज्रायस्याभिनिर्युक्तो क्रियते पारदो रसः॥१॥ वज्रारां द्राघरां वश्यं पारदस्य च बंधनं
॥ लघुद्रावं च तथा लोहसंयोगार्थं परस्परं॥२॥ अस्थिश्टंखलमध्यस्थं कृत्वा वज्रभिरंध्रितं॥ जलाभांडे विनिक्षिप्य खे दृश्ये हिनसप्त
कं॥३॥ वंगिकारससंघृष्टं नष्टपिष्टं तु पारदं॥ टंकिकाकेदमध्यस्थं वंधनार्थं ततः पुटेत्॥४॥ रंतितं लोहचूर्णं तु कंटकेन तु भावयेत्
॥ लघुद्राविभवे देवं तापमात्रेण संशयः॥५॥ सर्वोत्तमेकतः कृत्वा मुखमध्ये स्थिता च हेत्॥ गुटिकाजायते रम्या नाम्ना वज्रांगसुंद
रि॥६॥ मुखस्याभिसिद्धिदा प्रोक्ता जरामृत्युविनाशिनी॥ संग्रामे विजयी वीरो वज्रदेहो महाबलः॥७॥ सर्वलोकप्रियो नित्यं नारीणां
शुभगास्तथा॥ गुटिकेयं समाख्याता यथोक्तं ब्रह्मयामले॥८॥ इति गुटिका॥ ॥सिंही व्याघ्री मृगी हंसी चतुर्थी चंकपर्दिका॥ एताः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा.वि. संलुस्तरांवस्योप्रभावंचययाक्रमं ॥१॥ सिंहीसुवर्णावर्णाचव्याघ्रीसरोषिका ॥ मृगीतत्रविज्ञानीयात्पीतएष्टांशिरोरुहां ॥२॥ हं
५६ सीजलरतांश्वेतांचिरंतानातिदीर्घका ॥ एवंविशेषांविज्ञेयाततः कर्मसमारभेत् ॥३॥ औषधीसिंहिकानामतयाघृष्टोमहारसः ॥
सिंहीकपर्द्दिकामध्येसेप्यस्तन्मूलसंयुता ॥४॥ विधायवदनंतस्याः सिक्थकेनसमंततः ॥ अस्यावक्त्रस्थितापातुसिंहवज्रायतेनरः
॥५॥ मंत्रीमन्त्रागजांतस्यदर्शनेनपराङ्मुखाः ॥ रणेराजकुलेद्यूतेविवादेचपराजयः ॥६॥ इतिसिंही ॥ ॥ व्याघ्रीरसेनसंए
ष्टः पारदोरसंसमुतः ॥ पूर्ववत्साधयेद्व्याघ्रीफलंचैवतथाविधं ॥१॥ इतिव्याघ्री ॥ ॥ मृगसत्वेनसंभिन्ना मृत्तिकारससंयु
ता ॥ मृगधिल्लेक्षिपेन्मृग्यांअस्याः फलमतश्शृणु ॥ मुखमध्येकृतासाचवशीभवतिमानसः ॥ रतिकालेमुखस्थायां
बालप्राणहरोनरः ॥२॥ इतिमृगी ॥ ॥ हंसपादिरसेघृष्टयारदोमूलसंयुतः ॥ हंसीमध्येक्षिपेद्धीमान्मुखस्थाः सर्वसिद्धिदा ।
॥१॥ ग्रहाः पीडान्नकुर्वंतिदुष्टविघ्नान्निवारयेत् ॥ स्थावरंजंगमंचैवविषंतस्याततः स्मरणात् ॥२॥ इतिकौर्द्दिका ॥ कृमिकांचवि
शाखांचभोमवारेणसंयुतः ॥ तद्दिनेघटितंशस्त्रंसंग्रामेजयदायकम् ॥ इतियोगघटितशस्त्राणि ॥ ॥ अपामार्गरसेनैवयानि
शस्त्राणिलेपयेत् ॥ जयतेतानिसंग्रामेवज्रतारांणिनिश्चितं ॥१॥ इतिशस्त्ररक्षा ॥ ॥ विद्युत्पातात्स्थानियेषघेकरंकोद्भुवा ॥ अने राम:
नचलिखेत्खड्गंसद्याः फलकेपिवा ॥१॥ तत्रलग्नानिस्याणिगात्रुरंतिनचभंतिच ॥ निर्भिन्नंतिशरीराणिपुष्पाणीवमृदूनिचा ॥२॥ ५६
बा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तेनसंयुतं॥ तंराजंप्रवक्ष्यामिसर्वमंत्रमयंशुभं॥४॥ कालदंड कुरुवइधुउलत्रुत्रिंडं॥ वंभनिलह्लिकरंलउकिं॥ आइएहिकिंपि
ह्लमपिमांइसुगाउइति॥ ॥इतिराजसगितः॥ एतद्द्रुस्मकृतांरेखो॥ लंघयतिनवैरिणः॥ क्षिप्यतेचरिपोः सैन्यंभंगमा
यांतिनसंशयात्॥५॥ इतिभस्मकुंदनम्॥ ॥मारणेमोहनेस्तंभविद्वेषोच्चाटनेवसे॥ एवंयमार्गलंयंत्रंभेदेनवहुधास्थि
तं॥१॥ द्वादशारंलिखेच्चक्रंवृत्तत्रयविभूषितं॥ उर्ध्वयंत्रंतुतत्वाख्यंयमश्लोकंचमध्यतः॥२॥ ॐ ह्रौं श्रीं विच्चें तदंगुलानिकुंप
ट्ईट्सुद्वि मंत्रंदशासहस्राणिजपेत्॥ ॥तथापूर्वविधिनाशप्रशतानिहोमयेत्॥ सिद्धोभवति॥ ॥यमराजसदो
मेयमेसाकृणायोदयः॥ ॥यमयोरिरयोरसेमपराजेनिरामय॥१॥ इतियमश्लोकद्वाविंशत्सहस्राणिज
पेत्॥ तथापूर्वविधयसप्तशतानिहोमयेत्सिद्धोभवति॥ मनसेप्सितकर्माणिकरोति॥ ॥चितांगारसमंरक्तं
कृत्वोन्मत्तरसस्तथा॥ एतेनरास्थिलेखन्यांयंत्रंप्रेतपटेलिखेत्॥१॥ साध्यनामंचतन्मध्येकृंस्वरंरंजिकावृताः॥
यमरूपमिदंसाध्यंमहिषारूढंकुरु॥२॥ कृत्वाष्टम्यांचतुर्दश्यांगतेवापितमंडले॥ नक्तभुक्तशिखोभूत्वामद्यमांसे
नतथार्चयेत्॥३॥ सप्तोच्छिष्टसरावेषुकृत्वाश्मश्रुतेनावेष्टयेत्॥ श्मसानभूमिमध्यस्थंसप्ताहान्मारयेद्रिपुन्॥४॥ इतिमा
रणं॥ ॥रोचनाकुंकुमंचंद्रः कृत्वोन्मत्तरसान्वितं॥ रोहितोडुवलेखन्याभुर्जेयंत्रंलिखेदिदं॥१॥ साध्यनामंचतद्गर्भे
वाह्येवैकाररंजिकाः॥ वह्निमंलगंकृत्वारकेसूत्रेणावेष्टयेत्॥२॥ सिक्तकेनाहतंकृत्वागुरुकंभेचिनिक्षिपेत्॥ पूजयेद्रक्त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

गं·पि पुष्पैस्तु सम्पूज्य ताम्मोहयेद्ध्रुवं ॥३॥ इति मोहनं ॥ ॥सिलाजतं हरिद्रा च मेषमूत्रसमन्वितः ॥ कोकिलाख्यास्य ले- ४३
५८ खन्या नीलां रक्तपटे न्यसेत् ॥ साध्यनामयुतं मध्ये रक्षितालं निवेशयेत् ॥ पर्वताक्रान्तितं यन्त्रं शिलातलनिवेशितं ॥२॥ पूज-
येत्पीतपुष्पैश्च कुंभकेन च वायुना ॥ स्तंभनं हेममनसो: सप्ताहाज्जायते रिपो ॥३॥ इति स्तंभनम् ॥ ॥ निम्बास्थिचर्वकैस्तु स्तैर्मक्षि-
58 सारुधिरान्वितै: ॥ प्रेतवस्त्रे कलेखन्यांलिखेद्यन्त्रमिदं वरं ॥१॥ साध्यसाधकयोर्नाम परस्परपराङ्मुखं ॥ चान्तिकान्ताक्षरं चापि यन्त्रमध्ये निवे-
शयेत् ॥२॥ रंजिकापट्टिका समायुक्तं महिषाश्वान्तरे क्षतं ॥ विनवृक्षतले खन्य सप्तमाहाद्द्वेषकारकं ॥३॥ इति द्वेषः ॥ ॥ कपित्थपत्रके नाशिवद्ध्वज-
पटेऽशुभे ॥ काकपक्षस्य लेखन्यांलिखेद्यन्त्रं सरोद्दयो ॥१॥ साध्यनाम लिखेन्नत्र चतुःकोणेतु मध्यगं ॥ विसर्गजकारेणा च्चिरहारेणरंजिका ॥२
॥ उष्ट्रा हृत्वाकृतं यन्त्रं वद्धं काकगले ततः ॥ सयंत्रेवायसे उक्तेतत सद्द्याटनं भवेत् ॥ ॥इत्युच्चाटनं ॥ ॥ कालमेरोचनाचंद्रैलज्जाहृद्गजवारिभि: सयंत्रेवा
यसेउक्ते ततसद्द्याटनं भवेत् ॥ ॥इत्युच्चाटनं ॥ ॥ कालमेरोचनाचंद्रैलज्जाहृद्गजवारिभि: ॥ सहनोद्दय लेखन्यां यन्त्रं भूर्जेलिखेद्दिद ॥२॥ साध्यानामचनं
मध्ये ह्रीं कारं रंजिकान्वितं ॥ नराकनिकृतं यन्त्रं सिक्तकेन तु वेष्टितं ॥२॥ मध्ये वस्त्राप्यते ते धरकपुष्पैस्तु पूजयेत् ॥ सप्तरात्रेणतं यन्त्रं वशीकरणमुत्तमं ॥
३॥ इति वशीकरणं ॥ ॥ एवं सर्वेषु कार्येषु विधियुक्तेतु कारयेत् ॥ आरण्यजलकीटस्तु सिद्धोनेयत्र संशयः ॥१॥ हनुमन्तं कालरात्रीं माहामाहारखगाधिपे
॥ भैरवं सत्रपालं च फणीन्द्र गणनायकं ॥२॥ पत्ताकायां लिखेदेते दृष्टकंपूर्वसूचितं ॥ ततः सारलं ज्ञात्वा प्रथमं विसरद्देत् ॥३॥ आरण्यपलकीत्
लं संगृहीतं शुभेह्निले ॥ कन्याकर्तनसूत्रेणाद्दिनेवस्त्रं विनिर्मितं ॥४॥ मासार्द्धतम्मध्यचैतं सततमप्रसयेत् ॥ हरिद्राहरितालेन शिलायां शंभुनेन च ॥५॥ ५८
लिखेद्धनुमतो रूपं ज्वालाङ्गुलमानकं ॥ दीर्घदन्तं करालांगं दीर्घवाहुनखान्वितं ॥६॥ वामहस्ते ध्वजां ... मेरुपर्वतं ॥ वहुकर्ममा सारोदंष्ट्रजिह्वायोगलेतोलितं ॥७॥ क्रोधवत्सकोपीनं ... कुद्ध-
रितं ॥ हस्तद्वंद्विनयेत्तत्स्पमितना हस्तनामकं ॥८॥ इत्यमेलिखितं तत्तलं मन्त्रं हस्ताक्षकं ॥ माला मन्त्रे एतान हृदिसव्यमार्गेणा वेष्टयेत् ॥९॥ ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रैं ह्रौं ह्रः हनु ॥ इति मूलमन्त्र ॥ ॥ॐ वज्रकायवज्रतुंड

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तिशस्त्रमोचनम्॥ कृत्वासर्पशिरःदंष्ट्रोविषयेचपलानिच॥ कुंकुंदरविसाष्टेचतथाचगृहगोधिका॥१॥ इतिशस्त्रमोचनम्॥ क
लस्यवृश्चिकाष्टेकापिकच्छुकपलाष्टकं॥ द्वेपलेहरितालेचककलासवसाफलं॥२॥ लांगलीकरवीराभ्यांत्रीणिप्रहर्षिता
॥ एतेषांपेषितंकटुंभल्लातकसमन्वितं॥३॥ सर्वेषांसर्वशस्त्राणांलेपोयंसमुदाहृतः॥ चिह्नस्तुनेयमनुजास्यकं तेजोचिते
कृवं॥४॥ रक्तकंचुकयानारिरक्तप्रावरणेनतु॥ नरसारसमायुक्तापूर्वेनानपिशांतयेत्॥५॥ गृहितामक्षिकानालांषड्बिंदुकीट
कान्विता॥ मर्दयित्वाविकेचर्मपश्चाद्यंत्रेसमारभेत्॥ काकरक्तंतथाहृष्टाचितांगारहलाहलं॥ काकपुच्छस्यलेखन्यांलिखेत्
यंत्रमार्गलं॥२॥ मध्यचित्रस्यमध्यस्थंशत्रुनामससैन्यकं॥ वासंतुवायुबीजेनवेष्टयेत्रिगुणंपुनः॥३॥ वायुमंडलंकृत्वावायुबी
जेनरंजिका॥ द्वादशाक्षरसंयुक्तावेष्टयेत्सव्यमार्गतः॥ अंबकस्यास्यनादेनव्याकुलीभूतमानसा॥ बलमुक्तामहाधीराः पला
यंतेरणांगणात्॥५॥ इतिअंबकविधिः॥ ॥ त्रपुहेममायसंरौप्यंसम भागेकनतत्फलं॥ द्वादशाग्रेनतावेगणकारयेज्जयकाहल
म्॥१॥ कदलीरससंयुक्तंयाहतांवरणांगणे॥ श्रुत्वानादंपराण्यंतिवलिष्ठाअपिशत्रवः॥२॥ इतिजयकाहलम्॥ अंबकस्यविधा
नंतुढक्कायामपिकारयेत्॥ तथैवफलमुक्तंचसमरांगणभूमिषु॥१॥ इतिढक्का॥ ॥ तुविनीचित्रकदंतुकष्ठोन्मत्तरसान्वितं॥ मा
रयेन्मुरजेघर्मसर्ववारान्युदहये॥ ईडीसचित्रकाहंतिलज्जारूरससंयुता॥ कृत्वाविमर्दयेत्तेनशायंतेभाद्यभाजनम्॥१॥ वासीजा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तिकुमारीचविशुद्धस्मोरन्नान्विता॥इदंमंत्राभिजप्तंतु जयार्थेमाघभाजने॥३॥इतिसुरजनम्॥ ॥अग्निहोत्रस्मशानात्य·
जातिगेहसमुद्भवम्॥भस्मंतयमाहायकर्त्तव्यंभस्मकुष्टनम्॥१॥इन्द्रदृष्टमयंकार्यमुत्रालोदूषणंदृढं॥चतुरस्त्रसपद्मेच
द्वारहीनेचमंडले॥२॥स्थापितेदूषनेतत्रपकुर्यात्स्वकुदनम्॥चतु र्वर्णोद्भवाःकन्याश्चतुःषष्टिप्रमाणतः॥३॥चतुर्विं·
शतिसंख्यानांरासगीं जिह्वामाहारिदंष्ट्रोत्कटकहकहकरालिनेमाहाठ्ठप्रहासलंबकेश्वरमाहासेतुवधनशैलप्रवाहगगरो
चरयतेहिभगवन्माहावलेपाराक्रमभैरवोज्ञापयतिरुहिरुहिमाहादीर्घलांगलेनअमुकंवेष्टयभंजयभंजयस्वस्वतेहुंफट्
स्वाहा॥ ॥इतिमालामंत्रः॥ ॥गात्रेषुप्रथयेदूपेश्चतुःषष्टिप्रमाणकैः॥लब्धंवर्णोत्र्यशोत्वापिरसनायेत्रिवारकं॥१॥स्तंभ
नीमोहनीचैवरोधनीभंजनीतथा॥गात्रेषुविन्यसेद्देविप्रणवादिनमोन्तका॥२॥लकारंपर्वतंदद्याद्धत्रंदंडेरकारकं॥भ्रु
कारंमुखमध्यस्थंहुंकारंचततस्यतः॥चत्रावद्नेमस्तकेगुह्येमूलमंत्रंन्यसेद्बुधः॥लांगुलेमातृकंवापित्रादिमांप्रणवादिगं॥
३॥मस्तकेपरिकर्त्तव्यामातुरोअहसंयुता॥अष्टम्यांचचतुर्दश्यांप्रतिष्ठांकारयेत्ततः॥४॥सुपर्वेचैवनक्षत्रेतासचंद्रचलान्वि
तैः॥रक्तांवरधरोमंत्रीरक्तगंधानुलेपनं॥५॥रक्तपुष्पकृतालोपःशास्त्रसन्नद्धविग्रहः॥उद्धरेद्दक्षिणोपप्रमष्टपत्रंसुशोभनं॥ रा·मः
६॥स्तंभनीमोहनीचैवरोधिनीभंजिनीतथा॥पूर्वाद्यास्विचतुर्दिक्षुकमाद्देविनिवेशयेत्॥७॥उडियानादिकान्पीठान्स्थाप ५८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यद्दीक्षकोऽगतः ॥ भैरवा भैरवा सिद्धिप्रहना गा दिव्याधिपाः ॥१८॥ प्रत्येकं क्रमयोगिन्या न्यसेत्योन्याष्टके पुनः ॥ पूजाचक्र
क्रमेणैव कर्तव्या वरमंडपे ॥ पुष्पधूपस्रग्भिर्माल्यैः कर्पूरागुरुवासिते ॥१९॥ चंद्रोदयकृताटोपध्वजाष्टकविभूषिते ॥ मंडप
स्यास्य मध्ये तु कुर्यादीद्रगतः परं ॥२०॥ स्थापयेत्स्वं च गवेन दर्पनोदरमध्यगं ॥ अग्निमारुतबीजेन चिद्ध्याद्वासनेन ततः ॥२१॥ मू
लमंत्रं न्यसेन्मूर्त्तौ द्रुतदेवस्य मातृकाः ॥ अंगेषु विन्यसेत्तत्र षडूराद्दीर्घसंज्ञकान् ॥२२॥ यकारादिवकारान्तान्स्तंभन्याद्रिपुवं
न्यसेत् ॥ पंचोपचारमिश्रैश्च मद्यमांसाशनैस्तथा ॥२३॥ पूजयेन्मंडले देवान्प्रणवादिनमोन्तकैः ॥ पूजां कृत्वा विधानेन ध्यानं
कृत्वा ततो नरः ॥२४॥ पूजाध्यानप्रयोगेन सिद्धो भवति सर्वदा ॥ विचित्रवस्त्रसंयुक्तं सर्वाभरणभूषितं ॥२५॥ रक्तवस्त्रं महाभी
मं सर्वलोकभयंकरं ॥ इति ध्यानम् ॥ ॥ लक्षमेकं जपेत्तस्य मूलमंत्रं षडक्षरं ॥ मध्वाज्य रक्तपुष्पैश्च होमं कुर्याद्दशांशकः ॥२७॥
कुमारीं भोजयेत्तत्र चतुःषष्टिप्रमाणतः ॥ आचार्यं दक्षिणां दद्यान्नगरग्रामरवेदकं ॥२८॥ काष्ठपाषाणधातूनां पूजार्थे निर्मितो
पि वा ॥ प्रतिष्ठा क्रियते यत्र देशग्रामे पुरेपि वा ॥२९॥ न दुर्भिक्षं भवेत्तत्र न च मारीभयं भवेत् ॥ परचक्रागमे नैव व्याधिभिश्च न पी
ड्यते ॥३०॥ न पतत्यशनिस्तत्र न च रोगभयं भवेत् ॥ डाकिनीभूतवेतालाः पिशाचोरगराक्षसाः ॥३१॥ हनुमंतप्रभावेन विषपी
डा न जायते ॥ हनुमंतपताके यं गजाश्वे परिसंस्थिता ॥३२॥ रेखा सापि प्रयोगेन रिपुसैन्यस्य सम्मुखी ॥ तस्या दर्शनमात्रेण

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· व्याकुलीभूतमानसः ॥३३॥ नश्यंति रिपवस्तस्य सिंहस्येव यथा मृगाः ॥ इति हनुमत्पताका ॥ अथ रक्षाकवचस्यामि सर्वसि
५९ द्धिप्रदायकं ॥ स्तंभनी शत्रुसैन्यस्य भूभृतो ऽरिवशंकरी ॥१॥ रोचनाकुंकुमाभ्यां च भुर्जपत्रे सुशोभने ॥ सुवर्णमेवलेखान्यां
यंत्रमष्टदलं लिखेत् ॥२॥ सिद्धिनामवनं मध्ये मूलमंत्रो दलाष्टके ॥ मालामंत्रस्य तत्राह्ये त्रिधा ह्रींकारेण वेष्टितं ॥३॥ त्रिलोह
६० वेष्टितं कृत्वा कटिबाहुशिरस्तथा ॥ धारयेत्तदिमां रक्षां तस्य विघ्नं न जायते ॥४॥ रणे राजकुले द्यूते व्यवहारे पराजितो ॥ श
त्रुं न कमते तस्य वज्रदेहो महाबलः ॥ उपसर्गादि दोषेषु विघ्ने स्थावरजंगमे ॥ न भयं विद्यते तस्य स्त्रिणां वा ऽतीव वल्लभाः ॥ ध्यातस्य
पीडां न कुर्वंति ग्रहाश्चैव क्रूरग्रहाः ॥ जलवह्निभयं नास्ति व्याघ्रतस्करजंतवः ॥७॥ ज्वराः सर्वे प्रणश्यंति आह्निकाद्या विशेष
तः ॥ इयं हनुमतो रक्षा सर्वोपद्रवनाशिनी ॥८॥ इति रक्षा ॥ ॥ षष्टिं शत्वा चतुःषष्ट्याः शतेनाष्टोत्तरेण वा ॥ मयूरोलूकपक्षाणां
तन्मानं ग्रंथिचिह्नकाः ॥१॥ प्रहारणां मुक्तिपर्यंतं सूत्रेण बंधयेत् ॥ इदं मंत्राभिजप्तं तं सिद्ध्यंरणं विनाशनं ॥२॥ विसर्गं स्थापयेत्
न गच्छपर्यंकं च ॥ सर्वोच्चस्थानगो धीरः स्वसैन्याद्विजयावहः ॥३॥ पुच्छाकारं पटं कृत्वा पताकावद्विधानतः ॥ चंद्रार्कग्रहणे प्रा
प्ते तु मंत्रं लिखेत्ततः ॥४॥ मातृकायां जपेन्मंत्रं हुंक्रिः प्रजापतेः ॥ होमयेत् दशांशेन तिलसर्षपनादिभिः ॥५॥ युद्धकाले राम:
पिच्छत्रिपिच्छं गजाश्वोपरि संस्थितः ॥ दर्शितं शत्रुसैन्यस्य भंगो भवति निश्चितं ॥६॥ इति पिच्छकविधिः ॥ ॥ मदनेन हनुं कृत्वा प् ५९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेलसरालक्षितं ॥ वर्त्तितं चैव लांगूलं कारयेत्साधयेत्तथा ॥१॥ परचक्रस्य शत्रोर्मुख्या लांगुलस्यानुकारिणः ॥ गजा-
श्वरथयानानि वह्नित्वा न तु कारयेत् ॥२॥ पूर्वमंत्राक्षरैर्भेद्या लांगूलेन तु वेष्टयेत् ॥ वेष्टयेत्प्रथमांसर्वा सपादं तलमूर्द्धजो
॥३॥ स्थापयेत्पूर्वविधिना परचक्रस्य सन्मुखे ॥ दर्शनात्परचक्रस्य भंगमायाति तत्क्षणात् ॥४॥ अथवा होमयेत्तत्र लांगू-
ली लवणं विषं ॥ राजिका रुधके शास्थिचूर्णं नित्यमेव च ॥५॥ षट्कोणकुंडमध्ये तु निंबास्त्रचित्रकोद्भवा ॥ समिद्भिर्ज्वाल-
येत्तत्र नैर्ऋत्याभिमुख स्थितः ॥६॥ होमयेद्दतु मंत्रेण साहस्रैकं दिने दिने ॥ दिनपंचकमध्ये तु शत्रुर्पीडान्वितो भवेत् ॥७॥ अंगदाह-
होमस्तापीडा विस्फोटा गंडलूटिका ॥ मृयते नात्र संदेहः संग्रामं कुरुते यदि ॥८॥ इति होमः ॥ ॥ माला मंत्रं पठेद्यस्तु हनुमंतं रणां-
गणे ॥ तस्यांगं वज्रवद्युद्धे हनुमंत्पराक्रमे ॥१॥ पुनरन्यत्प्रवक्ष्यामि वेधं परमदुर्लभं ॥ मांडूकं नाम विख्यातं सर्वशास्त्रेषु गोपि-
तं ॥२॥ अभवेन्निर्व्रणं शुद्धं भुर्जपत्रं सुशोभनं ॥ तस्मिंश्च खररक्तेन नामकर्णोद्भवेन तु ॥३॥ चित्रांगारविशेषयुक्तं कृष्णेनान्मन्नरेनच ॥ से
कुलिके विलिखेद्यंत्रं नैऋत्याभिमुखास्थितः ॥४॥ वेतवच्चिंतयेत्साध्यं मुक्तकेशं विवस्त्रकं ॥ शुष्कोपुष्टाकृतिं यंत्रं कृत्वा मध्ये रिना-
मकं ॥५॥ तन्नाम रेखयाभिघात्को पारिहस्तु साधकः ॥ पिंडयित्वा तु तं यंत्रं शार्दूलस्य मुखे क्षिपेत् ॥६॥ कीलयेत्तु ह[illegible] लोहेन शाल-
कांडेन [illegible] येन वा ॥ आनयेद्दारुणां लेच सप्तगे होड्वेनतः ॥७॥ तन्मध्ये दुर्गरसिद्धातन्भांडं मुद्रयेत्ततः ॥ तापयेद्युद्धकाले च चित्तांगा-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

र॰चि॰ रैलेपयेत्॥८॥गात्रस्तंभोमनस्तंभोवाग्युपीडातयोहरे॥मृयतेरिर्नसंदेहोयदिशक्रसमोरणे॥१॥इतिमंडूकयंत्रः॥शिलाः
६० तालहरिद्राभिरक्तपत्रेयुगंलिखेत्॥कोकिलाख्यस्थलेषन्यात्स्तंभास्तरिपुनामकं॥१॥त्रिठकारैसमावेष्टयतद्वाह्येपार्थिवंपुरं
॥चकाष्टकसमोपेतंरेषषोडशदीपितं॥२॥मायाबीजेनसंवेष्ट्यतद्वाह्येपार्थिवंपुरं॥चकाष्टकसमोपेतंरेषषोडशदीपितं॥२॥
मायावीजेनसंवेष्ट्यत्रिधांकुशनिरोधितं॥तद्युगंयोजयित्वातुकटकेकिलयेत्ततः॥३॥क्षिपेद्वल्मीकमध्येतुपाषाणेस्तंभपूजः
येत्॥पश्चात्समारभेद्युद्धंविवादंवाथमाधाकः॥४॥गात्रस्तंभोभवेद्देवमनस्तथैवच॥जिह्वास्तंभोविवादेचसाध्योसौजायतेध्रुवं
॥५॥इतिस्तंभयंत्र॥ ॥अर्कपत्रे [illegible] युगेनामचितांगारेणलेखयेत्॥ पूर्ववत्कीलयेत्पश्चाच्छिलायांछादयेद्बुधः॥१॥एतद्यंत्रप
भावेनमनोभंगोभवेत्पुर॥अथवाप्रविशतितस्यमृयतेरिसंशयः॥२॥इतिशत्रुभंगयंत्रः॥ ॥रेफयुक्तंहकारंचन्यसेत्षट्स्वरभूषि
तं॥नादविंदुःसमायुक्तंॐकारसंपुटेस्थितं॥१॥अग्निबीजंदहेन्नामदत्त्वाग्नेस्यपरिस्फुटं॥लिखित्वाविधिवत्सर्वेमायायावेष्टितंत्रिधा
॥३॥एतत्कलिकुंडयंत्राख्यायंत्रंविघ्नविनाशनं॥श्वेतांवाधरोमंत्रीधूपध्यानपरायणाः॥४॥उत्तराभिमुखोमंत्रीलिखेद्यंत्रंशुभोदये
॥कांस्यभाजनमध्येतुचंदनेनसुगंधिना॥५॥लिखेद्भूर्जस्थलेखन्याकुंकुमंयंत्रपमाणकं:सुगंधैःकुसुमैःपीतैरक्तैन्नशानेनवा॥६॥अ राम:
र्चयेद्विधिवद्यंत्रंफलंयावद्दिनेदिने॥लिखितंचैवतच्छालयेत्तुलेनतु॥७॥तज्जलंपीतमात्रस्तुपरविद्याविनाशनं॥शाकिनीभूतवे ६०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेताला: पिशाचोरगराक्षसाः ॥ ८ ॥ भवंतिनिःप्रभाः सर्वे यंत्रस्यास्यप्रभावतः ॥ शूलं विशूचिकाजीर्णं(र्णा)लूविस्फोटकादयः ॥ ९ ॥ अ
भिचारकृतादोषाविषंस्थावरजंगमं ॥ १० ॥ गर्भाच्चवर्द्धनं यस्य मृतोगर्भस्थयो भवेत् ॥ एवं रोगेसुदोषार्त्ताः स्वस्थायुः सर्वजंतवः ॥
११ ॥ वंध्यापिलभतेपुत्रं मृतवत्साजीवत्सुता: ॥ दुर्भगाश्चैवसुभगा यंत्रस्यास्यप्रभावतः ॥ १२ ॥ ज्वराश्चप्रशमंयांति माहतश्लेष्म
पित्तका: ॥ जीर्णज्वराश्चविषमाशीतदाहज्वरात्मका: ॥ १३ ॥ इतिकलिकुंडलयंत्र: ॥ ॥ शांत्यर्थं निजनाथस्य स्वार्थं रक्षाकोस्त्रि
णां ॥ यंत्रंमृत्युंजयंनामप्रवक्ष्यामिसमासतः ॥ १ ॥ हंसमध्यगतं नाम मृत्युंजयपुटीकृतं ॥ रक्षरक्षसमायुक्तं वाह्ये रेखांतयोधृतं ॥ २ ॥
त्रिवर्गस्यतृतीयोवैविंदुषट्स्वरभूषितः ॥ हाद्यंतः सविसर्गश्चमंत्रोयंप्रणवादिकः ॥ ३ ॥ पश्चमष्टदलंवाह्येजं भाद्यासिद्दलेस्थिता
॥ विस्फुप्रशवंन्यस्य यंत्रषोडशकंवहिः ॥ ४ ॥ स्वरा षोडशदातव्या: प्रत्येकं सर्वतो दिशि ॥ द्वात्रिंशत्पत्रकंतद्वाह्येविनिवेशयेत् ॥ ५
ककारादिहसोवर्णोस्थाप्यपत्रेक्रमशस्ततः ॥ चतुष्षष्टीदलंवाह्ये भैरवाद्यास्ततोलिखेत् ॥ ६ ॥ भैरवाभैरवीसिद्धिर्गृहानागादिशाधिपा: ॥
पीठोपपीठसंयुक्ताक्षेत्रपालाष्टकाष्टका ॥ ७ ॥ आनयेन्निर्वर्णाभूर्जपत्रेपिष्टानेसुशोभनं ॥ वर्णाभेदेनसंप्राह्यप्राक्षणादिक्रमेणच ॥ ८ ॥
ककारादित्रयोवर्गेगोकारस्यत्रयेनच ॥ षट्द्रव्यैः पत्रमालिख्यसाधनाभसमन्वितं ॥ ९ ॥ सुवर्णामयलेपन्यां उत्तराभिमुखस्थितः ॥ चंद
वारेलिखेद्यंत्रंततोमृत्युंजयाभिधां ॥ १० ॥ अनेनमदनस्थेनकृत्वालिंगंसुशोभनं ॥ पंचामृतेनद्रव्येनस्नापयेत्समरात्रकं ॥ ११ ॥ पश्चा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा.वि. चगंडूकारेयालस्मैकं शूलिने नतः ॥ साध्यनामयुतं मंत्रं रथानं सुखयेन्नतः ॥ १२ ॥ पूजयेत्कृतपुष्पैश्च कर्पूरागुरुचंदनै
६१ ॥ छादयेत्पट्टवस्त्रेण महता शांतिकं भवेत् ॥ १३ ॥ मध्याज्यगुग्गुलं एश्वाथी फलं शीतसर्षपैः ॥ पद्माकरे राकुं
डेन होमो देयो दशांशकः ॥ १४ ॥ समी दूर्वा समिद्भिश्च रुद्राक्षाभिमुखास्थितः ॥ मुद्रांच खेचरीं वद्ध्वा शांतो होम
62 येन्नतः ॥ १५ ॥ मुच्यते रोगिरोगो रोगात्पापात्सापापवर्जितैः ॥ पीडां मुक्ता ग्रहाः क्रूराः सौम्यतां यांति नान्यथा ॥ १
६ ॥ शाकिनी भूतवेताला पिशाचोरगराक्षसाः ॥ ज्वरा नश्यंति व्याधिकैकांतरादयः ॥ १७ ॥ विषं नक्रम
ते देहे स्थावरं वाप्यजंगमं ॥ उपद्रवाशि सर्वाशि निर्विषाशिः भवंतिच ॥ १८ ॥ अभिचारकृता दोषा ये केचित्तत्र
भूतले ॥ सर्वेपि क्षयमायांति काष्ठवाह्निगतं यथा ॥ १९ ॥ वैरिणो मित्रतां यांति प्रसादं कुरुते प्रभोः ॥ अवश्या
वश्यतां यांति राजस्त्रीपुरुजंतवः ॥ २० ॥ युद्धकाले कृते यंत्रे विधिनानेन मंत्रपतिः ॥ अपुत्रो लभते पुत्रं दुर्भगा सुभगा
भवेत् ॥ २१ ॥ श्रियावाहुः शिरकंठाधारयंति च ये जनाः ॥ कृत्वा रक्षामिदं यंत्रं मृत्युस्तेषां न विद्यते ॥ २२ ॥ इदं मृत्युंजयं मं
त्रं विघ्नमृत्युविनाशनं ॥ अप्रकाश्यं मया ख्यातं लोकानां हितमिच्छता ॥ २४ ॥ किंपुनर्बहुनोक्तेन प्रभावेन प्रयोजनं ॥ ए राम:
तद्यंत्रकृता रक्षा त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥ २५ ॥ उद्याने च नदीतीरे रम्ये देवालयेऽथवा ॥ कृते शांतं शुभरेकालेन लिंगे स्थिते ६१
भर्वथि त्वाविशेषु संगिदत्तैरपि ऊर्जया: राज्यभ्रष्टो लभेद्राज्यं बहुसमप्रयोगतः ॥

दुषि ॥२८॥ इति मृत्युंजयं यंत्रं ॥ ॥उड्डामराजवियेश्वराह्लिसंज्ञे मृत्युंयंत्रप्रयोगकथितः षष्टः ॥६॥ आचार्योत्र
द्धिमान्धीरः सर्वयोगसविशारद्ः रात्रौमध्याह्नकालेवाप्रकुर्वितरणार्चनं ॥१॥ मृतवीचोत्तमांगे श्व स्त्रिभिसुद्धी
विधाय च ॥भानुल्लानां च गोक्षीरेपायसं घटयेन्मतं ॥२॥ दक्षिणांघ्रिकरेनैव समुद्यात्मि वाग्भवः ॥ सिंचयाशिम
हाप्रेताग्रानस्यः कर्म्मचारभेत् ॥३॥ पूर्वमुंडो मृतः शूरः पश्चिमांघ्रिधरो मुखः ॥ तत्पृष्टे रुधिरेणोव षट्कोणं यंत्रमु
द्धरेत् ॥४॥ डातिहांतात ततो देवीं रक्तमाल्यानुलेपनैः ॥ महाद्रव्योपचारैस्तैरर्चयेध्यानपूर्वकं ॥५॥ तं पंचेरकं च संत्रेण
समाछाघ ततोर्चयेत् ॥ब्रह्मराण्यादिकं मंत्रैश्च महाष्टकं ॥६॥ नराणां मस्थितां गादिभेरेवैस्तुनिभिस्ततः ॥ हेतुकादि
महामंत्रैरष्टदिक्षु न राष्टकं ॥७॥ महाप्रेताशनाशीनं कुंकुमागुरुचंदनैः ॥ रक्तपुष्पास्ततैव स्त्रैर्महाशांतौ तन्त्रमात्राद ॥८॥
अर्द्धचंद्रकृतौ कुंडे ततो मे संसमारभेत् ॥ वीराष्टकमहामांशैर्लिलाज्यमधुपायसैः ॥९॥ ब्रह्मराण्यादिशितां गादिहेतुका
दिवडानपि ॥ लोकपालाश्च वेताला क्षेत्रपाला पिशाचकाः ॥१०॥ डाकिनी शाकिनी भूत [illegible] योगिनी ब्रह्मराक्षसा
न् ॥ ज्वलद्दृष्टिमुखे मंत्रै ईदिहान्नादि देवता ॥११॥ होमांते पुनराचार्य मयेदृक्ष भूषरोः ॥१२॥ भैरुरणपदानेश्च विधिवान् चं॰२
मान्तपूर्वकैः ॥१२॥ स्वजनसुहृत्समेतः प्रमभ्रगीतनृत्यैः सततमुदि तसैन्यो नायको हं डयातिः ॥१३॥ मधुररुचिरष्ठकादिं

रा०वि० डिभारिद्वारे विजयविषुवेकोर्वे घवेद्विजनानां ॥१३॥ इतिरणपूजा ॥ ॥ सप्तमादित्ये तृतीये संनेरायूणांशशिनः

८६ ॥ एतत्त्वग्रेसमायोगे वा योगः प्रजायते ॥२॥ षष्ठमादित्ये तु ये स्युर्भसूभौमार्कचंद्रमाः [illegible] ॥ एतत्त्वग्रसमायोगे

युवायोगः प्रजायते ॥३॥ कुमारे राजकार्याणि शुभं सर्वं विधीयते ॥ युवास्मेव विवादश्च घृतमद्यादिकर्म च ॥४॥ वृद्धयोगे भि

63 घातास्तिदेशेन गरेपि वा ॥ कुर्यात्क्रोडादिनारोगक्षणाछेदनचंतथा ॥५॥ एतेषां समतायोगेन घातो जायते स्फुटं ॥ विघा

तः सर्वकार्याणि शोभनानां विशेषतः ॥६॥ नष्टं न दृश्यते जंतुरागयत्नो न जीविता ॥ क्षणां न दृष्टि पयेन्नस्य परदृष्यं न शृणुते ॥७॥

घातो दंडास्त्रमुशलैः कर्तव्यो वायुमंडले ॥ यस्यानेविध्यते कांडेन वनस्तु न हृदयेत् ॥८॥ षण्मासान्क्रियते घातेन तस्य मृत्युर्न

संशयः ॥ विष्कुंभे काष्ठयोघातः परिघे पाशिघस्तते ॥९॥ गंडे तु गंडपाषाणैः शूले शूलेन घातयेत् ॥ धृतियोगे पाशवंधे व्याघा

ते छुरिकादिभिः ॥१०॥ हर्षणे क्रियते किंचिद्वज्रे वज्राग्निभिः स्मृताः ॥ वैधृतेन व्यतिपाते घातः स्यात्सर्वतो मुखः ॥११॥ ऐंद्रे स

र्वोद्भवो वारो यंत्रे घातं प्रकारयेत् ॥ भेषज्ञानेन रंद्रारणां घातचक्रं प्रजायते ॥ ऊर्द्ध्वगाः पंचरेखाः स्युस्तिर्यग्रेखा युगैः स्मृताः

॥ एकैकं कोणगं दद्यात् घातचक्रं प्रजायते ॥१३॥ ऊर्द्धरेखा द्वितीयायां शूलकद्वयं ॥ अधस्त्रीशूलमध्यायाः सूर्यभाद्राशको राम:

णतः ॥१४॥ आदित्यशूले दिनर्क्षं चेद्रोगं तारकं नदृः ॥ आत्मघातो द्वितीये स्मिं मध्यस्थे तु नयोरपि ॥१५॥ कोणस्थे छुरि ८६

तुर्यायां २

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

घातस्य मृत्युदः · तेनावेधगते धिष्ण्येस १

काद्यातः स्याद्दन्यत्र शुभावहः ॥ रविवेधे नृपतस्त्रिघातो भौमवेधे तु वह्नितः ॥ १६ ॥ राहोर्विषप्रयोगेन शनेर्लोहेन मृत्यु
दः ॥ क्रूरैस्तौ सौम्यैस्तथा मिश्रैर्दुष्टयोगे विधीयते ॥ १७ ॥ मृत्युयोगेऽथ धिष्ण्ये या जन्मर्क्षे चैव नाडिके ॥ उपग्रहे व्यतीपाते वै
धृते परिघे तथा ॥ १८ ॥ संक्रान्तौ दुष्टयोगे वा चन्द्रे जन्माश्रगेऽपि वा ॥ पंचदशीयदूषिते धिष्ण्ये वैनौ भद्रसंज्ञके ॥ शनिभौमा
र्कवारे वा राहुदर्शनमस्तभे ॥ १९ ॥ दग्धालिंगितधूमाभे क्रूरयुग्भुक्तभोग्यके ॥ तथैव वेधिते धिष्ण्ये क्रान्तिसाम्ये र्कचन्द्रयो
॥ २१ ॥ शूलपार्श्वगते धिष्ण्ये स्यात्स्याद्घातकरं सदा ॥ मध्ये तु पूर्वघातस्यात्सौम्यवेधेन शोभनं ॥ २२ ॥ बुधः पापग्रहैर्यु
क्तो वेधे मृत्युप्रदः ॥ पक्षमासमासा मृत्युदः स्याद्गुरुः क्रूरयुग्रहैर्युतः ॥ २३ ॥ कंकोलनस्तक्षकश्चैव पुंडरीकोऽथवासुकी ॥ अ
नन्तः शंखपद्मौ च महापद्मस्तथैव च ॥ २४ ॥ अश्विन्यादिषु धिष्ण्येषु एकैकौ वसतिद्ध्रुवं ॥ कृत्त्यादिषु काष्ठस्तु वक्रमे
वं प्रजायते ॥ २५ ॥ यद्दिशाभिमुखं धिष्ण्यं वक्रमेव च तस्य तु ॥ शीघ्रगे वागमे वक्रं मन्दे धिष्ण्ये तु दक्षिणे ॥ २६ ॥ पापयुक्तेन
तत्रैव पापवेधेन यत्स्थितो ॥ अन्त्यत्रये तु मध्यस्थं वक्रं ज्ञात्वा तु घातनं ॥ २७ ॥ अन्यत्रापि स्थितो घातो वातो वक्रे घातश्च
जायते ॥ यत्र वक्रं न तत्रैव स्थितेपि हुतातु जं न च ॥ २८ ॥ सर्पाकारं लिखेच्चक्रं अश्विन्यादि त्रिनाडिकं ॥ यत्र धिष्ण्ये स्थितो
राहुर्यास्त्वत्र परिक्षिपेत् ॥ २९ ॥ राहुवक्रस्थितो रेखा पुच्छस्यन्ततु योजयेत् ॥ रवेर्वेधे हजभयं चन्द्रवेधे हजाभयं ॥ ३० ॥ भौमवे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· धेयदि भयं ज्ञवेधे स्वामिनो भयं॥ जीवे पक्ष भयं भीतिशुक्रस्य चात्तिवृष्टिदः॥३१॥ शनिवेधात्[illegible] भयं केतुवेधो खि
६९ लेभयं॥ गुरुविद्धं यदा विद्धं तदा पूर्णफलप्रदं॥३२॥ नरकाश्च तु राशी नि ते घाताः परिकीर्तिताः॥ भवद्रस्तु याहनवमोद्द
ग्धौ च येर्थके॥३३॥ कंपिते ज्वरता वस्यो मृते नष्टे शशांकके॥ पापग्रहस्य होरायां र्गलसमन्वितं॥३४॥ भद्रायां स्वर
64 शनं तु वज्रघातं स उच्यते॥ प्रथमं अग्निघातं तु करडघातं द्वितियं॥३५॥ तृतीये जीवघातं तु एवं घातस्त्रिधा भवेत्॥ लो
हाग्निकाष्ठपाषाणे अग्निघातं तु कारयेत्॥३६॥ छुनाभे शल्यकांडे तु कुर्याद्घातं च राननं॥ योद्धं घातयेद्द्विमनुष्येष्वचिन्तो
घतः॥३७॥ मनुष्यास्थिकृतं वा पंगरां तु जंबुकी शिला॥ भूतकाष्ठश्वा रंहत्वा पिच्छा काकोशितस्य च॥३८॥ व्याघ्रसर्पदंष्ट्रा
यास हिला कंड संभवं॥ अलाभे भयदं तैश्च घातकं प्रथमं वधः॥३९॥ यस्य हस्तो गतो शौरिः कालं तस्य तत्रे स्थितः॥ तत्र घा
तं प्रकुर्वित यत्रसंघातकारकं॥४०॥ सर्पं च मो शिरो वेश्य पक्षिव्याघ्र च मर्माणि॥ कते कपालं खड्गं च प्रक्षाल्या स्तु स्थिरो हक
॥४१॥ योगिन्यो पूजयित्वा तु पुनः कर्म समारभेत्॥ डाकिनी मातृ[illegible]मां तु डाकिनी॥४२॥ दीपकं घाली
मालो कपद्रा भागेषु पूजयेत्॥ कीलकं कीलयित्वा तु लोहास्थि खदिरो भवेत्॥४३॥ छागलं शिरमासाय यत्रासुसे त्रेनिधा राम:
पयेत्॥ तत्रतः कारयेद्घातं रिपुघा[illegible]तं विनाशनं॥४४॥ गर्भस्य हरणं देवि सर्वेषां तु निकृन्तनं॥ रुधिरं पातयेत्स घातः ६९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पो यातो जायते स्वरागात् ॥४५॥ मंत्रभेदं सैन्यभंगं स्थानभंगं तथैव च ॥ भंगं च जायते देवि भूमिभंगेन संशयः ॥४६॥ प्रथमां
स कृते घातः वर्षान्ह्रास्वाभंजनि ॥ द्वितीयां शकृते घाते वर्षाणि च नव स्तथा ॥४७॥ षट्वर्षाणि तृतीयां शो त्रिवर्षा
णि चतुर्थके ॥ विविधं विविधैश्चैव घातश्चीतानि कं भवेत् ॥४८॥ कृतं च प्रथमं नाम दग्धघातं द्वितीयकं ॥ त्रिपुष्करं तृती
यं तु कुंड घातं चतुर्थकं ॥४९॥ पंचमवज्रघातं तु षष्ठं तु त्रिपुरांतकं ॥ सप्तमं विघातं च अष्टमं कुलिकांतकं ॥५०॥ अष्टौ घा
ता मया ख्याता संभवंति यथा कृताः ॥ षष्ठ्याष्टम्यां चतुर्दश्यां गुरुमंद महीसुताः ॥५१॥ समायोगे यदा पश्येन्नक्षत्रं कृत्ति
का त्रयं ॥ तस्मिन्काले भवेद्घातं कृतांते हि सुदारुणं ॥५२॥ अग्निवज्रादिके योगे घातयेत् त्रिपुमंडलं ॥ तत्साग्रा त्राशा
मा याति कृतांतस्य प्रभावतः ॥५३॥ इति घातः ॥ ॥ उपघातप्रकर्तव्याः योगैः पूर्वादितैस्ततः ॥ श्मसानकर्पटं चइं काल
वीजेन मंत्रितं ॥१॥ चिता भस्मादि गेहोदि निःक्षिप्तं घातकृद्भवेत् ॥ भौमे हि यो मृतस्तस्य कर्पटे शत्रुनामकं ॥२॥ लिखितं
यमवीजेन वेष्टितं मृत्युकारकं ॥ मलं सर्वांगजं सद्यो गृहीत्वा कारयेन्नरं ॥३॥ हृदिस्थं तास्तकं वीजं दग्धं तं मृत्युकारकं ॥ वाल्मी
कमृदमुधृत्य पुरुषं कारयेत्सुधीः ॥४॥ मृत्युवीजेन संवेष्ट्य शत्रुनाम लिखेद्धृदि ॥ कंटकैः कोकिलाख्यस्य कीलकां संधिषु न्य
सेत् ॥५॥ जिह्वायां कीलकं दत्वा शत्रोः शत्रुमृत्युकरं भवेत् ॥ शिवालये विनिक्षिप्तं शत्रोर्ज्वरकरं भवेत् ॥६॥ काकगृध्रोलूकघुघुपि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· ङ्कांडंचितो भवेत्॥ अथैरंडस्य स्नुह्यलकं चितवेशाकृतं धनुः॥७॥ नदीप्रवाहे निक्षिप्तं शत्रोः क्षयकरं भवेत्॥ श्मशानकाष्ठे फलोदा गो
६१ थया कंटकिवृक्षस्य॥८॥ ॐ नमः कर्पटेश्वराय महापशुपाताश्राय ज्वलद्धगर स्फोटय महादुर्गं भंजय शत्रूणां कुलसेद
यकुरु स्वाहा॥ अपूज्ये शिवभूमिस्थामिष्टकामभिमंत्रयेत्॥ रिपुस्तु गृहे क्षिप्ता बाधकपुत्रकारिणी॥९॥ वामपादास्थिसंध्या
65 स्यंकुजवारे मृतस्य च॥ न्यस्तं पादेथवा द्वारे मारयेन्मृत्युयोगतः॥१०॥ भूतस्य दक्षिणे शाखा खाधोमुखी वा प्रजापते॥ तस्याः सप्तांगुलं
कीलं शापे शाके त्रिभेनथा॥११॥ भौमवारे रणनिक्षिप्तं शत्रुपादेषु देमुखे॥ म्रियते सौ न संदेहो ज्वरदोषेन वा मतः॥१२॥ ग्रामसिंह
स्य वामांगं गृह्णीयात् खंड पार्श्वया॥ शत्रोर्नाम लिखेत्तस्य वरिंगारतापितं॥१३॥ ज्वरविस्फोटदोषेण सप्ताहान्मारयेद्रिपून्॥ मल
मूत्रस्थानगतां वा धौस्थानागता मृतः॥१४॥ ग्राह्यकल्कलवचुर्द्दयं अभिमंत्र्य निवालये॥ शत्रुनाम्नानरं कृत्वा श्मशाने दाहनान्मृ
ति॥१५॥ शत्रोः सम्मृतिकं शुक्लिंकलका कसुखे क्षिपेत्॥ शत्रोर्मृत्युकरो यद्वा तपितं ज्वरदाहकं॥१६॥ समिधः कलिवृक्षस्य याम्यः
मंत्रेण होमयेत्॥ अष्टोत्तरं शतं [illegible] तेन शत्रोर्मृत्युः प्रजायते॥१७॥ भल्लातकस्य समिधः कृत्वान्यष्टोत्तरं शतं॥ शत्रुनाम्ना
हुतं हंति क्षिप्तकालो यमालमले॥१८॥ षड्गोरा हत्नुमन्मंत्राद्रात्रिकालवर्णां मुखं॥ जुहोत्यष्टोत्तरं कृत्वा शत्रुविनाशयेत्॥१९॥ भ रा·म·
ल्लातकुष्ठसिद्धूपराजिकादक्षिणामुखं॥ जुहोत्यष्टोमारयंति शत्रुमष्टोत्तरं शतं॥२०॥ शर्षपाकुरु धूमं च सर्पनिर्म्मोक संयुतं॥ त्रि ६१

नैरूत्यसमा ६११२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कोणे मंडले हुत्वा चाज्यं घातयद्द्रिपुं ॥२२॥ निर्मीलनं च कुर्वेम घोरे रोग हन्ते रिपु ॥ स प्राह तन्मारयंत्रेव बहुवीर्से माहिज्ञीवयेत् ॥२३॥
नरास्थि च मेलनं गो होमं भस्मास्थि वायतः ॥ गज घातो राज्यहरः पुरघातो नृपान्तकः ॥२४॥ स्त्रीजातानन गतं देशं हेम घातः सुतं हरेत्
॥ नासकान्मदिषीन्यासेतत्र सर्वार्थनाशकः ॥२५॥ घातशास्त्र घातस्य लक्षणो लक्षयेत्वरं ॥ कल्मखोरमतेनित्यं न धर्मे स्वस्य
हा भवेत् ॥२५॥ अमित्रेषु च विश्वासो मित्रेष्वपि न विश्वसेत् ॥ जगं कृष्णुमयं पश्येत् ज्ञानशास्त्रस्य लक्षणं ॥२६॥ सहागरस्तु वाहोन
सहारागी रुजान्वितः ॥ सहायवान्स्वार्थी च लोकानां घातलक्षणं ॥२७॥ भ्रमो भीतस्तथा त्रस्तः पृथालज्जोस्तु नः ॥ पुत्रदारादिके
भृत्यैर्नित्यं हि कलहप्रियः ॥२८॥ दारमित्रादिके मित्रैर्बांधवैः स्वजनैरपि ॥ लक्षणोऽन्तरः सर्वे घातद्रोषस्य लक्षणं ॥२९॥ द्रव्य
नाशो गृहे हानि वीर्यांशांश्च कृषिनिः फलं ॥ रोगा भंगो पिपासा मृत्युर्गजवाजिपशुक्षयः ॥३०॥ प्रभुना तेन गुरुद्वेष च स्नेहेनालक्षयेन च ॥
स्थानत्यागो भवेत्तस्य नान्यत्रैव स्थिरो भवेत् ॥३१॥ न सुखं दिवसे तस्य न निद्रा रजनिषु च ॥ नृथेव भयभीतेश्च घातद्रव्यस्य लक्ष
णं ॥३२॥ नृपतिविकुलस्य स्यात्सर्वलोकाश्च वश्याः ज्वरन कुलक कलत्रे सीयधी कुचरित्री ॥३३॥ रजनी दिवनित्यं वाक्यवादे
प्रयुक्तं खलु इति परिचिह्नं घातशास्त्रस्य नूनं ॥३४॥ घातो मूलं स्वरः शाखा याचा पुष्पं फलं भवि ॥ चातुरंगमिदं वृक्षं यो वेत्ति स
स्वरोदयी ॥३५॥ आदौ मूलं हि संग्रह्य घातशास्त्रविनाशनं ॥ रथहयाश्वपत्तिश्च रिपोर्नोऽश्नायनिश्चितं ॥३६॥ अथे घातं तु कर्तव्यं पश्चा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रा·वि· युद्धं समारभेत् ॥ विना घातेन नैयुद्धे जयो नास्ति कदाचन ॥ ३७॥ तस्माद्घातं प्रवक्ष्यामि यत्सुरैरपि दुर्लभं ॥ असाध्यो वा
६५ यभंगश्च बलारातिविनाशनं ॥ ३८॥ मंत्रनाशं मतिर्नाशं सैन्यनाशस्तथैव च ॥ देशो दुर्गपुरं गेहं विनश्यति न संशयः ॥ ३९॥
सदैव विविधा युद्धे हानयो नो विहन्यते ॥ घातो न दुःसुहृदैनैव नान्योस्ति रणरंगगरो ॥ ४०॥ पुरा सृष्टिविनाशाय स्यात्तेना
66 घातनिर्मितं ॥ खत्रिशूलेन शनो चक्रे विस्नोश्चैव निर्दिष्टं ॥ ४१॥ नास्ति रामसमो योद्धा नास्ति धर्मसमो हितः ॥ नास्ति शं-
भोः परं देवो न घातात्परं बलं ॥ ४२॥ सदैव घातयेत्तारं पूजयेद्बुद्धिमान्नरः ॥ च त्वेर्मघा हिता यावैरलैर्ना नाशिवैस्तुते ॥ ४-
३॥ सुवा वा सुमनेन वैनतयाय घातविधिज्ञं स्वाहिता यजयाय च ॥ ४४॥ प्रतिपद्दैव हत्यो क्ताद्वितीया क्लेशकारिणी ॥ तृतीया
हानिर्तु द्वात्रिचतुर्थी मृत्युदायिका ॥ ४५॥ पंचम्यां नैव घातः स्यात्षष्ठी च सत्रापहारिणी ॥ सप्तम्यां मानसं दुःखं अष्टम्यां द्रव्य-
नाशनं ॥ ४६॥ नवम्यां पुत्रनाशः स्याद्दशम्यां शोकदायिनी ॥ ज्यष्ठदैका ॥ द्विशि स्याद्वदश्यां तु रणक्षयः ॥ ४७॥ गतघा-
तस्त्रयोदश्यां भूतायां च न संशयः ॥ पूर्णिमा च भद्रा प्रोक्ता दर्शः सर्वार्थनाशकृत् ॥ ४८॥ भद्राकलुषदा प्रोक्ता नामूर्ध्वयां तास-
थैव च ॥ सोमभार्गववाराभ्यां नैव घातः प्रजायते ॥ ४९॥ हानिर्यां भौमे च भद्रासे हरत्याद्दीन्यस्तु तिष्ठते ॥ कृत्तिका राहु हस्तो राम:
क्ते चाशं सौम्यं सरौद्रं भे मृतिः ॥ ५०॥ चित्रा मैत्रं रोगहरं द्वीशं स्वाति हजप्रदः ॥ उत्तरा पञ्च नाशाय मृत्युर्ज्येष्ठे प्रजायते ॥ ५१ ६५

॥ तिथिवारर्क्षयोगेन दुष्टघातः प्रजायते ॥ अन्यैर्येऽपि हिता घाताः स्वयं चान्यैश्च येऽकृताः ॥ ५२ ॥ देवा ग्रहे प्रमाद्भूताः ते प्रशाम्यन्ति
शांतिकैः ॥ घाता दृष्टादृष्टशाहेन सर्वनाशस्ततो भवेत् ॥ आत्मनाशस्ततोऽपि स्यात्तेन शांतिं च कारयेत् ॥ ५३ ॥ नाभिमात्रं खनेत्कुंडं
मेखलात्रयमंडितं ॥ योनियुक्तं लक्षणां कुर्यान्मध्यतो भास्करसंयुतं ॥ ५४ ॥ ऐशान्यां च ततो वेदिं हस्तमात्रेण कल्पयेत् ॥ तस्यां नव
ग्रहांस्तस्य पूजयेद्विधिवत्सुधीः ॥ ५५ ॥ कुंडस्य नैऋते भागे चतुर्हस्तं करोच्छुभं ॥ वेदिकायां चतुरस्रे स्थंडिलयं चतुष्टयं ॥ ५६
॥ निजसंख्यैः २४ करैः कुर्यान्मंडपं तोरणान्वितं ॥ आचार्यं वरयेत्तत्र ब्रह्मसुग्वालजैः सह ॥ ५७ ॥ नीलवस्त्रैः शनिं वेष्ट्यां छादये
द्वस्त्रयुग्मतः ॥ शुभासनैः पूरयित्वा कांस्यपात्रं न्यसेत्ततः ॥ ५८ ॥ ताम्रपात्रं तदुपरिष्ठाहितं पूर्वयान्न्यसेत् ॥ पलप्रमाणं सौवर्णं
प्रदीपं तत्र कारयेत् ॥ ५९ ॥ पुंप्रमाणेन सूत्रेण वस्त्रस्य यान्निर्मितेन च ॥ प्रक्षाल्य तिलतैलेन वर्त्तिः षोडशतंतुका ॥ ६० ॥ सपत्निका दु
र्गपाला तत्सद्दुर्गभैरवायकं ॥ सौवर्णरजताम्रमूर्त्यास्तेषां कृत्वा प्रपूजयेत् ॥ ६१ ॥ पूर्वं घृतपटे न्यस्य दक्षिणे षायसंतया ॥ पश्चिमे घ
ल्लवे न्यस्य सौम्ये शोकं यजेच्छुभं ॥ ६२ ॥ तिलसर्षपतैलं च सीसमाग्नेये तो हते ॥ वस्त्रवेष्टितकुंभेषु पर्णानास्वंडलान्वितं ॥ ६३ ॥ होष
होवास्त्रवेरंतु कुंभो सोदकपल्लवैः ॥ ग्रहस्थाने रिशाभागा रक्षाकुंभं निवेशयेत् ॥ ६४ ॥ तीर्थोदकैः पंचरत्नैः सर्वौषधीसमन्वितैः ॥
सर्वधान्यैः समायुक्तैः पूर्वैर्मंत्रैस्तु जयं जपेत् ॥ ६५ ॥ रक्षोघ्नं दक्षिणे पश्चात्स्वस्तिकं सौम्यमंत्रेण ॥ अष्टसोगंधियुक्तं च कांस्यपात्रे चतुष्टयं ॥ ६

ग॰वि ध्रामद्गोरोचनादूर्वाकुंकुमाक्षतयुग्मसेन् ॥ वेघांपूर्वक्रमेरोचस्थापयेदिक्चतुष्टये ॥६७॥ पूर्वाश्वत्थपलाशार्कखदिरोदुंब
६८ रलया ॥ नवग्रहसमिद्भिस्तु वैश्वानरान्वतोक्षयेत् ॥६८॥ पायसेन तिलाज्यैश्च हविर्भिः स्वस्वमंत्रतः ॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण विलो
रणदमसीति च ॥६९॥ ग्रहयज्ञान्तरे रैशानि पृथक्केतु हूयात् ॥ अष्टोत्तरसहस्रं दूर्वासतिल्पाज्येन पायसैः ध्रुवहूयात्तथा ॥७०॥
67 लोकपालान्ग्रामाधष्ठंदुर्गेयान्भुवनस्पतीन् ॥ रक्षोघ्नसूक्तेषु ज्योप्यैश्च शांतिपाठे प्रकल्पयेत् ॥७१॥ मृत्युंजयेन मंत्रेण होमं कृ
त्वा पृथक् पृथक् ॥ अष्टोत्तरसहस्रं तु समीदूर्वातिलाज्यकम् ॥७२॥ नारंगं मधुकुष्माण्डं मातुलिंगं च कर्कटी ॥ कदलीनारिके
लानि खर्जूरी च द्रेक्षवः ॥७३॥ दुग्धं दधिर्व्रीहियवाश्चरुः पायसमाक्षिकाम् ॥ मोदकापूपवटकं पूरिका घृतपूरिका ॥७४॥
यथोक्तदक्षिणां दद्याद्ब्राह्मणान्परितुष्ययेत् ॥ कालदण्ड्ययतो घायश्चात्पैर्मृत्युंजयस्य च ॥७५॥ फलक्षीरविकारस्य होतव्यासय
ति द्विजैः ॥ वेदिके गमस्त्रोक्तैः तोषयेदखिलान्सुरान् ॥७५॥ भूधान्यधेनुरत्नकनकं छत्रवस्त्रा सुपानहे ॥ श्वेताश्वो महिषीकृ
ष्णा रक्ता गोवृषभो सितः ॥७६॥ आचार्याय प्रदातव्या ऋत्विग्भ्यो याचकैः सह ॥ नतो व्याहृतिहोमांते कुर्यात्पूर्णाहुतिं सुधीः ॥
७८॥ अन्नवस्त्रादिदानैश्च सर्वभूतान्सतोषयेत् ॥ अभिषेकं ततः कुर्यात्कलशस्थेन वारिणा ॥७९॥ शांतिपाठं ततः कुर्याद्यात ग॰म॰
शांतिर्भवेदिह ॥ मृत्युचक्रस्थितोप्येवं चिरंजीवति मानवः ॥८०॥ राज्यं हन्याद्धनहीनानामेवहीनस्तु ऋत्विजः ॥ यजमानो दक्षिणा ६९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ना
हीनास्ति यज्ञसमो रिपुः ॥८२॥ इति घातशांतिकं ॥ ॥इत्यत्र राजविजये रणहस्तिसंज्ञे ग्रंथे शतानामभिमते रणहस्तिनोक्ते अध्याय
स्त्वष्टगस्तिः एधुपाशपातघातैरचितः किलसप्तमोयं ॥७॥ शांते सुश्रीलेशुरुभक्तियुक्ते पाञ्जेश्चतज्ञैर्विनयान्वितेच ॥ सत्यान्वितैः स
त्यव्रतस्वभातैर्महेशभक्तैरचवाच्यमेतत् ॥२॥ लोभान्वितैः पापकृतेकृतघ्नैर्विज्ञानचित्तैर्गुरुतल्पगैश्च ॥ वाच्यं न चैतत्कुलशीलहीनैः
क्रूरालसासत्यविनिंदकैश्च ॥३॥ आसीद्देवगिरीशगिरिशाश्रमशोभितास्वरवित्संद्दयध्यानासक्तमनाः स्वरोदयसुधापाथोधिमंथाचलः ॥
होराशास्त्रकुनमंत्रयंत्रगणितान्यन्येषु कंठीरवो होलांसाहुरिति क्षितिश्रातिलके राणोधराधीश्वरः ॥ तस्याभूत्तनयः प्रभूततवि
नयो नाम्नैकनाथः प्रभुः होराशास्त्रमहोदधिः स्वरविदामुद्दामचूडामणिः ॥ काष्टं विनगरेश्वनाधिवसतिः सत्संगलब्धोन्नतिः
कृत्वा रत्नेफणिवंशसंभवनराधीशो महीशाससति ॥४॥ यत्रास्तिन्तसुतुर्जयतिरणहस्तिः स्वरविदां शिरोरत्नं लक्ष्मीयुगलच
रणांभोजमधुपः ॥ कलालीलागारं सकलगुरुणारत्नैकवसतिर्दिगंतेयत्कीर्तिः शिशिरकरगौरा विलसति ॥५॥ वृद्धेशास्त्रनया
मलानि सकलान्यालोक्य तेभ्यः स्फुटं गौरीशोत्तमतात्रसारिलचिरं संगृह्य सारं परं ॥ श्रीमद्रत्नपुरेशुरंदरः श्रीविश्वरे कौतुकान्नेनायत्कृति पुनः १
नापरोपकृतये ग्रंथः स्वयं निर्मितः ॥६॥ ग्रंथग्रामांकवेदक्षरचरणांभोजवरप्रसादेन ॥ सज्जनचित्तचमत्कृतिकरसमरख्यातिमीयात् ॥७॥
विप्राः स्वधर्मनिरताः सुदृश्यावदंतु भूपा भवंतु निजकर्मणि सानुरागाः ॥ यावंद्रतिग्मकरमंबुधिमेखलायां ख्यातिं प्रयातु रणहस्तिगिरा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

र·चि निबंधः॥८॥ इति श्रीरणहलिशाह्वेसप्तमोध्यायः॥ ॥शाके त्रिवह्निपर्वतोऽद्भुभिर्मिते सितेलिखित्॥ सितेशाभक्तपूजको
६७ सलक्ष्मणोह्निजायगणो॥ ॥शाके १८२४ फाल्गुण १ तिथौ रविवारे॥ ॥

68

राम:
६०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पु. नं. १७८३७

रु: ४८/-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu